

Українська мова

для іноземних студентів
першого року навчання

Рекомендовано до друку Вченою радою Центральноукраїнського національного технічного університету Міністерства освіти і науки України (протокол №9 від 27 серпня 2020 року)

Рецензенти:

В. А. Барабаш, кандидат педагогічних наук, доцент,
Л. В. Глебова, кандидат філологічних наук, доцент.

Царук А. П., Ліпатова М. В.

Українська мова для іноземних студентів першого року навчання :
Навчальний посібник / А. П. Царук, М. В. Ліпатова. – Кропивницький :
ЦНТУ, 2020. – 193 с. : іл.

Посібник відповідає чинній навчальній програмі з української мови для іноземних студентів першого року навчання та актуальний діяльнісним підходом до опанування базовою практичною граматиною і лексичним мінімумом. Дібрані вправи, завдання та текстовий матеріал формують мовленнєву компетентність іноземних студентів у комунікаційних ситуаціях за принципами послідовності й наступності. Подано достатню кількість пояснень, пам'яток, зразків виконання завдань, аби навчальний посібник можна було використовувати не тільки для занять в аудиторії, але й вибірково для самостійної роботи іноземців.

**Міністерство освіти і науки України
Центральноукраїнський національний технічний університет**

Антоніна Царук, Марина Ліпатова

Українська мова

для іноземних студентів першого року навчання

Навчальний посібник

**Кропивницький
ЦНТУ
2020**

АЛФАВІТ

Прописні
літери

Аа 	Бб 	Вв 	Гг 	Ґґ
Дд 	Ее 	Єє 	Жж 	Зз
Ии 	Іі 	Її 	Йй 	Кк
Лл 	Мм 	Нн 	Оо 	Пп
Рр 	Сс 	Тт 	Уу 	Фф
Хх 	Цц 	Чч 	Шш 	Щщ
	Ьь 	Юю 	Яя 	

© 2015 YAKABOOS.UA
Всі права захищено.
Друк на папері з високим вмістом целюлози.

YAKABOOS.UA

Урок 1

1. Слушайте, повторяйте. Читайте.

Аа, Оо, Уу, Ее

у – о – а – е

о – е – у – а

2. Слушайте, повторяйте. Читайте.

М м: ма – ам, мо – ом, му – ум, ме – ем; **мама**

П п: па – ап, по – оп, пу – уп, пе – еп; **мапа**

Б б: ба, бо, бу, бе; па – ба, по – бо, пу – бу, пе – бе

Н н: на – ан, но – он, ну – ун, не – ен; **банан**

Т т: та – ат, то – от, ту – ут, те – ет; **тато, там, тут, батон**

Д д: да – ад, до – од, ду – уд, де – ед, да – та, до – то, ду – ту, де – те; **дата**

ма – ба – па ам – ап ам – ан

та – да – на ат – ан ат – ап

3. Слушайте, повторяйте. Читайте.

В в: ва – ав, во – ов, ву – ув, ве – ев; **вода, мова**

Ф ф: фа – аф, фо – оф, фу – уф, фе – еф; **фото**

фа – ва, фо – во, фу – ву, фе – ве

К к: ка – ак, ко – ок, ку – ук, ке – ек; **кава, так, декан, пакет, буква**

Г г: га – аг, го – ог, гу – уг, ге – ег; ка – га, ко – го, ку – гу, ке – ге

Р р: ра – ар, ро – ор, ру – ур, ре – ер; друг, подруга, парк, брат, куртка

Куртка

Парк

4. Слушайте, повторяйте. Читайте.

С с: са – ас, со – ос, су – ус, се – ес; суп, паспорт, спорт, студент, студентка

Студент

Студентка

З з: за – аз, зо – оз, зу – уз, зе – ез; са – за, со – зо, су – зу, се – зе;

Л л: ла – ал, ло – ол, лу – ул, ле – ел; **лампа, молоко, слово**

Лампа

Молоко

Сік

5. Слухайте, повторюйте. Читайте.

И и: ми – би – ви – ти – ди – ри – си – зи – ли; **син, сир, риба, зупинка**

І і: мі – бі – ві – ті – ді – рі – сі – зі – лі; **дім, кімната, вікно, сік, таксі**

ми – мі ди – ді

ви – ві ри – рі

би – бі си – сі

ти – ті зи – зі

Привіт!

Там дім.

Тут кімната. Там вікно.

6. Читайте. Запам'ятайте! і = та

Друг і подруга. Він і вона. Мама і тато. Мама та син. Вона та він.

7. Слухайте, повторюйте. Читайте.

Х х: ха – ах, хо – ох, ху – ух, хе – ех, хи – хі: **вхід, вихід**

8. Читайте.

він	вона	воно
друг	подруга	фото
брат	сестра	слово
син	куртка	молоко
декан	мова	вікно
паспорт	кімната	
студент	студентка	
тато		

9. Визначте рід іменників.

Мама, тато, дім, вікно, кава, мапа, батон, риба, лампа, молоко, паспорт.

Батон

Риба

Сир

10. Продовжіть рядки слів.

він – брат,

вона – подруга,

воно – вікно,

Словник уроку:

мама	дата	пакет	паспорт
тато	вода	буква	суп
мапа	мова	друг	лампа
банан	фото	подруга	молоко
там	кава	парк	слово
тут	так	брат	син
батон	декан	куртка	сир
риба	кімната	вікно	сік
привіт	вхід	вихід	дім
студент	студентка	зупинка	таксі

Урок 2

1. Слухайте, повторюйте, читайте.

Ц = [т+с];

Ца – ац – це – ец – цо – оц – цу – уц

ци – иц – ці – іц

ь – ць – іць – ець

Си – сі – ісі – сь

Ли – лі – ілі – ль

ні – іні – інь – ен – ень – нь

це, піца, центр, місце, цукор

цирк, ціна

іноземець, кінець, олівець

сир, сік, сіль, син, дідусь, ось

лимон, хліб, факультет

ніс, день, донька

2. Слухайте, повторюйте, пишіть.

Й й – ой – йо – ай – ий – ій

Я = [й+а]: а – я

Є = [й+е]: е – є

Ю = [й+у]: у – ю

Ї = [й+і]: і – ї

йогурт, Андрій, Кропивницький

яблуко, яйце, лінія, аудиторія, Азія

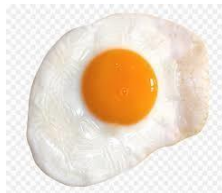
є, немає, Європа

юнак, Юрій

країна, Україна, Київ

яблуко

яйце

хліб

3. Слухайте, повторюйте, читайте.

на – ня

лікарня, перукарня, гривня, завдання

ца – ця

вулиця, столиця

са – ся

бабуся, десять, місяць

со – сьо

сьогодні

су – сю

сюрприз

да – дя

дата, дякую

та – тя

потяг

лу – лю

людина

Це бабуся та дідусь.

4. Пишіть.

Він – мій (брат, тато)

Вона – моя (сестра, мама)

Воно – моє (вікно, фото)

Це мій брат. Це моя сестра. Це моє фото.

Це мій друг.	Це моя мама.	Це моє вікно.
Лимон, факультет, дідусь, день, хліб, йогурт, цукор, тато	країна, вулиця, бабуся, столиця, аудиторія, гривня	яблуко, місце, молоко, масло, завдання

5. Слухайте і повторюйте. Читайте.

Це я. Це мій дім.

Це моя кімната. Це моє вікно.

Я вдома. Це моє фото.

Це Андрій. Він мій друг.

Це його кімната. Це його фото.

Це Оксана. Вона моя подруга.

Це її кімната. Це її фото.

6. Читайте діалог.

1) – Добрий день!

– Добрий день!

– Це Андрій.

– Хто він?

– Він студент.

3) – Привіт!

– Привіт!

– Хто це? – Хто це?

– Це Оксана.

– Хто вона?

– Вона моя подруга.

2) – Хто це?

– Це Марія.

– Хто вона?

– Вона студентка.

4) – Хто це?

– Це Саїд.

– Хто він?

– Він мій друг.

7. Читайте.

Де Саїд? Він тут. Де його дім? Його дім там. Саїд – іноземець.

Де Андрій? Він тут. Кропивницький – це його місто. Україна – це його країна. Андрій – українець.

Де Оксана? Вона тут. Де її дім? Її дім тут. Оксана – українка.

8. Читайте.

Це мапа. Моя країна там. Там моя столиця і моє місто.

Україна тут. Київ – це столиця. Тут центр. Ось Дніпро.

Мапа України

Річка Дніпро

Кропивницький – це моє місто.

9. Читайте.

1) Хто це? – Це Андрій.

Це Андрій? – Так, це він.

Це Саїд? – Ні, це не він.

Де Андрій? – Андрій тут.

Саїд тут? – Ні, він не тут.

2) Хто це? – Це Оксана.

Це Оксана? – Так, це вона.

Хто вона? – Вона студентка.

Вона там? – Ні, вона не там.

Де вона? – Вона тут.

Дякую! – Будь ласка.

3) Це Київ? – Ні, це не Київ,

а аеропорт Бориспіль.

Дякую! – Будь ласка.

Словник уроку:

аеропорт

країна

Україна

Київ

сьогодні

Кропивницький

Європа

аеропорт

людина

ось

сир

лимон

йогурт

є

день

лінія

кінець

цукор

Дякую!**Будь ласка!**

іноземець

центр

факультет

столиця

дата

вулиця

Азія

ціна

син

дідусь

сік

хліб

яблуко

немає

лікарня

десять

цирк

українець

українка

авдиторія

завдання

місяць

сюрприз

юнак

гривня

донька

бабуся

сіль

піца

яйце

олівець

перукарня

ніс

місце

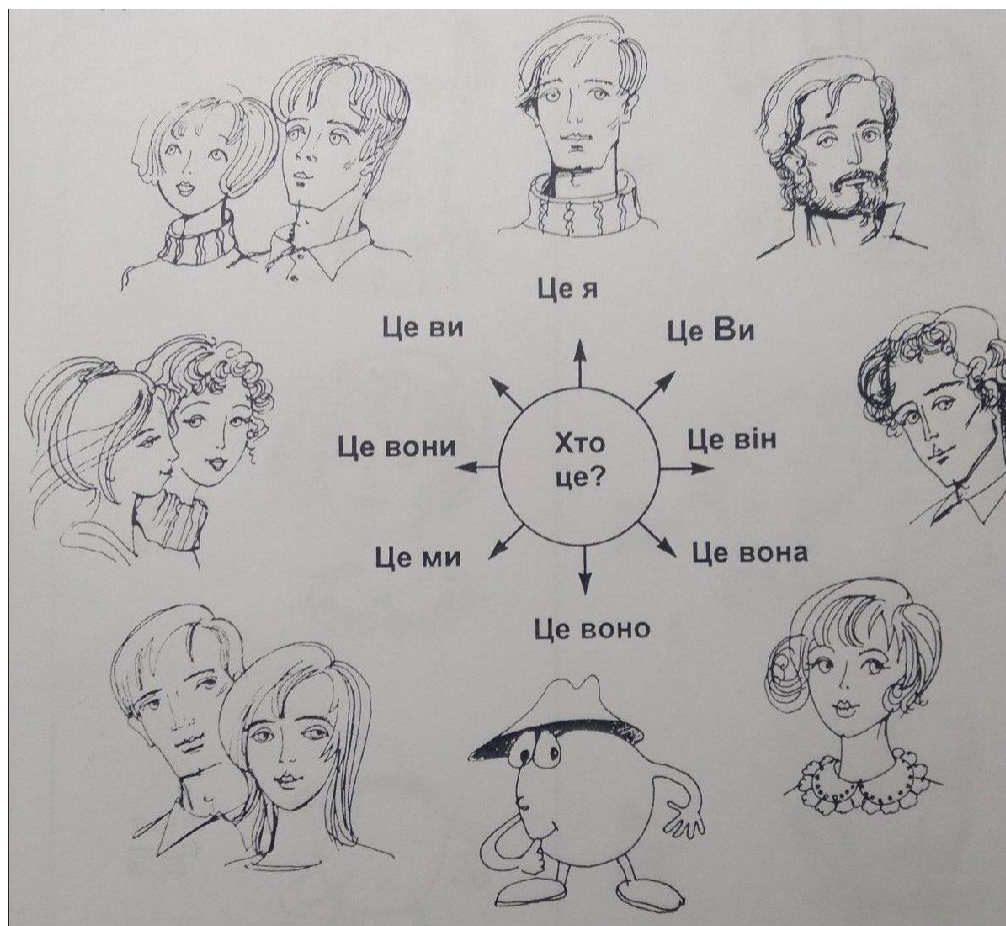
Урок 3

1. З'ясуйте, хто на фотографії.

Зразок: Це Іван? – Так, це він.

Це сестра? – Так, вона.

1. Це я? 2. Це ми? 3. Це ви? 4. Це вони?

2. Розгляньте фотографії своїх товаришів і з'ясуйте, хто є на фото.

Зразок: Це ти? – Так, я.

Це твій брат? – Так, мій.

	він	вона	воно
я	мій друг	моя мама	моє місто
ти	твій <u>батько</u>	твоя <u>мати</u>	твоє місце

б	я
п	ю
в	’
м	є
ф	ї
р	

апостроф

3. Слухайте, повторюйте, читайте.

Ма – м’я [мйа] ме – м’є ім’я, сім’я, м’ясо
 Ба – па б’я [бйа] – п’я [пйа] п’ять, п’ятниця
 бу – пу б’ю – п’ю комп’ютер
 бе – пе б’є – п’є
 ва – в’я ве – в’є кав’ярня, здоров’я
 фу – ф’ю Стеф’юк
 ра – ря – р’я [рйа] Мар’яна, район, буряк

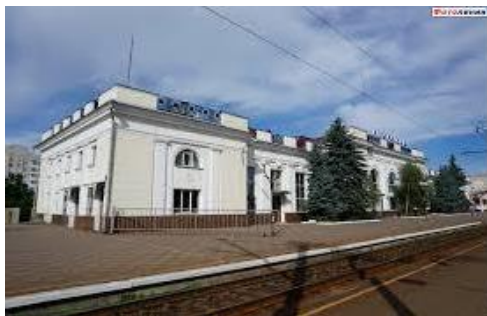
Кав’ярня

4. Читайте діалог.

1. – Привіт! Мар’яна вдома?
 – Ні, немає.
 – Дякую!
 – Будь ласка.
 – Бувай!
2. – Сьогодні п’ятниця? – Ні, субота.
 – Дякую!

5. Слухайте, повторюйте, читайте.

Таксі, автобус, тролейбус, вхід, вихід, квиток, місце, зупинка, вокзал, метро.

Вокзал

Метро

№ 1 – номер один

№ 2 – номер два

№ 3 – номер три

Номер 01 (нуль один)

Це автобус

Це тролейбус

6. Читайте.

- Де зупинка? – Зупинка там.
- Вхід тут? – Так, він тут.
- Це тролейбус номер п'ять? – Так, № 5.
- Де твій квиток? – Ось він.
- Це твоє місце? – Так, моє.
- Це зупинка «Центр»? – Так.
- Це твоя зупинка? – Ні, моя зупинка «Вокзал».
- Бувай!

7. Заповніть таблицю новими словами.

ВІН	ВОНА	ВОНО
вокзал, квиток, батько...	сім'я, зупинка, мати...	ім'я, здоров'я, м'ясо, завдання...

8. Вгадайте, які будівлі перед вами.

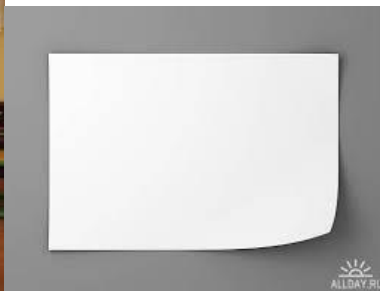
Універ..., ...ав'ярня, перук..., ...ікарня, магаз..., вокза...

9. Слухайте, повторюйте. Читайте.

Ша – шо – шу – ше – ши – ші

Клас

Аркуш

Школа, клас, дошка, шафа, зошит, аркуш, шапка, шарф, шоколад, машина, гроші.

шапка і шарф

машина

Пиши! Пишіть!

10. З'ясуйте, чий це речі.

Це Іван. Це його сумка.

Це Ганна. Це її шапка.

11. Згадайте, що ви вже знаєте. Запишіть у таблицю нові слова.

	він	вона	воно
я	мій батько	моя мама	моє місто
ти	твій	твоя	твоє
він	його	його	його
вона	її	її	її
ми	наш	наша	наше
ви	ваш	ваша	ваше

12. Слухайте, повторюйте. Читайте.

Наш університет. Наш факультет. Наша група. Наше вікно. Наша дошка.

Наша країна. Наш прапор. Наша мова. Наше місто. Наша кімната.

Ваш паспорт. Ваше ім'я. Ваша посвідка. Ваш декан. Ваша сім'я. Ваш квиток.

13. Читайте.

Ось моя мама, а це мій батько.

Це мій брат, а це моя сестра.

Ось наш дідусь, а це наша бабуся.

Мама, тато, брат, сестра, дідусь і бабуся – це моя сім'я.

А це мій друг Максим і моя подруга Мар'яна.

14. Напишіть замість крапок відповідний займенник.

Зразок: Це ... місто. – Це моє місто.

а) мій, моя, моє

1. Це ... стіл. Це... кімната. Це ... тато.
2. Це ... кава. Це ... молоко. Це ... банан.
3. Це ... місце. Це ... поверх. Це ... шапка.
4. Це ... ім'я. Це ... комп'ютер. Це ... сім'я.

б) твій, твоя, твоє

1. Це ... кімната? Це ... фото? Це ... сік?
2. Це ... стіл? Це ... місце? Це ... зошит?
3. Це ... батько? Це ... брат? Це ... таксі?
4. Це ... зупинка? Це ... автобус? Це ... ім'я?

в) наш, наша, наше

1. Це ... університет. Це ... група. Це ... метро.
2. Це ... школа. Це ... клас. Це ... завдання.
3. Це ... місто. Це ... район. Це ... лікарня.
4. Це ... столиця. Це ... прапор. Це ... словник.

г) ваш, ваша, ваше

1. Це ... країна? Це ... місто? Це ... підручник?
2. Це ... сім'я? Це ... дім? Це ... вулиця?
3. Це ... потяг? Це ... куртка? Це ... олівець?
4. Це ... факультет? Це ... кав'ярня? Це ... кафе?

15. Замість крапок напишіть відповідний займенник: його або її.

1. Це мій друг, а це ... брат.
2. Це мама, а це ... син.
3. Це Ахмед, а це ... телефон.
4. Це наша бабуся, а це ... кімната.
5. Це Марія, а це ... подруга.

5. Це наш декан, а це ... кабінет.

16. Читайте діалоги.

1. – Це твій телефон?	2. – Це твоя сумка?	3. – Це твоє фото?
– Так, це мій телефон.	– Так, це моя сумка.	– Так, це моє фото.
(Так, мій.)	(Так, моя.)	(Так, моє.)
– Ні, це не мій телефон.	– Ні, це не моя сумка.	– Ні, це не моє фото.
4. – Це ваш зошит?	5. – Це ваша подруга?	6. – Це ваше місце?
– Так, це мій зошит.	– Так, це моя подруга.	– Так, це моє місце.
– Ні, це не мій зошит.	– Ні, це не моя подруга.	– Ні, це не моє місце.
(Ні, не мій.)	(Ні, не моя.)	(Ні, не моє.)
7. – Це ваш університет?	8. – Це ваша група?	9. – Це ваше місто?
– Так, це наш університет.	– Так, це наша група.	– Так, це наше місто.
(Так, наш.)	(Так, наша.)	(Так, наше.)
– Ні, не наш.	– Ні, не наша.	– Ні, не наше.

17. Напишіть запитання, на які дано відповіді.

– ...?	– ...?
– Так, університет.	– Так, це моя сім'я.
– ...?	– ...?
– Факультет там.	– Ось вона.
– ...?	– ...?
– Так, це моя група.	– Так, це твоя зупинка.
– ...?	– ...?
– Так, є.	– Ні, це не ваш автобус.
– ...?	– ...?
– Словник там.	– Ні, не мій.

Словник уроку:

батько	мати	твій, твоя, твоє
його	її	наш, наша, наше
ваш, ваша, ваше	ім'я	сім'я
комп'ютер	кав'ярня	район
зупинка	автобус	тролейбус
квиток	вокзал	метро
вхід, вихід	номер	нуль
один	два	три
п'ять	п'ятниця	субота
школа	клас	дошка
шафа	зошит	аркуш
шапка	шарф	шоколад
сумка	машина	гроші
здоров'я	поверх	буряк
прапор	посвідка	кабінет
м'ясо		
Пиши! Пишіть!		Бувай!

Урок 4

1. Слухайте, повторюйте. Читайте.

Ж ж: жа – жо – жу – же – жи – жі

ша – жа, шо – жо, шу – жу, ше – же, ши – жи, ші – жі

Журнал, інженер, гуртожиток, жінка, теж, також.

Це журнал.

Це також журнал.

– Хто ти? – Я студент.

– А він? – Він теж студент.

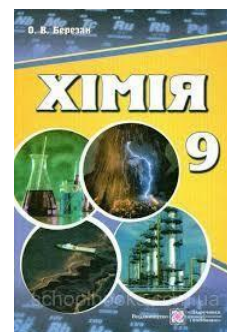
– Скажи, будь ласка, де деканат? – Ось.

– Скажіть, будь ласка, де гуртожиток? – Там.

2. Слухайте, повторюйте. Читайте.

Ч ч: ча – чо – чу – че – чи – чі

Чай, чашка, ручка, підручник, викладач, чотири, дівчина, чіпси, м'яч.

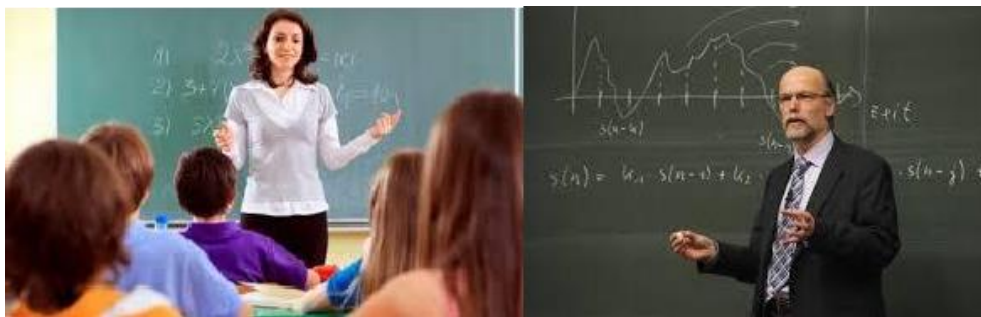

Це чашка.

Це ручка.

Це м'яч.

Це підручник.

Вона викладач.

Він теж викладач.

Читай! Читайте!

0 – нуль

1 – один

2 – два

3 – три

4 – чотири

5 – п'ять

6 – шість

7 – сім

8 – вісім

9 – дев'ять

10 – десять

Добрий ранок! Добрий день! Добрий вечір! До побачення!

3. Читайте.

Чий це підручник? – Мій. Це мій підручник.

Чия це ручка? – Моя. Це моя ручка.

Чие це місце? – Моє. Це моє місце.

4. Поставте запитання до підкреслених слів.

Зразок: Це мій журнал.

Чий це журнал?

а) 1. Це мій словник. **2.** Це твій олівець. **3.** Це наш дім. **4.** Це її брат.

5. Це ваш викладач. **6.** Це його друг. **7.** Це їхній декан.

б) 1. Це моя кімната. **2.** Це твоя книга. **3.** Це наша аудиторія. **4.** Це її сестра. **5.** Це його подруга. **6.** Це їхня зупинка. **7.** Це ваш ключ.

- в) 1. Це моє місце. 2. Це твоє завдання. 3. Це його прізвище. 4. Це її ім'я. 5. Це їхнє місто. 6. Це ваше повідомлення. 7. Це наше фото.

5. Слухайте, повторюйте. Читайте.

Щ щ: ща – що – шу – ще – щи – щі

Площа, дощ, прізвище, Батьківщина.

1) Як твоє (ваше) прізвище? – Моє прізвище

Як твоє (ваше) ім'я? – Моє ім'я

Я – Мене звати...

Ти – Як тебе звати?

Ви – Як вас звати?

Він – Як його звати?

Вона – Як її звати?

Моя Батьківщина –

2) – Привіт!

– Привіт!

– Мене звати Олександр. Як тебе звати?

– Мене звати Марія.

– Дуже приємно.

– Ти студентка?

– Так, я студентка. А ти студент?

– Так, я студент.

3) – Добрий день!

– Добрий день!

– Як ваше прізвище?

– Моє прізвище ...

– Як ваше ім'я?

- Моє ім'я
- Ви студент?
- Так, я студент.

6. Слушайте, повторюйте. Читайте.

1. Що це?

Що це? – Це підручник.

Що це? – Це словник.

Хто це?

Хто це? – Це декан.

Хто це? – Це секретар.

2. Поставте запитання за зразком.

Зразок: Це викладач. – Хто це?

Це площа. – Що це?

1. Це лікар.

4. Це дівчина.

2. Це гуртожиток.

5. Це аудиторія.

3. Це студентка.

6. Це лікарня.

Це лікарня.

Це лікар.

7. Читайте.

Однина

1. він

студент

брат

зошит

іноземець

викладач

товариш

Множина

вони

студенти

брати

зошити

іноземці

викладачі

товариші

ніж

плащ

музей

ножі

плащі

музеї

Запам'ятайте!

друг

лікар

друзі

лікарі

2. вона

студентка

сестра

ручка

вулиця

лекція

вони

студентки

сестри

ручки

вулиці

лекції

Запам'ятайте!

дівчина

людина

річ

дівчата

люди

речі

3. воно

слово

море

запитання

завдання

вони

слова

моря

запитання

завдання

8. Напишіть дані слова у множині.

урок –

спортсмен –

пакет –

долар –

українець –

мова –

країна –

проблема –

гривня –

бабуся –

місто –

яблуко –

яйце –

місце –

слово –

готель –

авдиторія –

запитання –

викладач –

лабораторія –

завдання –

9. Читайте.

мій брат – мої брати моя проблема – мої проблеми моє слово – мої

твій ... – твої ...

твоя ... – твої ...

твоє ... – твої

ваш ... – ваші ...

ваша ... – ваші ...

ваше ... – ваші

наш ... – наші ...

наша ... – наші ...

наше ... – наші

його... – його ...

його ... – його ...

йогойого

її ... – її ...

її ... – її ...

її – її

10. Напишіть словосполучення у формі множини.

мій зошит –

моя сестра –

моє яблуко –

твій пакет –

твоя подруга –

твоє запитання –

ваш друг –

ваша книга –

ваше завдання –

наш викладач –

наша кімната –

наше вікно –

Словник уроку:

журнал

площа

запитання

інженер

дощ

завдання

гуртожиток

лекція

повідомлення

жінка

Батьківщина

прізвище

також

чай

чашка

теж

ручка

підручник

викладач

дівчина

річ

чотири

чіпси

м'яч

Добрий вечір!**До побачення!**

чий, чия, чиє

Урок 5

1. Читайте. Пишіть.

	Читати Я читаю Ти читаєш Він, вона читає Ми читаємо Ви читаєте Вони читають
Він читає.	

2. Вставте дієслово *читати* у правильній формі.

1. Я ... 2. Ми ... 3. Вона ... 4. Ти ... 5. Він ... 6. Ви ... 7. Вони ...

Хто?	Що робить?	Що?
Іван		текст
Оксана	читає	газет у
він		слово
вона		

3. Замість крапок напишіть відповідний займенник.

Зразок: ... читаємо текст. – **Ми** читаємо текст.

1. ... читаємо підручник. 2. ... читаєш слово. 3. ... читає завдання.

4. ... читають газету. 5. ... читаю дієслово. 6. ... читає правило.

7. ... читаєш запитання. 8. ... читаю відповідь.

4. Зверніть увагу: дані дієслова належать до першої дієвідміни і змінюються, як слово *читати*:

Знати, вивчати, слухати, перекладати, розуміти.

5. Замість крапок напишіть дієслово

а) знати:

1. Я ... слово. 2. Ти ... правило. 3. Він ... урок. 4. Ми ... дієслово.
5. Вона ... математику. 6. Ви ... мову. 7. Вони ... фізику.

б) вивчати:

1. Я ... мову. 2. Ти ... математику. 3. Він ... економіку. 5. Вона ... медицину. 6. Ми ... інформатику. 7. Ви ... предмет. 8. Вони ... предмети.

в) слухати:

Вона слухає музику.

1. Я ... музику. 2. Ти ... текст. 3. Він ... концерт. 4. Ми ... урок. 5. Ми ... діалог.

г) перекладати:

1. Ти ... слово. 2. Я ... речення. 3. Він ... фразу. 4. Вона ... запитання. 5. Ми ... текст. 6. Студенти ... вірш. 7. Вони ... оповідання. 8. Що ви ...?

г) розуміти:

1. Я читаю слово і 2. Ти слухаєш текст і 3. Він читає урок і

4. Ми читаємо фразу і ... 5. Ви перекладаємо речення і ... 6. Вони слухають правило і ...

6. Читайте. Продовжіть речення.

1. Я читаю запитання і відповідь. А ти ...?
2. Я знаю вірш. А ви...?
3. Андрій знає місто. А ти ...?
4. Вона знає українську мову. А ви ...?
5. Він знає урок. А ти ...?
6. Ми знаємо переклад. А ви ...?
7. Іван знає математику, фізику, інформатику і мову. А ти ...?

7. Дайте відповіді на запитання.

а) Зразок: *Він читає журнал? – Так, він читає журнал.*

1. Він слухає завдання? 2. Вона читає вірш? 3. Вони розуміють запитання? 4. Він перекладає слово? 5. Ви вивчаєте українську мову?

б) Зразок: *Ви розумієте слово? – Ні, ми не розуміємо слово.*

1. Ви розумієте текст? 2. Ви вивчаєте інформатику? 3. Ти читаєш газету? 4. Ви знаєте Україну? 5. Ви слухаєте правило? 6. Ти знаєш урок?

8. Зверніть увагу на особливості дієвідмінювання

а) повторювати:

я повторюю	ми повторюємо
ти повторюєш	ви повторюєте
він, вона повторює	вони повторюють

запитувати – я запитую

відповідати – відповідаю

пояснювати – я пояснюю

показувати – я показую

працювати — я працюю

відпочивати — я відпочиваю

Він працює.

А він відпочиває.

б) писати с/ш

я пишуми пишемоти пишешви пишетевін, вона пишевони пишуть

9. Замість крапок вставте дієслово *писати* в правильній формі.

Зразок: Я ... букву.

Я пишу букву.

1. Ти ... слово.
2. Вона ... речення.
3. Він ... повідомлення.
4. Я ... номер.
5. Ми ... диктант.
6. Вони ... вправу.
7. Ви ... запитання.
8. Він ... відповідь.
9. Композитор ... музику.
10. Програміст ... програму.
11. Поети ... вірші.
12. Викладачі ... підручники.

10. Зверніть увагу на особливості дієвідмінювання

Робити

Я роблюМи робимоТи робишВи робитеВін, вона робитьВони роблять

- Що робить студент?
- Студент читає.
- Що він робить?
- Він читає.

11. Читайте діалог.

1. – Що робить викладач?
- Він пояснює.
- Що роблять студенти?
- Вони слухають.

2. – Що роблять батьки?
- Вони працюють.
- Що роблять діти?
- Вони відпочивають.

3. – Що робить Саїд?
- Він запитує.
- А що робить Оксана?
- Вона відповідає.

4. – Що робить брат?
- Він пише.
- А що робить сестра?
- Вона читає.

5. – Що ти робиш?
- Я перекладаю текст.
- Що робить твій друг?
- Він слухає музику.
7. – Що роблять студенти?
- Вони показують завдання.

6. – Що ви робите?
- Ми вивчаємо українську мову.
- А що робить Іван?
- Він повторює урок.
8. – Що робить друг?
- Він запитує.

– Що ти робиш?

– Я показую країну.

– А що робить чоловік?

– Він показує місце.

Як він розуміє урок?

Він розуміє урок добре.

12. Читайте діалоги. Випишіть і перекладіть нові слова.

1. – Як Саїд читає?

– Саїд читає добре.

– Як він пише?

– Він пише **правильно**.

2. – Як Ахмед слухає урок?

– Ахмед слухає урок **уважно**.

– Як він відповідає?

– Він відповідає **голосно**.

3. – Як читає дитина?

– Дитина читає **повільно**.

– А як вона запитує?

– Вона запитує **швидко**.

4. – Як сестра читає повідомлення?

– Сестра читає **тихо**.

– Як вона знає мову?

– Вона знає мову **погано**.

13. Дайте відповіді на запитання за зразком.

Зразок: – Хто повторює діалог? (я)

– Я повторюю діалог.

1. Хто вивчає математику? (мій брат)

2. Хто знає українську мову? (моя подруга)

3. Хто добре знає правило? (я)

4. Хто зараз повторює діалог? (ми)

5. Хто гарно читає текст? (вони)

6. Хто тихо читає газету? (дідусь)

7. Хто швидко перекладає текст? (друзі)

8. Хто повільно пише? (вони)

9. Хто добре розуміє завдання? (ми)
 10. Хто погано розуміє правило? (він)
 11. Хто швидко і правильно пише диктант? (ти)

– Що ти робиш?
 – Я читаю.
 – Що ти читаєш?
 – Я читаю текст.

14. Читайте. Скажіть, що ви читаєте, що читає ваш друг, ваші тато і мама. Вживайте слова: підручник, текст, слова, газети, журнали.

Зразок: Це газета і журнал. – Дідусь читає газету, а бабуся читає журнал.

15. Читайте і повторюйте.

	слово!		текст!
Читай(те)	діалог.	Слухай(те)	запитання.
	речення!		відповідь.
	формулу.		правило!
	де ти?		де ваша країна.
Скажи,	де твій паспорт?	Покажіть,	де ви зараз.
	де аудиторія №4?		де ваше завдання.

Читайте, будь ласка, текст.

Слухайте, будь ласка, запитання.

Повторюйте, будь ласка, діалог.

Вивчайте українську мову!

Вибачте, будь ласка.

Дайте, будь ласка, ваш зошит.

Скажіть, будь ласка, де кафе?

Покажіть, будь ласка, де вулиця Попова.

16. Як ви попросите словник, підручник, олівець, аркуш, ручку, адресу?

Зразок: – Дайте, будь ласка, зошит.

– Візьміть, будь ласка.

17. Допишіть речення. Слова з дужок напишіть у правильній формі.

1. Дайте, будь ласка, (мапа). 2. Візьміть (ручка). 3. Пишіть, будь ласка, ... (слово). 4. Дайте, будь ласка, ... (словник). 5. Читай ... (формула). 6. Покажіть, будь ласка, ... (посвідка). 7. Візьміть ... (завдання). 8. Повторюйте ... (діалог). 9. Слухайте ... (запитання).

18. Читайте. Напишіть запитання до речень.

Це Василь Іванович і Ніна Петрівна.

Він лікар, вона теж лікар.

Це Максим Вікторович і Марта Іванівна.

Він інженер, а вона викладач.

19. Читайте.

Ви знаєте, хто це? – Так, я знаю. (Так, я знаю, хто це.)

– Ні, не знаю. (Ні, я не знаю, хто це.)

Я знаю, хто це.

що це.

хто він.

як його звати.

Хотіти	т/ч	– <u>Що</u> ти <u>хочеш</u> ?
я хочу	ми хочемо	– Я хочу сік.
ти хочеш	ви хочете	– <u>Що</u> ти <u>хочеш</u> робити?
він хоче	вони хочуть	– Я хочу пити.

19. Дайте відповідь.

а) 1. Що ви хочете, ручку чи олівець?

2. Що ти хочеш, чай чи каву?

3. Що вона хоче, квиток чи гроші?

4. Що ви хочете, кімнату чи місце?

5. Що хоче кіт, молоко чи хліб?

б) 1. Що ви хочете знати, центр чи місто?

2. Що ви хочете робити, читати чи писати?

3. Що він хоче вивчати, економіку чи менеджмент?

4. Що ви хочете знати, ім'я чи прізвище?

5. Що ви хочете писати, число чи місяць?

6. Що вони хочуть перекладати, слово чи речення?

20. а) Прочитайте діалог у ролях.

– Доброго ранку!

– Доброго ранку!

– Скажіть, будь ласка, ви знаєте, де деканат?

– Так, знаю. Поверх номер... Вибачте, я не знаю, як по-українськи «six».

– Я розумію. Дякую! Ви студент?

– Так, студент-іноземець. А ви?

– Я лікар.

– Мене звати Саїд. А вас?

– Моє ім'я Джон.

– Дуже приємно!

– А це мій брат. Його звати Луїс.

– Дуже приємно!

– Він хоче вивчати українську мову.

- Я теж вивчаю українську мову.
- Ви молодець. Ви добре розумієте. І правильно відповідаєте.
- Дякую. Ось наш факультет. Тут наша група. А там деканат.
- Дуже дякую! Дайте, будь ласка, ваш номер телефону!
- Ось мій номер. Пишіть: 0...

б) Складіть власний діалог-знайомство.

Словник уроку:

дієслово	запитання	відповідь
читати	фраза	речення
знати	математика	економіка
слухати	переклад	оповідання
вивчати	медицина	інформатика
розуміти	предмет	правило
перекладати	повідомлення	вірш
повторювати	формула	як
запитувати	голосно	тихо
відповідати	правильно	погано
пояснювати	добре	уважно
працювати	швидко	повільно
відпочивати	гарно	молодець
писати	диктант	чи
хотіти	робити	
Читайте!	Слухайте!	Повторюйте!
Покажи!	Покажіть!	Відповідайте!
Вибачте!	Дайте!	Візьміть!

Урок 6

1. Зверніть увагу на особові закінчення дієслів другої дієвідміни:

говорити	українською мовою
я говор ю	українською мовою
ти говор иш	рідною мовою
він говор ить	арабською мовою
вона говор ить	французькою мовою
ми говор имо	українською мовою
ви говор ите	англійською мовою
вони говор ять	російською мовою

2. Напишіть дієслово *говорити* в потрібній формі.

1. Ти англійською мовою?
2. Віра іспанською мовою?
3. Ми..... українською мовою
4. Він російською мовою.
5. Я українською мовою.
5. Вони арабською мовою.
6. Ви французькою мовою?

3. Зверніть увагу на закінчення дієслова *вчити* при дієвідмінюванні:

вчити (що?) діалог, граматику, слова

я вч у	ми вч имо
ти вч иш	ви вч ите
він вч ить	вони вч ать
вона вч ить	

4. Замість крапок вставте дієслово *вчити* у відповідній формі.

- Привіт, Джоне!
- Привіт, Петре!
- Як справи?
- Дякую, добре.

- Що ти робиш?
- Я діалог. Хочу добре знати його.
- А що робить твій сусід?
- Він теж діалог.
- Ви діалог разом?
- Так, ми діалог разом.
- Удачі!
- Дякую!

5. Зверніть увагу на особливості використання дієслів *вивчати* та *вчити*:

вивчати фізику, математику, хімію, українську мову;

вчити алфавіт, діалог, граматику, правило, слова

6. Зверніть увагу: **б, п, в, ф, м + **л****

любити — я **люблю**, вони **люблять**

робити — я **роблю**, вони **роблять**

дивитися — я **дивлюся**, вони **дивляться**

спати — я **сплю**, вони **сплять**

7. Читайте.

любити

я люблю

ми любимо

ти любиш

ви любите

він любить

вони люблять

вона любить

а) Замість крапок вставте дієслово *любити* в потрібній формі.

1. Я слухати музику.
2. Він грати в футбол.
3. Ти співати?
4. Ми дивитися фільми.
5. Ви..... готувати?
6. Вони читати.

б) Напишіть, що ви любите робити у вільний час.

Що любить робити ваш друг у вільний час?

8. Складіть і запишіть речення з даних слів.

Зразок: Я, любити, морозиво. – Я люблю морозиво.

1. Він, любити, музика. 2. Ти, любити, спорт? 3. Хто, любити, кава?
4. Ви, любити, театр? 5. Вони, любити, фрукти. 6. Ми, любити, мистецтво.

9. Читайте текст. Замість крапок вставте дієслово *любити* у відповідній формі.

Хто що любить

Я яблука. Моя подруга шоколад. Мої бабуся і дідусь пити чай, а мої батьки каву. Мій брат молоко. Моя сестра піцу. Але всі ми фрукти. А що ти? А що ви?

10. Читайте.

дивитися (що?)

Я дивлюся фільм.

Ти дивишся концерт.

Ми дивимося програму «Новини».

Ви дивитесь концерт.

Він дивиться футбол.

Вони дивляться виставу.

11. Читайте діалог.

Що ти робиш? – Дивлюся футбол.

Що робить Хусам? – Він теж дивиться футбол.

Ви дивитесь футбол разом? – Так, ми дивимося футбол разом.

12. Читайте слова-антоніми:

правильно – неправильно

добре – погано

швидко – повільно

голосно – тихо

уважно – неуважно

13. Дайте відповіді на запитання.

Зразок: – Як він читає, добре чи погано?

– Він читає добре.

1. Як студент відповідає урок, правильно чи неправильно?
2. Як викладач говорить, швидко чи повільно?
3. Як студенти слухають урок, уважно чи неуважно?
4. Як студентка говорить, тихо чи голосно?
5. Як ви розумієте текст, добре чи погано?

14. Замість крапок вставте слова-антоніми.

1. Він читає швидко, а я
2. Студент відповідає голосно, а студентка
3. Марія знає граматику погано, а Ніна
4. Студентка слухає урок уважно, а студент
5. Рустам відповідає правильно, а друг

15. Поставте запитання до підкреслених слів.

1. –?

- Він слухає урок уважно.
- 2. –?
– Вона працює добре.
- 3. –?
– Я розумію текст погано.
- 4. –?
– Ти говориш правильно.
- 5. –?
– Ви пишете повільно.

16. Читайте.

Говори правильно!

Пиши гарно!

Дивись уважно!

Роби швидко!

Говоріть правильно!

Пишіть гарно!

Дивіться уважно!

Робіть швидко!

17. Дайте пораду людині чи висловіть побажання.

Зразок: Друг говорить тихо. (голосно) – Говори голосно!

1. Сестра пише погано. (гарно)
2. Брат говорить голосно. (тихо)
3. Студенти пишуть повільно. (швидко)
4. Брати не роблять домашнє завдання.
5. Друзі говорять українською мовою неправильно. (правильно)

Чому Віктор добре розуміє текст?

Віктор добре розуміє текст, **тому що** завжди вчить слова.

18. З'єднайте прості речення в складне, використовуючи сполучник *тому що*.

1. Марта завжди повторює вдома уроки. Вона хоче добре знати українську мову. 2. Я завжди роблю домашнє завдання. Я хочу гарно говорити українською мовою. 3. Ахмед завжди відповідає добре. Він багато працює вдома. 4. Борис дуже погано читає. Він не любить читати. 5. Я завжди дивлюся футбол і баскетбол. Я дуже люблю спорт.

19. Прочитайте текст і дайте відповіді на запитання.

Це Хуан. Він студент – іноземець. Він погано

знає українську мову і, звичайно, погано розуміє.

Хуан дивиться телевізор. Диктор говорить українською мовою. Хуан говорить: «Я нічого не розумію. Чому Хуан нічого не розуміє?»

А зараз Хуан теж дивиться телевізор. Там спортсмени грають у футбол. Хуан говорить: «Я все розумію. Дуже цікаво!» Чому він все розуміє?

Коли ти читаєш новини?

Я читаю новини **вранці**.

що?
коли?

ранок
вранці

день
вдень

вечір
ввечері

20. Поставте запитання до даних відповідей.

1. – ?

– Він працює **вдень**.

2. –?

– Вона дивиться фільми **ввечері**.

3. –?

– Я снідаю **вранці**.

4. –?

– Ми обідаємо **вдень**.

5. –?

– Я роблю домашнє завдання **ввечері**.

21. Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова з дужок.

Зразок: – Що ви робите зараз? (відпочивати)

– Зараз ми відпочиваємо.

1. Що ви робите ввечері? (вечеряти, відпочивати, гуляти)

2. Що студенти роблять зараз? (читати текст, повторювати слова, відповідати урок)

3. Що ти робиш зараз? (дивитися футбол)

4. Що він робить зараз? (вчити діалог)

5. Що вона робить зараз? (робити домашнє завдання)

22. Поставте запитання до підкреслених слів.

1.?

Вдень Сергій працює.

2.?

Ввечері ми слухаємо музику.

3.?

Вранці я повторюю урок.

4.?

Ввечері ми граємо в шахи.

5.?

Він знає місто добре.

23. Читайте. Дайте письмову відповідь на запитання.

Мій батько і моя мати – викладачі. А хто ваші батьки?

Це мій брат Андрій. Це також мій брат. Його звати Сашко.

Андрій та Сашко – мої брати. Вони студенти. А хто ваші брати?

Це моя сестра. Вона студентка. А хто ваша сестра?

Це моя сім'я: мої батьки, моя сестра та мої брати.

Максим – мій друг. Петро також мій друг. Максим і Петро – мої друзі. А хто ваші друзі?

Максим і Петро – студенти. Ми завжди відпочиваємо разом. Ввечері ми любимо дивитися фільми, грати в шахи, розмовляти.

А що ви любите робити ввечері?

Словник уроку:

говорити українською мовою
вчити Вчи! Вчіть!

Говори (говоріть) правильно!

любити
робити
дивитися

морозиво
вільний час
концерт

мистецтво
сусід
новини

театр

вистава

Дивись уважно! Дивіться!

спати
чому?
завжди
ранок
день
вечір

тому що
коли?
вранці
вдень
ввечері

снідати
обідати
вечеряти

Урок 7

1. Слухайте. Повторюйте. Зверніть увагу на зміну закінчень іменників чоловічого і жіночого роду у словосполученнях із числівником.

Одна		гривн я	1	копійк а	один	долар
дві			2 (дві)		два	
три	гривн і		3	копійк и	три	долар и
чотири			4		чотири	
п'ять	гривен ь		5	копійк о к	п'ять	долар ів
двадцять	(20)		25		сто (100)	

2. Слухайте, повторюйте, пишіть числівники.

11 – одинадцять

12 – дванадцять

13 – тринадцять

14 – чотирнадцять

15 – п'ятнадцять

16 – шістнадцять

17 – сімнадцять

18 – вісімнадцять

19 – дев'ятнадцять

20 – двадцять

30 – тридцять

40 – сорок

50 – п'ятдесят

60 – шістдесят

70 – сімдесят

80 – вісімдесят

90 – дев'яносто

100 – сто

200 – двісті

300 – триста

400 – чотириста

500 – п'ятсот

600 – шістсот

700 – сімсот

800 – вісімсот

900 – дев'ятсот

21 – двадцять один

1000 – тисяча

3. Читайте. Складіть аналогічний діалог.

1) – Скільки коштує квиток?

– 5 гривень.

– Дайте, будь ласка, два.

– Візьміть.

- 2) – Скільки коштує журнал?
 – Дев'яносто чотири гривні п'ятдесят копійок.
 – Дайте, будь ласка, журнал і ручку.
- 3) – Скільки коштує піца?
 – Шістдесят одну гривню дев'яносто дев'ять копійок.
 – Будь ласка, одну піцу та каву.

4. Читайте. Візьміть участь у діалозі в групі, у магазині, у кафе.

У вас є файли? – Так, є.
 У тебе є машина? – Ні, немає.

Запитайте, чи є потрібна вам річ (зошит, ручка, словник, лінійка).

Зразок: – У тебе є олівець?
– Так, є.
– Дай, будь ласка.
– Ось, візьми.

5. Читайте.

<p>1. – Де магазин «Спорт»?
 – Ось, він тут.
 (– Я не знаю, де він.)</p> | <p>2. – Де зупинка?
 – Зупинка там.
 – Дякую!</p> |
|--|---|
3. – Скажіть, будь ласка, де аптека?
 – Тут немає. Я не знаю.
 – Вибачте.
4. – Скажіть, будь ласка, де магазин «Одяг»?
 – Вибачте, я не розумію. Я іноземець.

6. Слушайте, повторюйте.

– Де можна купити
словник?
– У книгарні.
(Словник можна купити в
книгарні.)

– Де продають молоко?
– У магазині та в кіоску.
(Молоко продають у
магазині та в кіоску.)

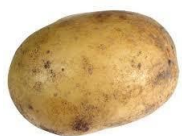
– Де можна купити квитки? = Де продають квитки?

– У касі.

7. Запишіть нові слова та їх переклад.

Картопля, капуста, морква, буряк, огірок, помідор, цибуля, часник, перець

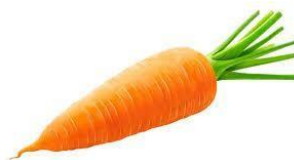
– це овочі.

картопля

капуста

морква

огірок

помідор

цибуля

часник

Сорочка, штани, светр, куртка, сукня – це одяг.

сорочка

штани

светр

Черевики, кросівки – це взуття.

Стіл, стільці, шафа, крісло, ліжко, диван – це меблі.

стіл

стілець

шафа

ліжко

крісло

диван

Зошити, олівці, ручки, файли, папки, гумка – це канцтовари.

Чашка, тарілка, каструля, чайник – це посуд.

чашка

тарілка

каструля

чайник

8. Прочитайте текст. Зробіть схему, де й що можна купити.

Зразок: У відділі «Овочі» є помідори, огірки...

У відділі «Овочі» можна купити помідори, огірки...

У супермаркеті

- Привіт! Що купуєш?
- Привіт! Хочу купити продукти: масло, цукор, м'ясо і рис. Але не знаю, де можна купити масло.
- Он там, у відділі «Молоко».
- Дякую! А торти тут продають?
- Так, звісно. У відділі «Кулінарія» можна купити торт, тістечка, піцу, булочки.
- Тут є відділ «Кулінарія»?
- Так, он там, ліворуч.
- А ти що хочеш купити?
- Я хочу купити сік, овочі та рибу.
- А ти знаєш, де тут продають рибу?
- Там, у відділі праворуч.
- А книги тут можна купити?
- Ні, тут немає книг. Є тільки журнали й газети. Книги купують у книгарні.
- Дякую!
- Бувай!

На касі

- Пакет треба?
- Так, дайте, будь ласка.
- Так, масло, цукор, м'ясо і рис. Разом – двісті тридцять чотири гривні сімдесят дев'ять копійок. У вас є картка? Чи готівка?

- Ось картка.
- Наберіть код.
- Дякую. Вибачте, я хочу ще шоколадку.
- Візьміть.

Відділ «Одяг»

- Що ти хочеш купити?
- Куртку.
- Ось куртки. Ти знаєш розмір?
- Так, звичайно.
- Дівчино, у вас є розмір 48?
- Так, ось тут.
- Я хочу приміряти.
- Будь ласка. Примірочна там.
- Дякую.

9. Допишіть діалоги.

- Що продають у відділі «Молоко»?
- Там продають масло, сир...
- Що можна купити у відділі «Одяг»?
- У відділі «Одяг» можна купити куртку...
- Де можна купити кросівки?
- У відділі
- Де можна купити фрукти?
- Фрукти можна купити ...

10. Слухайте, повторюйте, пишіть.

Зразок: $4 + 6 = 10$ (чотири плюс шість – десять)

$10 - 2 = 8$ (десять мінус два – вісім)

$10 + 2 =$ $6 + 12 =$ $23 - 6 =$

$$12 + 9 = \quad 11 - 4 = \quad 30 + 40 =$$

$$27 + 71 = \quad 16 + 60 = \quad 100 + 200 =$$

11. Зверніть увагу на нове дієслово. Пишіть у зошиті. Читайте діалог.

розв'язу ВА ТИ	
я розв'язую	ми розв'язуємо
ти розв'язуєш	ви розв'язуєте
він розв'язує	вони розв'язують

$$2 + 3 = 5$$

$$3 + 7 = 17$$

$$4 + 5 = 19$$

$$5 + 8 = 37$$

$$6 + 7 = ??$$

- Що ти робиш?
- Я розв'язую приклади. А ти?
- А я розв'язую задачу і рівняння.
- Друзі, у мене відповідь 12.
- Це помилка. Розв'яжи правильно!

Словник уроку:

Скільки коштує?

купувати	можна	купити	розмір
продавати	супермаркет	відділ	приміряти
овочі	картопля	капуста	примірочна
морква	огірок	помідор	праворуч
цибуля	часник		ліворуч
одяг	сорочка	штани	сукня
взуття	кросівки	ботики	светр
меблі	крісло	ліжко	диван
канцтовари	файл	папка	
гумка	тарілка	каструля	
посуд	картка	готівка	
набирати	код	помилка	
розв'язувати	задача	приклад	
рівняння	правильно	набирати	
Розв'яжи! Розв'яжіть!		Наберіть код!	

Урок 8

що це?

Це школа.

навчатися

в школі

Це академія.

вчитися

в академії

Це університет.

в університеті

де?

я навча^юся (сь)

я вч^уся (сь)

ти навча^єшся

ти вч^ишся

він навча^ється

він вч^иться

вона

вона

ми навча^ємося (сь)

ми вч^имося (сь)

ви навча^єтеся (сь)

ви вч^итеся (сь)

вони навча^ються

вони вч^аться

Запам'ятайте!

підготовчий факультет

—

навчатися на підготовчому факультеті

1. Читайте діалоги.

а) – Ви працюєте чи навчаєтесь?

б) – Ти студент?

– Я навчаюся.

– Так, я студент.

– Де ви навчаєтесь?

– А де ти вчишся?

– Я навчаюся **в університеті**
на підготовчому факультеті.

– Я вчуся в академії.

– А ваш друг?

– Він теж **навчається на підготовчому факультеті.**

Ми навчаємося разом.

2. Читайте.**що це?****хто?****де?****чол. рід**

Це деканат.

Віктор

у деканаті.

Це банк.

Антон

у банку.

Це парк.

Ахмед

у парку.

Мурад

удома.

жін. рід

Це кімната.

Іван

у кімнаті.

Це лікарня.

Леся

в лікарні.

Це аптека.

Хусам

в аптеці.

Це бібліотека.

Марта

в бібліотеці.

Це аудиторія.

Викладач

в аудиторії.

сер. рід

Це село.

Бабуся в селі.

Це море.

Сестра на морі.

3. Читайте.

1. – Скажіть, будь ласка, де Віктор?

– Він у деканаті.

– Ти не знаєш, де Марта?

– Вона в кафе.

2. – Скажіть, будь ласка, де Ахмед?

– Він в аптеці. Купує ліки.

– А де Валід?

– Він удома.

Зверніть увагу, з якими словами вживаються прийменники **в(у) і **на**.
де?**

в(у)
в університеті
в аптеці
в(у) кафе
в(у) лікарні
в(у) банку
в(у) гуртожитку
в(у) центрі
в (у) парку

на
на факультеті
на пошті
на вулиці
на зупинці
на ринку
на стадіоні
на вокзалі
на автостанції

Автостанція

Ринок

Запишіть і запам'ятайте:

гуртожиток	—	у гуртожитк <u>у</u> у
підручник	—	підручник <u>у</u> у
словник парк	—	словник <u>у</u>
банк	—	у парк <u>у</u>
кіоск	—	у банк <u>у</u>
ринок	—	у кіоск <u>у</u>
	—	на ринк <u>у</u>

4. Скажіть, де ці люди.

1. Максим, пошта.
2. Іван, гуртожиток.
3. Лікар, лікарня.
4. Ахмед, ринок.
5. Друзі, стадіон.
6. Анвар, автостанція.
7. Секретар, деканат

Запам'ятайте!

г// з	книга	—	у книзі
к// ц	аптека	—	в аптеці
	бібліотека	—	в бібліотеці
	зупинка	—	на зупинці
	дошка	—	на дошці
	урок	—	на уроці
х// с	поверх	—	на поверсі

5. Читайте.

Що розташоване де?

Деканат **розташований** на поверсі №6. Де **розташований** (він) деканат?

Бібліотека **розташована** на поверсі №1. Де **розташована** (вона) бібліотека?

Місто **розташоване** в центрі України. Де **розташоване** (воно) місто?

1. – Скажіть, будь ласка, де центральна пошта?
– Центральна пошта в центрі на вулиці Велика Перспективна.
2. – Скажіть, будь ласка, де міграційна служба?
– Міграційна служба на вулиці Єгорова.

6. Покажіть на мапі, де знаходиться ваша країна, ваше рідне місто.

7. Дайте відповіді на запитання.

1. Де розташований Хартум? (Судан)
2. Де розташоване місто Баку? (Азербайджан)
3. Де розташований Париж? (Франція)
4. Де розташоване Каспійське море? (Азія)
5. Де розташована Оттава? (Канада)

8. Допоможіть другові знайти потрібну йому річ.

Зразок: – Хусаме, ти не знаєш, де мій словник?

– У столі.

– А зошит?

– Ось він, на столі.

Запам'ятайте!

	що?		хто?
Я – У мене	зошит.	У мене	брат.
Ти – У тебе	зошити.	У тебе	друг.
Він – У нього	книга.	У нього	подруга.
Вона – У неї	є підручник.	У неї	є сім'я.
Ми – У нас	підручники.	У нас	друзі.
Ви – У вас	документи.	У вас	брати.
Вони – У них	посвідки.	У них	подруги.

9. Читайте діалоги.

а) – У вас є паспорт?

– Так, є.

(– Ні, немає.)

б) – У вас є документи?

– Так, у мене є документи.

(– Так, у нас є документи.)

– Покажіть, будь ласка.

в) – Хто це?

– Це мій друг.

– У нього є посвідка?

– Так, у нього є посвідка.

г) – Хто це?

– Це моя подруга.

– У неї є комп'ютер?

– Ні, немає.

г) – У тебе є брат?

– Так, є.

– Як його звати?

– Його звати Ахмед.

д) – У тебе є сестра?

– Так, є.

– Як її звати?

– Її звати Марія.

– Хто він?

– Хто вона?

– Він лікар.

– Вона студентка.

10. Замість крапок напишіть займенники в потрібній формі.

Зразок: У ... є підручник? (ти) – У тебе є підручник?

1. У ... є зошит? (ви) 2. У ... є посвідка? (ти) 3. У ... є друг? (вона)

4. У ... є сестра? (він) 5. У ... є документи? (вони) 6. У ... є урок?(ми)

11. а) Читайте текст.

Віктор – студент. Він вивчає математику, фізику, історію та мови. Він добре навчається, дуже багато знає, але він зазвичай не знає, де його речі.

У нього є нова книга. Зараз він хоче читати її, але, де вона? У сумці? Ні, там немає. У сумці паспорт, окуляри ... Де ж нова книга? На столі? Теж немає. На столі лампа, чашка, ложка, виделка, ніж, куртка. Де ж книга? Можливо, у столі? Там годинник, диски і сорочка. Можливо, книга в шафі? Також немає...

Віктор хоче їсти. Він відчиняє холодильник і бачить сир, фрукти, овочі і ... книгу.

б) Дайте відповіді на запитання.

1. Хто Віктор?

2. Що він вивчає?

3. Як він навчається?

4. Що він зазвичай не знає?

5. Що у нього є? 6. Що він хоче читати? 7. Віктор знає, де його книга?

8. Де він шукає книгу? 9. Де він бачить книгу?

12. Зверніть увагу, як змінюються особові закінчення дієслова *жити*:

я живу

ми живемо

ти живеш

ви живете

він живе

вони живуть

13. Читайте.

1. – Де ти живеш?

– Я живу в місті Кропивницький на вулиці Попова.

2. – Де ви живете?

– Я живу в центрі, на вулиці Гагаріна.

– А де живе ваш друг?

– Він живе в гуртожитку.

14. Як ви запросите друга в гості і скажете йому, де ви живете?

Зразок: – Махмуде, приходь сьогодні ввечері в гості. Ти знаєш, де я живу?

– Знаю, на вулиці Шевченка.

15. Читайте текст.

Я студент-іноземець. Зараз я живу в Україні в місті Кропивницький і навчаюся в університеті на підготовчому факультеті. Тут я вивчаю українську мову. Я живу в гуртожитку. У мене є кімната.

Моя сім'я живе у Судані в місті Хартум. У мене є батьки, брат, бабуся і дідусь. Моя мама не працює. Вона домогосподарка. Мій батько працює в лікарні. Він лікар. Мій брат працює на пошті.

Мої бабуся і дідусь живуть у селі.

А де зараз живете ви? Де ви навчаєтесь? Де живуть ваші батьки? Де вони працюють? У вас є сестри? брати?

16. Дайте відповіді на запитання, використавши слова з дужок.

1. Де вчаться діти? (школа) 2. Де живе його сім'я? (село) 3. Де працює його батько? (банк) 4. Де вчиться ваш друг? (академія) 5. Де можна купити марки? (пошта) 6. Де можна подивитися фільми? (кінотеатр) 7. Де можна подивитися виставу? (театр) 8. Де пише викладач? (дошка) 9. Де ти любиш відпочивати? (парк) 10. Де можна купити квиток на автобус у Київ? (автовокзал)

17. На які запитання дані відповіді?

1. ?

– Я навчаюся в університеті.

2. –?

– Я живу в гуртожитку.

3. –?

– Мій тато працює на заводі.

4. –?

– Мій брат навчається у школі.

5. –?

– Я люблю відпочивати в парку.

6. –?

– Зараз я в бібліотеці.

7. –?

– Центральна пошта розташована в центрі.

18. а) Прочитайте текст.

Хуан – студент. Зараз він живе в Києві і навчається в університеті на підготовчому факультеті. Його друзі теж навчаються на підготовчому факультеті.

Батьки Хуана живуть в Іспанії. Хуан гарно знає іспанську мову, тому що це його рідна мова. А зараз Хуан вивчає українську мову, тому що хоче навчатися в Києві. Він вже трохи говорить українською мовою.

Хуан дуже любить читати. Він багато читає. Хуан читає вдома, в автобусі, і навіть на вулиці.

Він дуже любить детективи. Його друг Том теж любить детективи, але не любить читати. Том запитує:

– Хуане, скажи, будь ласка: хто? що? де? коли? чому?

А Хуан відповідає:

– Читай сам. Дуже цікаво!

б) Напишіть запитання до тексту.

Словник уроку:

навчатися	зазвичай	вчитися
кінотеатр	багато	цікаво
розташований, розташована, розташоване		
село	завод	пошта
міграційна служба	сумка	окуляри
стадіон	деканат	ложка
сам	трохи	виделка
бібліотека	годинник	холодильник
автовокзал	детективи	

Урок 9

Слухайте, повторюйте. Читайте.

[дж]: джинси, джерело, джоуль

[дз]: дзеркало, дзвоник, дзвонити

г [г]: ґрунт, ґанок

Джерело

ґанок

2. Читайте.

Гарно — ґанок, жити — джинси, день — джерело, дощ — джоуль.

3. Зверніть увагу!

Таблиця 1

Рід / відмінок	Називний	Кличний	Кличний
Жіночий (вона)	мама подруга Галя Марія	мамо подруго Галю Маріє	Ірино Іванівно!
Чоловічий (він)	Іван Андрій декан викладач батько	Іване Андрію декане викладачу батьку	Іване Івановичу!

4. Читайте, як правильно звернутися до людини.

Це дівчина. – Дівчино!

Це Олена. – Олено!

Це Леся. – Лесю!

Це Віктор. – Вікторе!

Це Сергій Михайлович. – Сергію Михайловичу!

Це Тетяна Григорівна. – Тетяно Григорівно!

5. Зверніться з проханням до особи. Вживайте слова: *скажіть, поясніть, повторіть, дайте, покажіть*.

Зразок: Людмила Сергіївна. – Людмילו Сергіївно, поясніть, будь ласка, це правило!

Дівчина. – Дівчино, скажіть, будь ласка, де обласна лікарня?

Декан, комендант, студент, Хусам, Тамара, Олександр Петрович, Ганна Петрівна.

Повторювальні вправи

1. Прочитайте речення. Слова, дані в дужках, напишіть у множині.

1. Це стіл. Тут (підручник, зошит, ручка, олівець).
2. Це кімната. Тут (стіл, стілець, шафа, ліжко).
3. Це місто. Тут (університет, школа, банк, лікарня, гуртожиток).
4. Це університет. Тут (кабінет, аудиторія, бібліотека, студент, викладач).

2. Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова з дужок.

1. Чий це підручник? – Це ... (я).
2. Чия це куртка? – Це ... (ти).
3. Чиє це місце? – Це ... (вона).
4. Чий це зошит? – Це ... (ми).
5. Чий це олівець? – Це ... (він).
6. Чиє це фото? – Це ... (ви).

7. Чия це аудиторія? – Це ... (вони)

3. Поставте запитання до підкреслених слів.

1. Це мій телефон. ...?
2. Це твоя куртка. ...?
3. Це наша аудиторія. ...?
4. Це моє місце. ...?
5. Це його комп'ютер. ...?
6. Це її фото. ...?
7. Це їхні друзі. ...?

4. Напишіть займенники, дані в дужках, у потрібній формі.

Зразок: (Я) є підручник. У мене є підручник.

1. (Я) є посвідка.
2. (Ти) є брат.
3. (Він) є машина.
4. (Вона) є сім'я.
5. (Ми) сьогодні є урок.
6. (Ви) є друзі?
7. (Вони) зараз перерва.

5. Замість крапок напишіть дієслово в потрібній формі.

1. Мігель добре ... мову. (знати)
2. Віра завжди ... вранці. (снідати)
3. Зараз вона ... вправу. (писати)
4. Увечері ми ... музику. (слухати)
5. Ти ... слова? (повторювати)
6. Ви ... речення? (розуміти)
7. Вони ... швидко? (говорити)
8. Ви ... українську мову? (вивчати)

9. Ти ... діалог? (вчити)

10. Вони ... футбол? (дивитися)

6. Напишіть запитання до підкреслених слів.

1.?

– Ввечері ми гуляємо.

2.?

– Студент відповідає правильно.

3.?

– Він працює вдень.

4.?

– Це мій зошит.

5.?

– Студентка пише речення.

6.?

– Вони повторюють урок.

7.?

– Так, у мене є посвідка.

8.?

– Я навчаюся в університеті.

9.?

– Зошит коштує 3 гривні.

10.?

– Кросівки можна купити в магазині «Взуття».

7. Виберіть потрібне за змістом дієслово та напишіть його у відповідній формі: *снідати, розуміти, пояснювати, слухати, вивчати, працювати, любити, відпочивати.*

1. Ми добре ... урок. 2. Він завжди ... рано вранці. 3. Студенти ... українську мову. 4. Викладач ... граматику, а студенти уважно

5. Вдень вони ..., а ввечері 6. Друзі ... гуляти в парку.

8. Напишіть слова з дужок у потрібній формі.

1. Студенти вивчають (граматика). 2. Брат слухає (музика). 3. Викладач пояснює (правило). 4. Я перекладаю (текст). 5. Ми вчимо (діалоги). 6. Вони пишуть (вправа). 7. Я хочу купити (піца). 8. Дайте, будь ласка, (мапа).

9. Читайте діалоги. Дайте відповіді на запитання.

1

Олександр: Доброго ранку! Познайомтеся: це мій брат Андрій, а це Анвар.

Анвар: Дуже приємно. Це мої друзі Марія і Хосе. Вони теж студенти.

1. Як ви познайомите своїх друзів зі студентами вашої групи?

2

Андрій: Хуане, ви навчаєтесь в університеті?

Хуан: Так, в університеті на підготовчому факультеті. А ви, Андрію, вчитеся чи працюєте?

Андрій: Працюю. Я перекладач.

Хуан: Ви знаєте іспанську мову?

Андрій: Так, знаю.

2. Як ви з'ясуєте у співбесідника, він вчиться чи працює, де він вчиться чи працює?

3

Віктор: Марто, де живе твоя сім'я? Покажи, будь ласка.

Марта: В Еквадорі. Ось наша столиця Кіто, а це моє рідне місто Лоха. Там живуть мої батьки, мій брат. А моя сестра живе зараз в Іспанії.

Віктор: Вона теж студентка?

Марта: Ні, вона там працює.

3. Скажіть, де живе ваша сім'я, і покажіть на мапі свою країну, її столицю і ваше рідне місто.

4

Андрій: Анваре, що ти любиш робити у вільний час?

Анвар: Я люблю читати, грати в комп'ютерні ігри. А ти що любиш робити?

Андрій: Я люблю дивитися футбол, слухати музику.

4. Що ви скажете, якщо вас запитують, що ви любите робити у вільний час?

5

Махмуд: Алло! Добрий день, Володимире Петровичу!

В. П.: Це ви, Махмуде? Добрий день! Як справи?

Махмуд: Дякую, добре. А ваші?

В.П. : Теж добре. Приходьте в гості. Ви знаєте, де ми живемо?

Махмуд: Так, знаю. На вулиці Попова.

В.П.: Наша адреса: вулиця Попова, будинок 5, квартира 10. Чекаємо вас.

Махмуд: Дякую, добре.

5. Як ви запросите свого друга чи знайомого в гості? Не забудьте повідомити свою адресу.

10. Ви вже трохи говорите українською мовою. Перевірте себе.

1. Розкажіть про себе (Хто ви? Як вас звати? Де ви навчаєтесь? Де ви живете?).

2. Розкажіть про свою сім'ю (Де живуть ваші батьки? Де вони працюють? Чи є у вас сестри, брати? Де вони навчаються?).

3. Розкажіть, що ви любите робити у вільний час?
4. Як ви дізнаєтесь, хто з людей говорить англійською (французькою) мовою?
5. Як ви зорієнтуєтесь в місті, якщо хочете дізнатися:
- а) де можна купити необхідні вам речі;
 - б) де розташований цей магазин, кіоск;
 - в) як він називається;
 - г) чи є необхідні вам речі;
 - д) скільки вони коштують.

Урок 10

Контрольна робота з граматики

1. Розподіліть дані слова в три стовпчики:

він

вона

воно

Викладач, аудиторія, кафе, лікарня, іноземець, мова, місце, запитання, країна, зупинка, тато, вулиця, площа, словник, прізвище, людина, декан, завдання, ім'я, олівець, лекція, підручник, слово, дідусь.

2. Напишіть дані словосполучення у множині.

моя проблема -

мій ключ -

твоя подруга -

моє запитання -

ваша ручка - ...

наша аудиторія - ...

мій брат -

твій друг -

моє слово -

твоя гривня -

ваш зошит - ...

наш викладач - ...

3. Напишіть замість крапок присвійні займенники.

Це я. Це ... підручник. Це ... шапка. Це ... ім'я.

Це ти. Це ... подруга? Це ... місце? Це ... телефон?

Це він. Це ... прізвище. Це ... словник. Це ... сестра.

Це вона. Це ... зошит. Це ... повідомлення. Це ... куртка.

Це ми. Це ... університет. Це ... зупинка. Це ... місто.

Це ви. Це ... друг? Це ... група? Це ... завдання?
 Це вони. Це ... місто. Це ... дім. Це ... кімната.

5. Напишіть дієслова в потрібній формі.

повторювати

1. Я ... діалог.
2. Ти ... дієслова.
3. Він ... урок.
4. Ми ... текст.
5. Ви ... граматику.
6. Вони ... урок.

говорити

1. Я ... українською мовою.
2. Ти ... англійською мовою?
3. Він ... арабською мовою.
4. Ми ... українською мовою.
5. Ви ... турецькою мовою?
6. Вони ... іспанською мовою.

6. Складіть із даних слів речення.

1. Я, зараз, жити, Україна. 2. Мій батько, працювати, лікарня. 3. Я, хотіти, отримати, гроші, банк. 3. Віктор, любити, гуляти, парк. 4. Зараз, я, писати, повідомлення. 5. Ти, дивитися, футбол? 6. Вони, добре, грати, баскетбол. 7. Ми, завжди, робити, домашнє завдання.

6. Виберіть потрібне за змістом дієслово і вставте його у речення в правильній формі: *вивчати, слухати, запитувати, робити, працювати, дивитися, розуміти, писати, хотіти, відповідати.*

1. Ахмед любить музику. 2. Зараз я українську мову. 3. Щодня я домашнє завдання. 4. Викладач , а студент 5. Ми часто фільми. 6. Ви добре говорити українською мовою? 7. Вона завжди диктанти правильно. 8. Ти добре це речення? 9. Де вони?

7. Замість крапок напишіть потрібне слово: *де, як, що, чому, хто, коли, скільки.*

1. Я не знаю, ... звати її. 2. Скажіть, будь ласка, ... розташований гуртожиток? 3. Вибачте, я не розумію, ... ви говорите. 4. ... коштує папка? 5. ... ти погано відповідаєш? 6. ... знає це слово? 7. працює деканат?

7. Замість крапок вставте прислівники - антоніми.

1. Мій друг читає швидко, а я 2. Студентка відповідає правильно, а студент 3. Ахмед відповідає голосно, а Валід ... 4. Марія читає добре, а Ніна 5. Анвар слухає урок уважно, а Віктор ...

9. Напишіть запитання до даних відповідей.

1.?

Моє прізвище Косенко

2.?

Так, у мене є посвідка.

3.?

Я навчаюся *в університеті*.

4. ?

Зараз я вивчаю *українську мову*.

5.?

Він живе *у гуртожитку*.

6.?

У вільний час я *люблю слухати музику*.

7.?

Папка коштує *шість гривень*.

8.?

Пошта розташована *в центрі*.

Урок 11

Минулий час

Коли?	хто?	що робив?
Учора	Віктор	читав (журнал)
У неділю	він	відпочивав

1. Читайте діалог.

- Що ви робили вчора ввечері?
- Ми читали, а потім перекладали текст.
- Що робив ваш друг?
- Він теж читав і перекладав текст.
- А що робила вчора Марія?
- Марія вчора читала журнал.

читати	працювати
він читав	він працював
вона читала	вона працювала
вони читали	ми працювали

2. Відповідайте на запитання за зразком.

Зразок: Ти вранці писав завдання?

Так, писав.

1. Друзі вчора читали тексти? 2. Студентка вчора читала завдання?
3. Ви сьогодні читали повідомлення? 4. Сьогодні вранці ви писали диктант?
5. Ваш друг писав учора вправу? 6. Ви слухали вранці музику? 7. Викладач слухав ваше запитання? 8. Подруга слухала ваш переклад?
9. Ви працювали вчора? 10. Діти гуляли вранці в парку?

3. Поставте запитання до дієслів.

Зразок: Вранці він слухав музику.

Що він робив уранці?

1. Уранці вона готувала салат. 2. Учора вони відпочивали. 3. Увечері ми дивилися фільм. 4. У суботу я слухав концерт. 4. У п'ятницю ми грали в

футбол. 5. У понеділок він працював. 6. У вівторок сестра дивилася місто.
7. Удень вони гуляли в парку.

Запам'ятайте!

Дні тижня	коли?
понеділок	у понеділок
вівторок	у вівторок
середа	у середу
четвер	у четвер
п'ятниця	у п'ятницю
субота	у суботу
неділя	у неділю

4. Пишіть дієслова в минулому часі.

Зразок: Мама працює – (працювати) – мама працювала.

1. Я снідаю.	2. Він обідає.	3. Вона вечеряє.
4. Батьки працюють.	5. Діти гуляють.	6. Дідусь відпочиває.
7. Він запитує.	8. Вона пояснює.	9. Ми відповідаємо.
10. Ви дивитесь.	11. Ми вивчаємо.	12. Ви вчитеся.
13. Я навчаюсь.	14. Ми вчимося.	15. Вони розуміють.

5. Прочитайте текст. Напишіть, що ви робили на уроці.

Що ми робимо на уроці? Ми вивчаємо українську мову. Спочатку викладач запитує, а ми відповідаємо. Ахмед відповідає правильно, тому що він добре знає слова, а ми слухаємо. Потім ми читаємо текст і перекладаємо. Потім викладач пояснює урок. Ми розуміємо, що говорить викладач. Ми повторюємо слова, пишемо диктант. Усі студенти працюють добре.

6. Поставте запитання до підкреслених слів.

Зразок: Студенти читали текст.

Що робили студенти?

1. Студенти писали вправи. 2. Вона добре відповідала урок. 3. Учора вони дивилися фільм. 4. Марія читала газети. 5. Вони слухали новини. 6. Учора Віктор і Марина гуляли в парку.

7. Запитайте товариша, що він робив учора ввечері.

Зразок: – Марто, що ти робила вчора ввечері?

– Спочатку я писала домашнє завдання, а потім слухала музику. А ти?

– А я спочатку відпочивав, а потім робив домашнє завдання.

8. Як ви відповісте, що ви робили у вільний час протягом тижня? Не забудьте повторити назви днів тижня.

Зразок: – Саїде, що ти робив у понеділок увечері?

– Читав. Я дуже люблю читати.

– А у вівторок?

– У вівторок я грав у футбол.

– А що ти робив у середу?

– У середу я дивився фільм.

– Ти дивився фільм удома?

– Ні, в кінотеатрі.

– Де ви **були** вчора ввечері?

– У кінотеатрі. (Ми були в кінотеатрі.)

Коли?	хто?		де?
Зараз	Віктор		у театрі
Учора	він	був	у спортзалі
Сьогодні	Ганна		вдома
Учора	вона	була	в парку

9. Читайте.

- Де ви були вчора?
- Я був у музеї. А ви?
- А ми були в цирку.

10. Запитайте, де був ваш товариш учора ввечері.

Зразок: – Вікторе, де ти був учора ввечері?

– Я був у клубі.

11. Читайте.

- Ви вже були в музеї?
- Ні, ще не був.

Запитайте, чи були ваші товариші в театрі, в музеї, в парку, в цирку, на концерті, на виставці.

- а) – Саїде, ви були в театрі?
 - Так, був.
 - Що ви дивились?
 - Виставу «Наталка Полтавка».
- б) – Марто, ти вже була на виставці?
 - Ні, ще не була.

12. Читайте.

Хто? №1		що? №4
Я	знаю	урок слово рідну мову переклад, його столицю, її

1. – Ви знаєте **Віктора**?– Так, я знаю **його**.3. – Ви вже знаєте **українську мову**?– Ні, я ще не знаю **її**.2. – Ви вже знаєте **місто**?– Так, я трішки знаю **його**.

13. Зверніть увагу на зміну форми об'єкта.

Хто?		кого?	
Він	знає	Віктора	
Вона	любить	сестру	
Хто? №1	Кого? №4	Хто? №1	Кого? №4
я	мене	брат	брата
ти	тебе	батько	батька
він	його	Андрій	Андрія
вона	її	мама	маму
ми	нас	Марія	Марію
ви	вас	бабуся	бабусю
вони	їх		

14. Дайте ствердну відповідь.

Зразок: – Ви знаєте коменданта?

– Так, я знаю коменданта. Так, я знаю його.

1. Ви знаєте Вікторію? 2. Ви знаєте декана? 3. Ви вже знаєте місто? 4. Ти знаєш викладача? 5. Ви любите українську мову? 6. Він любить математику? 7. Вони люблять бабусю і дідуса? 8. Ви знаєте переклад? 9. Ти любиш спорт? 10. Студенти знають історію та інформатику?

бачити		
я бачу	ми бачимо	
ти бачиш	ви бачите	
він, вона бачить	вони бачать	

15. Читайте зразок. Дайте негативну відповідь на запитання.

Зразок: – Ви бачили Світлану?

– Кого?

– Світлану.

– Ні, не бачив. (Ні, я не бачив її.)

- а)** 1. Ви бачили Бориса? 2. Ви бачили сьогодні Анвара? 3. Ви бачили сьогодні Надію? 4. Ви бачили оголошення?
- б)** 1. Ви дивилися вчора програму «Новини»? 2. Ви дивилися в неділю концерт? 3. Ти дивився фільм «Титанік»? 4. Вона дивилась мультфільм «Дванадцять місяців»?

Брати	Кохати	Чекати
я беру	я кохаю	я чекаю
ти береш	ти кохаєш	ти чекаєш
він бере	вона кохає	він чекає
ми беремо	ми кохаємо	ми чекаємо
ви берете	ви кохаєте	ви чекаєте
вони беруть	вони кохають	вони чекають

Він чекає.

Глядачі бачать артиста на концерті.

16. Поставте запитання до підкреслених слів.

1. Учора він бачив артиста. 2. У середу вона бачила подругу. 3. У неділю вони дивилися виставу. 4. Уранці ми слухали концерт. 5. Я слухав українську пісню «Ти ж казала у неділю...» 6. Ми дивилися чемпіонат з футболу. 7. Я добре знаю сусіда і сусідку. 8. Вона бере словник. 9. Ти їй кохаєш. 10. Мама любить сина і доньку. 11. Вона чекає подругу. 12. Ми чекаємо викладача. 13. Діти чекають зиму. 14. Я чекаю на дзвінок.

17. Дайте відповідь, використавши слова з дужок.

1. Що слухають студенти? (пісня, музика, лекція, концерт, новини)
2. Що вчить ваш сусід? (урок, формула, завдання, слова)
3. Кого слухають студенти? (викладач, декан, ректор, комендант, артистка)
4. Кого ви тут знаєте? (Ігор Віталійович, Вікторія Анатоліївна, Михайло Іванович, Микола Миколайович)
5. Що ви берете на урок? (підручник, ручка, зошит, словник, олівець, лінійка)
6. Кого кохає ваш друг? (подруга, дружина, дівчина)
7. Що ви любите читати? (оповідання, вірші, енциклопедія, романи)

18. Допишіть речення.

а) 1. На вулиці я бачу ... (машина і автобус). 2. Учора я купив ... (костюм і сорочка). 3. Я добре знаю ... (Борис і Марта). 4. Викладач запитує ... (студент і студентка). 5. Я давно бачив ... (батько і сестра). 6. Мій брат любить ... (музика і спорт).

б) 1. Я кохаю ... (ти). 2. Батьки люблять ... (я). 3. Викладач розуміє ... (ми). 4. Ми розуміємо ... (вона). 5. Ти бачив ... (вони)? 6. Учора я бачив ... (ви). 7. Я слухав на концерті ... (він і вона).

19. Напишіть запитання.

– ...?

– Я купив у кіоску газету.

– ...?

– Учора на лекції я бачив Олену.

– ...?

– Вона виконувала завдання.

– ...?

– Вона любить музику і театр.

– ...?

– Учора ввечері вона була в театрі.

– ...?

– Я був у касі.

– ...?

– Я купував квитки.

20. Читайте. Зверніть увагу на форму дієслова при запереченні.

– Ти не знаєш, Анвар і Хусам були вчора у клубі?

– Ні, їх не було.

– А Віктор був на концерті?

– Ні, його не було.

– А Олена була?

– Її теж не було.

21. Дайте негативну відповідь.

Зразок: Вона була вчора на уроці? – Ні, її не було.

1. Ти був на вечорі? 2. Він був на занятті? 3. Вона була на лекції? 4. Ви були на тренуванні? 5. Вони були на екскурсії? 6. Ти був у клубі?

22. Відповідайте на запитання, використовуючи слова праворуч.

1. Що лежить на столі?

Що ви читаєте?

підручник

Де ваше завдання?

2. Що ви бачите на стіні?

Де викладач показує Україну?

мапа

Що висить на стіні?

3. Кого слухав викладач?

студентка

Хто гарно відповідав урок?

Кого чекає таксі?

4. Кого ви давно не бачили?

друг

Хто вчиться на підготовчому факультеті?

23. Запитайте, чи знають ваші друзі сусідів, однокурсників, земляків.

З'ясуйте, де вони зараз.

Зразок: а) – Ви знаєте Рустама?

– Так, звичайно. Ми разом тренуємося в спортзалі.

– Ви не знаєте, де він зараз?

– Знаю. Зараз він у Харкові на чемпіонаті.

б) – *Ти знаєш Дженет?*

– *Кого?*

– *Дженет.*

– *Так, знаю. Це наша студентка.*

– *А ти не знаєш, де вона зараз?*

– *У гуртожитку.*

24. Порадьте товаришу запитати у вашого спільного знайомого.

Зразок: – *Ти не знаєш, де живе Луїс?*

– *Не знаю. Можливо, Расул знає. Запитай його.*

– *Ти не знаєш, де можна купити замок?*

– *Запитай Рустама. Він усе знає.*

25. Прочитайте текст.

День народження

Учора в мене був день народження. Я довго чекав його. Я готувався дуже серйозно. Уранці я був на ринку, купував продукти, щоб готувати обід. Потім я був у магазині, купував диски, тому що мої гості люблять танцювати.

Вдень я прибирав квартиру, тому що в мене був безлад. Коли я готував, телефонували мої друзі. Потім я сервірував стіл. На столі лежали виделки, ножі, серветки, стояли тарілки, бокали. Я дивився на стіл, на кімнату і на годинник. Я дивився на фотографії на стіні й згадував сім'ю, школу... Я думав, що купив торт. Раніше торт готувала моя мама.

Увечері, коли мої друзі вітали мене, я думав, що хочу їсти, пити і танцювати.

Тому що весь день я був зайнятий. Я хотів нарешті відпочивати і грати на гітарі.

26. Розкажіть про ваш день народження.

27. Запам'ятайте, як змінюються дієслова:

	їсти	пити	згадувати	танцювати
Зараз	я їм	п'ю	згадую	танцюю
	ти їси	п'єш	згадуєш	танцюєш
	він їсть	п'є		
	ми їмо	п'ємо		
	ви їсте	п'єте		
	вони їдять	п'ють		

Учора	він їв	пив	згадував	танцював
	вона їла	пила	згадувала	танцювала
	вони їли	пили	згадували	танцювали

Словник уроку:

бути	бачити	брати
кохати	чекати	годинник
прибирати	вітати	сервірувати
згадувати (кого? що?)		забувати
думати (про кого? про що?)		телефонувати
безлад	бокал	серветка
ніж	виделка	їсти
артист	глядач	пити
стіна	замок	танцювати
тиждень: понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця, субота, неділя		

Урок 12

1. Читайте словосполучення. Зверніть увагу на запитання до прикметників.

який? він
український фільм (чол. рід)

яка? вона
українська дівчина (жін. рід)

яке? воно
українське місто (сер. рід)

2. Читайте запитання і відповіді на них.

А.

- **Який** це пакет?
- Це **великий** пакет.
- Це **маленький** пакет.

- **Яка** це кімната?
- Це **велика** кімната.
- Це **маленька** кімната.
- **Яке** це місто?
- Це **велике** місто.
- Це **маленьке** місто.

Б.

- **Який** це будинок?
- Це **гарний** будинок.
- **Яка** це дівчина?
- Це **гарна** дівчина.
- **Яке** це місто? – Це **гарне** місто.

В. – **Який** це фільм?
 – Це **новий** фільм. – Це **старий** фільм.

– **Яка** це ручка?
 – Це **нова** ручка. – Це **стара** ручка.

– **Яке** це місто?
 – Це **нове** місто – Це **старе** місто

Нове місто

Старе місто

3. Поставте прикметники в потрібній формі.

1. Новий

... зошит, ... інформація, ... фото.

2. Старий

... телефон, ... вулиця, кафе.

3. Цікавий

... фільм, ... книга, ... місце.

4. Холодний

... день, ... вода, ... повітря.

4. Прочитайте словосполучення. Поставте запитання до прикметників.

Зразок: гарна музика – яка музика?

Великий університет, велика країна, велике село, гарна музика, гарне кафе, гарний друг, українська мова, український студент, українське ім'я, іноземна мова, іноземний друг, іноземне слово.

5. Виберіть потрібний прикметник і напишіть його в правильній формі замість крапок: новий, старий, великий, цікавий, гарний, холодний, важкий.

Зразок: Це ... дім.

Це новий дім.

1. Це ... кімната. 2. Це ... фільм. 3. Це ... дівчина. 4. Це ... запитання. 5. Це ... місто. 6. Це ... кава. 7. Це ... текст.

6. Відповідайте на запитання, використовуючи слова праворуч.

1. Яка це книга? цікавий

Який це фільм?

Яке це завдання?

2. Який це будинок? великий

Яка це аудиторія?

Яке це село?

3. Який це урок? важкий

Яка це вправа?

Яке це запитання?

4. Яка це дівчина? гарний

Яке це кафе?

Який це будинок?

Зверніть увагу! В українській мові є прикметники, основа яких закінчується на м'який приголосний, наприклад:

який?

яка?

яке?

синій колір

синя куртка

синє море

домашній костюм

домашня робота

домашнє завдання

7. а) Прочитайте й запам'ятайте назви кольорів.

● червоний,
● помаранчевий,
● жовтий,
● зелений,
● блакитний,
● синій,
● фіолетовий.

● білий

● чорний

б) Назвіть кольори квітки.

8. З'єднайте назви кольорів і назви продуктів.

банан

помідор

огірок

сливи

апельсин

молоко

слива

зелений

жовтий

червоний

синя

помаранчевий

біле

7. Читайте текст.

Нова квартира

Ви знаєте, хто живе в квартирі № 6? Це Микола Петрович, його дружина, їхня донька – маленька Оленка та її бабуся. Зараз тут живе й дідусь. Його дім у селі, але зараз дідусь у Києві.

Оленка показує квартиру. Це їхня нова квартира, і Оленка показує її із задоволенням.

- Це наша велика кімната, – говорить вона. – Тут ми ввечері дивимося телевізор. А коли ми дивимося телевізор, тато та наш сусід грають у шахи.
- Гарна кімната. А що тут? – запитує дідусь.
- Тут живу я і бабуся, це наша кімната.
- А що на столі?
- Мої нові іграшки.
- А книги в тебе є, Оленко?
- Звичайно! Ось мої книги, в столі...

Кухня

Ванна

- Дідусю, а це кухня і ванна. У нас є гаряча і холодна вода.
- А де живуть мама і тато, де їхня кімната?
- Там.
- Дуже гарна квартира.
- Дідусю, а твій будинок у селі великий чи маленький?
- Не дуже великий, але й не маленький.
- А телевізор у тебе в селі є?
- Звичайно, у селі є телевізори.
- А комп'ютер у тебе є?
- Ні, немає. Але в мене є сад.
- Сад?
- Так, дуже гарний старий сад.
- А річка у вас є?
- Є.

Річка

– Добре, коли є сад і річка.

Сад

8. Зверніть увагу, як утворюється форма множини прикметників.

	однина	Множина які? (вони)
який? він	новий студент	нові студенти
яка? вона	нова студентка	нові студентки
яке? воно	нове слово	нові слова

9. Напишіть словосполучення у множині.

гарний друг –

велика проблема –

цікавий фільм –

український викладач –

молодший брат –

іноземний студент –

українське місто –

рідна мова –

Кількісні числівники	Порядкові числівники			
скільки?	який?	яка?	яке?	які?
1 – один	перший	перша	перше	перші
2 – два	другий	друга	друге	другі
3 – три	третій	третя	третє	треті
4 – чотири	четвертий	четверта	четверте	четверті
5 – п'ять	п'ятий	п'ята	п'яте	п'яті

6 – шість	шостий	шоста	шосте	шості
7 – сім	сьомий	сьома	сьоме	сьомі
8 – вісім	восьмий	восьма	восьме	восьмі
9 – дев'ять	дев'ятий	дев'ята	дев'яте	дев'яті
10 – десять	десятий	десята	десяте	десяті

11. Прочитайте речення. Зверніть увагу на вживання кількісних і порядкових числівників.

1. Це гуртожиток №4. = Це четвертий гуртожиток.
2. Це аудиторія №1. = Це перша аудиторія.
3. Це квартира №3. = Це третя квартира.
4. Це кабінет №6. = Це шостий кабінет.
5. Це будинок №9. = Це дев'ятий будинок.

12. Прочитайте діалоги, зверніть увагу на запитання до порядкових числівників.

- 1) – Який це автобус? 2) – Яка це кімната? 3) – Яке це місце?
 – Це третій автобус. – Це восьма кімната. – Це шосте місце.
 (Третій) (Восьма) (шосте)

13. Прочитайте речення, повторіть назви днів тижня.

Перший день тижня – понеділок.

Другий день – вівторок.

Третій день – середа.

Четвертий день – четвер.

П'ятий день – п'ятниця.

Шостий день – субота.

Сьомий день – неділя.

14. Дайте відповіді на запитання за зразком.

Зразок: Який перший день? – Перший день – понеділок.

1. Який другий день? 2. Який третій день? 3. Який четвертий день? 4. Який

п'ятий день? 5. Який шостий день? 6. Який сьомий день?

15. Напишіть запитання до відповідей.

1) – ?

– Це Центральноукраїнський національний технічний університет.

2) –?

3) –?

– Це підготовчий факультет.

– Тут навчаються іноземні студенти.

4) –?

5) –?

– Сьогодні вівторок.

– Сьогодні шосте число.

6) –?

– Це українсько-англійський словник.

16. Що ви можете сказати, дізнавшись, що ваш друг не дивився фільм «Авіатор»?

Зразок: – Анваре, ти дивився фільм «Аватар»?

– Дивився.

– Цікавий фільм?

– Дуже цікавий.

– Хуане, а ти дивився фільм «Аватар»?

– Ні, не дивився.

– Подивись, будь ласка, дуже цікавий фільм.

– Добре, дякую.

17. Запитайте, яку назву має проспект, вулиця, площа, зупинка.

Зразок: – Скажіть, будь ласка, яка це вулиця? – Велика Перспективна.

Словник уроку:

великий	холодний	чорний	перший
маленький	теплий	білий	другий
гарний	домашній	жовтий	третій
новий	синій	помаранчевий	четвертий
старий	червоний	іноземний	п'ятий
цікавий	зелений	гарячий	шостий

Урок 13

– Куди ви йдете?

– В університет.

1. Зверніть увагу, як змінюються дієслова руху.

Іти (куди?) в банк, в аптеку (аптека), в лікарню (лікарня)

я йду

ти йдеш

він іде

ми йдемо

ви йдете

вони йдуть

Їхати (куди?) в Київ, в Одесу, на море

я їду

ти їдеш

він їде

ми їдемо

ви їдете

вони їдуть

2. Читайте. Порівняйте: *іти, їхати* (куди?) – *навчатися, працювати* (де?).

Хто	іде	куди? (№4)	Де (№6) він (вона) навчається?
Саїд		в університет.	Він навчається в університеті.
Марія	йде	в бібліотеку.	Вона працює в бібліотеці.
Олена		на урок.	Вона навчається в школі.
Алі		на заняття.	Він навчається на підготовчому факультеті.

Лікар їде в лікарню.
 Робітник на завод.
 Друг на ринок.

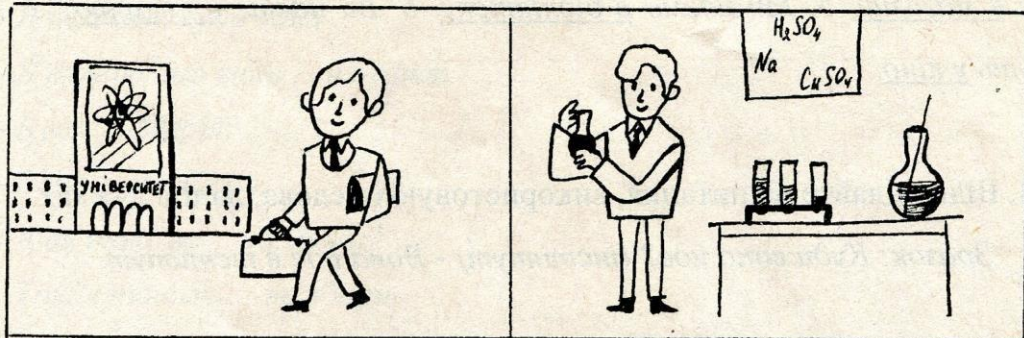
Де він працює?

Лікар працює в лікарні.
 Він працює на заводі.
 Він працює на ринку.

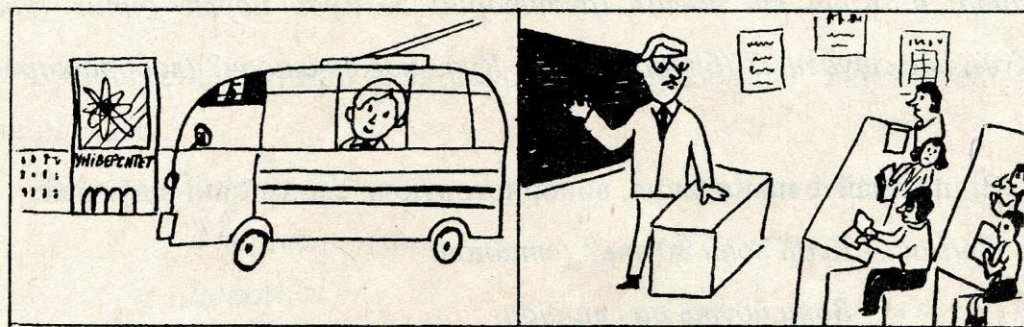
Я йду в інститут.

Я працюю в інституті.

Я їду в інститут.

Я вчуся в інституті.

3. Читайте. Замість крапок уживайте аналогічну конструкцію.

№1

куди? №4

де? №6

Це бібліотека. Я йду в бібліотеку. Я працюю в бібліотеці.

Це пошта.на пошту на пошті.

Це лабораторія.в лабораторію в лабораторії.

Це школа. Він іде в школу. Він навчається в школі.

Це завод. Він їде на завод. Він працює на заводі.

Це фабрика. на фабрику на фабриці.

Це завод

Це фабрика

4. Поставте запитання до підкреслених слів.

Зразок: Він їде в клас. – Куди він їде?

- а) 1. Я йду на лекцію. 2. Ми йдемо в гуртожиток. 3. Він їде на стадіон.
4. Вона їде в супермаркет. 5. Вони йдуть у музей. 6. Ми йдемо на заняття. 7. Ви йдете на збори.

- б) 1. Ми їдемо в Київ. 2. Я їду в центр. 3. Вони їдуть на практику. 4. Він їде додому. 5. Вона їде на море. 6. Тимофій їде в будинок відпочинку.

5. Напишіть відповіді, вживаючи слова з дужок.

а) *Зразок: Куди йде Ганна? (магазин) – Вона їде **в** магазин.*

1. Куди йде тренер? (зал) 2. Куди йде викладач? (університет) 3. Куди ти йдеш? (авдиторія) 4. Куди йде медсестра? (поліклініка) 5. Куди йдуть діти? (дитсадок) 6. Куди йде директор? (банк)

б) *Зразок: Куди йде дівчинка? (урок) – Дівчинка їде **на** урок.*

1. Куди йдуть батьки? (робота) 2. Куди йде спортсмен? (тренування)
3. Куди йдуть студенти? (заняття) 4. Куди їде інженер? (фабрика)
5. Куди їдуть студенти? (практика) 6. Куди їде пасажир? (вокзал)

6. Замість крапок напишіть дієслово *йти* у відповідній формі.

1. Куди ... студенти? Я не знаю, куди вони А куди ти ...? Я ... в кафе. 2. Куди ... Марія? Вона ... на збори. А ви також ... на збори? Ні, ми ... на кафедру. 3. Ви ... в бібліотеку? Ні, я вже там був. Зараз я ... додому.

7. Ви зустріли на вулиці (в маршрутці) знайому людину. Запитайте, куди вона йде (їде). Поясніть, куди ви йдете (їдете) й чому.

Зразок: 1) – Куди ви йдете?

2) – Куди ви їдете?

– У магазин. А ви?

– У центр. А ви?

*– У книгарню. Хочу купити
словник.*

*– У перукарню, хочу нову
зачіску.*

8. Читайте діалог. Уявіть себе в новому місті, де ви хочете побачити музей, парк, театр. Складіть аналогічний діалог.

– Вибачте! Можна вас на хвилинку?

– Так, слухаю.

– Скажіть, будь ласка, ви знаєте, де технічний університет?

– Так, знаю.

– Це далеко?

– Ні, недалеко. Ідіть прямо 300 метрів, потім поверніть праворуч. Там університет.

– Дякую!

МоГТИ		Учора
я можу	ми можемо	він міГ
ти можеш писати швидко	ви можете повторити запитання	вона моГла
він може	вони можуть	вони моГЛИ

9. Замість крапок напишіть дієслово *могти* у відповідній формі.

1. Алло, я не ... говорити, тому що зараз урок. 2. Ти ... сказати адресу? 3. Сьогодні я не ... відповідати урок, тому що я не готовий.

4. Він не ... бути сьогодні в університеті, тому що він у Києві. 5. Ви ... дати на хвилину ручку? 6. Сьогодні гарна погода, ми ... гуляти в парку.

Уміти	
я вмію	ми вміємо ви
ти вмієш	вмієте вони
він вміє	вміють

11. Прочитайте діалоги. Зверніть увагу на семантичні відмінності вживання дієслів *могти і вміти*.

1. – Ти вмієш готувати?
 – Так, умію.
 – Чому ж не готуєш удома?
 – Не можу. Я зайнятий. Я повинен перекладати текст і вчити слова.

я, ти, він повинен
я, ти, вона повинна
ми, ви вони повинні

2. – Ви вмієте слухати уважно?
 – Так, звісно.
 – Тоді повторіть моє запитання.
 – Я не можу.
 – Чому?
 – Тому що я забув.
 – Ви повинні уважно слухати на уроці.

12. Замість крапок вставте слово *повинен* у відповідній формі.

1. Викладач ... пояснювати урок. 2. Студенти ... уважно слухати викладача. 3. Вона ... відповідати на запитання. 4. Я ... робити домашнє завдання. 5. Ми ... знати дієслова. 6. Ви ... писати швидко. 7. Батьки ... багато працювати.

13. Запитайте, куди йде ваш товариш, і скажіть,

а) що ви хочете піти разом,

б) що ви не можете піти.

Зразок:

1) – Оксано, куди ти йдеш?

2) – Іване, куди ти йдеш?

– У клуб.

– У спортзал. Ходімо разом!

– Я теж іду в клуб. Ходімо разом!

– Вибач, зараз я не можу.

– Із задоволенням.

Іншим разом.

– Ти вмієш танцювати?

– Добре. Бувай!

– Так, я люблю вальс.

– Чудово! Я теж.

14. Читайте. Зверніть увагу на заміну прямої мови непрямою.

Друг говорить: «Кропивницький – дуже гарне місто».

Друг говорить, **що** Кропивницький – дуже гарне місто.

Саїд каже: «**Я хочу** знати українську мову».

Саїд каже, **що він хоче** знати українську мову.

15. Замініть пряму мову непрямою.

а) Зразок: Анас говорить: «Учора була цікава екскурсія».

Анас говорить, що вчора була цікава екскурсія.

1. Ніна говорить: «Дніпро – гарна широка річка». 2. Максим каже: «Львів – прекрасний культурний центр України». 3. Олена говорить: «Київ – дуже старе і сучасне місто». 4. Луїс каже: «Карпати – дуже старі гори». 5. Альберто говорить: «Одеса – це місто і міжнародний порт». 6. Саїд каже: «Добре там, де немає нас».

б) Зразок: Оксана говорить: «Я вже дивилася цей фільм»

Оксана говорить, що вона вже дивилася цей фільм.

1. Мухамед говорить: «Сьогодні я був у бібліотеці». 2. Хуан каже: «Я завжди дивлюся футбол, тому що я люблю спорт». 3. Марта каже: «Я

хочу купити словник». 4. Марія говорить: «Учора я не могла бути на уроці, тому що була в поліклініці». 5. Друзі кажуть: «Ми хочемо вчитися в Кропивницькому». 6. Ти говориш: «Я хочу відпочивати».

16. Читайте текст. Поставте запитання до кожного речення.

ХТО КУДИ ЙДЕ ВРАНЦІ?

Зараз сьома година. Всі йдуть на роботу. Ось Іван Сидоренко. Він водій, тому іде в гараж. Він працює недалеко. А його дружина йде в школу, вона вчителька. Вони і їхні діти йдуть разом. Їхня дочка Ніна теж іде в школу. А Максим і Таня йдуть у дитячий садок.

У квартирі №3 живуть їхні сусіди Ткаченки. Пані Марія вранці йде на роботу в бібліотеку. А її донька Зіна поспішає в університет. Вона симпатична дівчина. Зіна завжди усміхається.

А ось Вадим – наш новий сусід. Він сьогодні запізнюється і їде на роботу на таксі.

А куди йде Лариса? Адже вона сьогодні не працює, вона відпочиває, тому що це її вихідний день. Мабуть, вона йде в магазин.

Словник уроку:

іти	їхати	завод	фабрика
могти	уміти	повинен, повинна, повинні	
зайнятий	кафедра	водій	гараж
поспішати (куди?)		адже	зачіска
запізнюватися (куди?)		готовий	міжнародний
сучасний		вихідний	прекрасний
Чудово!	Ходімо разом!	Іншим разом!	

Урок 14

1. Читайте.

Назва країни	Хто?	Звідки?
Це Еквадор.	Едіта	з Еквадору.

Це Китай.	Лі	з Китаю.
Це Ізраїль.	Омар	з Ізраїлю.
Це Канада.	Джон	із Канади.
Це Франція.	Жан	із Франції.

2. Відповідайте ствердно.

Зразок: *Ти із Судану? – Так, із Судану.*

а) 1. Ти з Лівану? 2. Махмуд із Алжиру? 3. Вони з Єгипту? 4. Він із Тунісу? 5. Вона з Туркменістану? 6. Ви з Китаю?

б) 1. Джон з Америки? 2. Сулейман із Туреччини? 3. Вона з Росії? 4. Друзі з Іспанії? 5. Ви з Канади?

3. Відповідайте на запитання за зразком.

Зразок: *Він із Тунісу? – Ні, він з Алжиру.*

1. Мігель із Мексики? (Еквадор) 2. Саїд із Єгипту? (Лівія) 3. Марія з Італії? (Іспанія) 4. Ахмед із Іраку? (Іран) 5. Омар із Лівану? (Ізраїль)

В

приїхала звідки?

ли

4. Відповідайте на запитання.

Зразок: Долорес жила в Еквадорі. Звідки вона приїхала?

– Вона приїхала з Еквадору.

1. Махмуд жив у Пакистані. Звідки він приїхав? 2. Мурад жив у Туреччині. Звідки він приїхав? 3. Расул жив в Азербайджані. Звідки він приїхав? 4. Ахмед і Валід жили в Лівії. Звідки вони приїхали? 5. Лі жив у Китаї. Звідки він приїхав?

5. Запитайте, звідки приїхали ваші друзі.

Зразок: – Валіде, звідки ти приїхав?

– Из Йорданії. А ти звідки?

– А я із Судану.

6. Як ви представите вашого друга?

Зразок: – Познайомтеся. Це мій друг. Він із Алжиру.

7. Читайте текст.

НАША ГРУПА

Це наша група. У групі 6 студентів. Том приїхав із Африки. Він добре говорить англійською. Він дуже розумний. Том любить математику. Він завжди швидко розв'язує рівняння та говорить правильні відповіді.

Хуан приїхав з Іспанії. Він добре говорить іспанською.

Хуан любить співати. Він хоче знати, як правильно перекладати іспанські пісні українською мовою.

Долорес приїхала з Еквадору. Вона любить читати. Коли ми відпочиваємо, вона читає.

Валід і Ахмед приїхали з Палестини.

Вони хочуть швидко вивчити українську мову і добре говорити українською.

а) Поставте запитання до тексту.

б) Розкажіть про вашу групу.

8. Порівняйте.

Назва країни	Звідки?	Назва міста	Звідки?
Іран	з Ірану	Тегеран	із Тегерана
Китай	із Китаю	Пекін	із Пекіна
		Марсель	із Марселя
Україна	з України	Одеса	з Одеси
		Вінниця	із Вінниці
Лівія	з Лівії	Олександрія	з Олександрії

9. Відповідайте на запитання.

Зразок: Валід був в Одесі. Звідки він приїхав? – Він приїхав з Одеси.

1. Студенти відпочивали в Києві. Звідки вони приїхали? 2. Рустам працював у Туреччині. Звідки він приїхав? 3. Марія навчалася в Полтаві. Звідки вона приїхала? 4. Расул жив в Азербайджані. Звідки він приїхав?

10. Перепитайте, про кого йде мова?

Зразок: – Ти знаєш Саїда?

– А хто це?

– Це студент з Іраку, із Багдада.

– Вікторе, ти бачив Олену?

– А хто це?

– Це наша нова студентка. Вона з Вінниці, з України.

Звідки?	
Родовий відмінок (№2) чоловічого роду	
- у (-ю)	- а (-я)
1. Назва країни: З Іраку, з Китаю	1. Назва міста: з Києва, з Харкова, з Марселя
2. Назви установ, будівель: з університету, з банку, з музею	

11. Відповідайте на запитання, використовуючи слова, дані праворуч.

Зразок: Куди Антон іде вранці? школа

Де він був?

Звідки він іде вдень?

Вранці Антон іде в школу.

Він був у школі.

Вдень він іде зі школи.

1. Де були друзі?

Куди вони йдуть увечері? спортклуб

Звідки йдуть друзі?

2. Де ти зараз?

Куди ти йдеш? деканат

Звідки ти йдеш?

3. Де були студенти?

Куди вони сьогодні йдуть? бібліотека

Звідки йдуть студенти?

4. Куди йде ваш друг?

Де він був? лікарня

Звідки він іде?

5. Куди їде група?

Де була група? Київ, екскурсія

Звідки приїхала група?

6. Куди їде Ахмед?

Де він був? Судан, Хартум

Звідки приїхав Ахмед?

7. Де працювала Марія?

Звідки вона приїхала? Туреччина, Анкара

Куди їде Марія?

12. Відповідайте на запитання.

1. Звідки ви приїхали?

2. Де живуть ваші батьки?

3. Де ви живете зараз? 4. Ви вже добре знаєте місто Кропивницький?
 5. Де ви вже були? 6. Куди ви хочете йти у суботу?
 7. Звідки приїхали ваші друзі?

Майбутній час дієслів недоконаного виду

Складена форма

однина	множина
Завтра я буду	ми будемо
ти будеш + читати	ви будете + читати
він буде	вони будуть
вона буде	

13. Читайте запитання і відповіді на них.

1. – Що ти будеш робити сьогодні ввечері? – Сьогодні ввечері я буду дивитися футбол.
2. – Що він буде робити ввечері? – Він буде грати в комп'ютерні ігри.
3. – Що ви будете робити в суботу? – а) У суботу я буду відпочивати.
– б) У суботу ми будемо відпочивати.
4. – Що вони будуть робити в неділю? – Вони будуть грати в баскетбол.

14. Скажіть, що дія буде відбуватися в майбутньому часі.

Використовуйте дієслова, дані в дужках.

1. Сьогодні ми ... в кафе. (вечеряти)
2. Завтра на уроці я... текст. (розповідати)
3. Ввечері вони ... нові слова. (перекладати)
4. Зараз мій друг вивчає українську мову, потім він ... англійську мову. (вивчати)
5. Коли ти ... домашнє завдання? (робити)
6. Коли ми ... контрольну роботу? (писати)

15. а) Прочитайте речення. Напишіть їх у майбутньому часі.

1. Що ти робиш?
2. Я готую вечерю.
3. Ми розв'язуємо задачу.
4. Що ви робите?
5. Викладач пояснює нові слова.
6. Студентка перекладає текст.

7. Я роблю домашнє завдання. 8. Брат навчається в університеті.

б) Напишіть, що ви будете робити сьогодні ввечері, що буде робити ваш друг.

16. а) Читайте текст.

У магазині

Батько та маленький син були в магазині. Хлопчик довго вибирав іграшку.

Нарешті він сказав: «Тату, купи, будь ласка, червоний барабан. Я буду грати на барабані. Він дуже гарний».

«Ні, ні, – сказав батько, – коли я буду працювати, ти будеш грати на барабані і заважати...»

«Тату, я не буду грати, коли ти будеш працювати. Я буду грати на барабані, коли ти будеш відпочивати!» – сказав син.

б) Дайте відповіді на запитання.

1. Де були батько та син?
2. Що довго вибирав хлопчик?
3. Яку іграшку він вибрав?
4. Чому батько не хотів купувати червоний барабан?
5. Що сказав син?

в) Перекажіть текст.

17. Порівняйте складену та складну форми дієслів майбутнього часу.

Складена форма		Складна форма	Запитання до дієслів складної форми майбутнього часу
Я	буду читати	я читатиму	Що я робитиму?
ти	будеш читати	ти читатимеш	Що ти робитимеш?
він	буде читати	він читатиме	Що він робитиме?
вона	буде читати	вона читатиме	Що вона робитиме?
ми	будемо читати	ми читатимемо	Що ми робитимемо?
ви	будете читати	ви читатимете	Що ви робитимете?
вони	будуть читати	вони читатимуть	Що вони робитимуть?

18. Допишіть закінчення дієслів у майбутньому часі.

1. Марія снідати... в кафе. 2. Віктор добре говорити ... українською мовою.
3. Ми відпочивати... в Одесі. 4. Я перекладати... текст. 5. Ти працювати... на заводі.
6. Вони жити ... в Україні. 7. Ви робити... домашнє завдання?

19. Зверніть увагу, як утворюється майбутній час дієслів на - ся:

я буду навчатися (сь)	я навчатимуся (сь)
ти будеш навчатися	ти навчатимешся
він буде навчатися	він навчатиметься
ми будемо навчатися	ми навчатимемося (сь)
ви будете навчатися	ви навчатиметеся (сь)
вони будуть навчатися	вони навчатимуться

20. Замініть форму майбутнього часу дієслова за зразком.

Зразок: Ми будемо писати вправу. – Ми писатимемо вправу.

1. Він буде навчатися в університеті. 2. Вона буде повторювати нові дієслова.
3. Ми будемо робити домашнє завдання. 4. Я буду розповідати текст. 5. Ви будете вивчати англійську мову. 6. Завтра вони будуть купувати продукти.
7. Ти будеш дивитися фільм?

21. Замініть у тексті дієслова теперішнього часу на майбутній час.

На уроці спочатку ми перевіряємо домашнє завдання. Студенти читають завдання і розповідають текст. Викладач запитує, а ми відповідаємо. Потім я пишу дієслова на дошці, а мій друг читає їх. Викладач пояснює урок. Ми уважно слухаємо його.

22. Запитайте, що будуть робити сьогодні ввечері ваші друзі.

Зразок: – Анваре, що ти будеш робити сьогодні ввечері?

– Спочатку я буду робити домашнє завдання, а потім гратиму у футбол.

23. а) Прочитайте текст.

Це Місяць.

Це телескоп.

Це зірки.

Допитливий син

Коли Дмитро був маленький, він дуже любив запитувати маму. Одного разу він запитав:

– Мамо, а чому Місяць жовтий?

– Зараз ти ще маленький. І не все можеш розуміти. Зачекай трохи. Коли ти навчатимешся в школі, ти вивчатимеш це. На уроці астрономії вчитель

пояснюватиме все, – відповіла мама.

– Я не хочу так довго чекати. Я навчатимуся сам. Мамо, купи, будь ласка, телескоп. Я дивитимуся на зірки та вивчатиму астрономію вдома, – сказав син.

б) Дайте відповіді на запитання.

1. Як ви думаєте, чому текст називається «Допитливий син?»
2. Що запитав одного разу хлопчик?
3. Чому мама не дала відповіді на його запитання?
4. Як вона це пояснила?
5. Чому хлопчик хоче навчатися сам?
6. Що він попросив купити?
7. Як син пояснив своє бажання мати телескоп? (Що він сказав?)

Словник уроку:

звідки?

приїхати звідки?

співати

іграшка

астрономія

Чекай(те)! Зачекай(те)!

допитливий

Місяць

чекати

барабан

телескоп

розумний

заважати

грати на барабані

зірка

Урок 15

У кого є хто? що?	У кого немає кого? чого?
У мене є брат, паспорт.	У тебе немає брата?
	У вас немає паспорта?

1. Запам'ятайте!

Хто?(№1)	У кого? (№2)
я	у мене
ти	у тебе
він	у нього
вона	у неї
ми	у нас
ви	у вас
вони	у них

Хто? №1	У кого? №2
брат	у брата
батько	у батька
іноземець	в іноземця
Андрій	в Андрія
сестра	у сестри
бабуся	у бабусі
Марія	у Марії
мати	у матері

2. Читайте, продовжіть фразу.

1. У мене є батько, мати, ...
2. У тебе є ручка, олівець, ...
3. У нього є дружина, син, ...
4. У неї є диплом, робота, ...
5. У нас є кіт, собака, ...
6. У вас є будинок, автомобіль, ...
7. У них є час, гроші, ...

3. Дайте відповідь, вживаючи слова з дужок.

Зразок: У кого є лінійка? (брат) – У брата. (Лінійка є в брата.)

1. У кого є англійсько-український словник? (викладач)
2. У кого є новий зошит? (студентка)
3. У кого є мій номер телефону? (студент-іноземець та декан)
4. У кого є вільний час? (дідусь і бабуся)
5. У кого є цікава робота? (батько і мати)
6. У кого є квитки в театр? (касир і артистка)
7. У кого є гарні

фотографії? (гість і гід) 8. У кого сьогодні день народження? (Марія та Сергій)

4. Зверніть увагу на закінчення іменників у родовому відмінку (№2).

Чоловічий рід	Жіночий рід	Середній рід
словник – немає словника дідусь – немає дідуся Андрій – немає Андрія	сестра – немає сестри бабуся – немає бабусі лекція – немає лекції мати – немає матері сіль – немає солі	вікно – немає вікна поле – немає поля кохання – немає кохання
час – немає часу урок – немає уроку цукор – немає цукру гроші – немає грошей		

5. Скажіть, що у вас також немає предмета, про який каже співрозмовник.

Зразок: У мене немає словника. – І в мене немає словника.

1. У мене немає олівця.
2. У нього немає лінійки.
3. У неї немає уроку.
4. У нас немає лекції.
5. У них немає води.
6. У мене немає завдання.
7. У нього немає солі.
8. У нас немає м'яча.
9. У неї немає папки і файлу.

6. Скажіть, що у вас є те, про що запитують.

Зразок: – У вас немає уроку?

– Ні, у нас є урок.

1. У вас немає квитка?
2. У вас немає підручника?
3. У тебе немає роботи?
4. У нього немає завдання?
5. У неї немає книжки?
6. У них немає часу?
7. У тебе немає комп'ютера?
8. У вас немає аудиторії?
9. У вас немає паспорта?
10. У тебе немає цукру?

7. Прочитайте текст. а) Запишіть нові слова, їх переклад і форми.

Солдат, війна, стукати в двері, готувати суп = варити суп, сокира;

лити: я ллю, ти ллєш, він ллє, ми ллємо, ви ллєте, вони ллють;

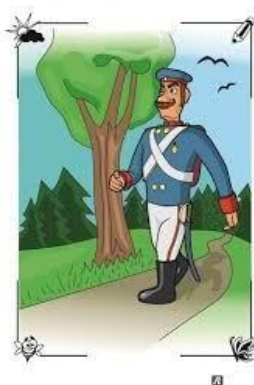
класти: я кладу, ти кладєш, він кладє, ми кладємо, ви кладєте, вони кладуть;

пробувати: я пробую, ти пробуєш, він пробує...

ХИТРИЙ СОЛДАТ

(казка)

Іде солдат з війни. Бачить хату.

– От добре, – думає він, – я дуже голодний.

Стукає в двері. Ніхто не відповідає.

Солдат бачить бабусю.

– Доброго дня, бабусю. Я солдат. Іду додому з війни. Давно нічого не їв.

Бабуся не відповідає.

– Бабусю, чому ви не відповідаєте? – голосно запитує солдат.

– Чого ти хочеш?

– Я дуже хочу їсти, давно не їв.

– У мене нічого немає. Я дуже бідна.

– А у вас є каструля?

– Є.

– Дайте, будь ласка, каструлю. Я сам буду готувати суп.

– Я кажу тобі, що в мене нічого немає.

– А сокира у вас є?

– Сокира? Є.

– От і добре. Я буду варити суп із сокири. Коли була війна, я готував такий суп.

– Цікаво! – думає бабуся.

Солдат бере каструлю, для туди воду і кладе сокиру в каструлю.

– Хороший буде суп, – каже він. – Шкода тільки, що капусти немає. Може, у вас є капуста?

– Є, синок, є, – каже бабуся. Вона дала йому капусту.

Солдат варить суп ще 10 хвилин, потім пробує його і говорить:

– Дуже смачний суп. Шкода тільки, що немає картоплі.

– Як немає? Є, синку, є, – відповідає бабуся

б) Продовжіть речення: 1. Солдат дуже ... 2. У нього немає ... 3. У бабусі нічого... 4. Але в неї є... 5. Спочатку бабуся дала...

в) Як ви думаєте, чому текст називається «Хитрий солдат»?

Поясніть.

г) Перекажіть текст.

8. Зверніть увагу на вживання конструкцій.

1 вітамін – 2, 3, 4 вітамін**и**

Є вітамін**и**. – Скільки вітамін**ів**?

Багато (мало, кілька) вітамін**ів**.

Немає вітамін**ів**.

1 таблет**ка** – 2, 3, 4 таблет**ки** – Скільки таблет**ок**?

9. Дайте негативну відповідь.

Зразок: У вас є кашель? – У мене немає кашлю.

У вас є температура? – У мене немає температури.

а) 1. У вас є нежить? 2. У вас є біль? 3. У вас є кашель? 4. У вас є спрей? 5. У вас є лимон? 6. У вас є термометр?

б) 1. У тебе є температура? 2. У вас є таблетка від кашлю? 3. У вас є картка? 4. У вас є довідка?

в) 1. У вас є вітаміни? 2. У вас є краплі? 3. У вас є ліки? 4. У вас є окуляри?

10. Підтвердіть припущення за зразком.

Зразок: – Зараз у лікаря немає прийому?

– Так, зараз у нього немає прийому.

1. Сьогодні у сестри немає температури? 2. Зараз у тебе немає кашлю?
3. Учора у вас не було паспорта? 4. Раніше у брата не було проблем?
5. У медсестри немає часу? 6. У Хусама немає аналізів? 7. У Марії немає окулярів?

11. Читайте слова до теми «Здоров'я», нові – пишіть у словник.

Лікар, лікарня, ліки, аптека, поліклініка;

хворіти, хвороба, хворий, хвора;

хворіти на грип, на застуду, на ангіну;

кашляти, кашель;

швидка допомога;

викликати лікаря додому, викликати швидку допомогу;

вживати ліки, таблетки;

закапувати краплі;

застосовувати спрей від нежитю;

робити аналіз крові, рентген, кардіограму, операцію;

почувати себе (почуватися) добре – погано;

одужувати.

12. Запам'ятайте назви. Правильно вживайте конструкції.

голова

горло

живіт

У мене **болить** рука

нога

серце

вухо

око

У мене **болять** руки

ноги

вуха

очі

13. Поясніть причину, чому не були на уроці.

Зразок: – Чому ви не були вчора на уроці? (живіт)

– Тому що у мене болів живіт.

1. Чому Марта не була вчора на занятті? (голова) 2. Чому Мухамед не був на змаганні? (нога) 3. Чому Саїд не був на концерті? (вухо) 4. Чому викладача не було в університеті? (серце) 6. Чому ваш друг не грав у волейбол? (рука)

14. Читайте діалоги.

1. – Добридень!

– Добридень! Сідайте, будь ласка. Що вас турбує?

– У мене дуже болить вухо.

– Яка у вас температура?

– 37, 5 (тридцять сім і п'ять).

– Ви повинні вживати антибіотики. Ось рецепт. Купіть в аптеці.

Одну таблетку вживайте вранці, ще одну – ввечері після їжі.

Протягом тижня, тобто сім днів. А вушні краплі закапуйте двічі – тричі на день.

– Дякую.

– Одужуйте.

2. – Що трапилось? У тебе щось болить?

– Так, у мене болить голова.

– А температура в тебе є?

– 37,7.

– Ти повинен іти в медпункт. Знаєш, де він?

– Так, на першому поверсі в гуртожитку №2.

3. – Ахмеде, ти сьогодні йдеш на тренування?

– На жаль, ні. Я погано почуваюсь.

- Що трапилось? Щось болить?
- Так, голова. А ще в мене кашель і температура.
- Можливо, це застуда? Дати тобі таблетку від застуди?
- Дякую. Але я хочу викликати лікаря.

4. – Алло! «Швидка допомога»?

- Так, 103 слухає. Що трапилось?
- Мені дуже погано. Болить живіт.
- Яка ваша адреса?
- Вулиця Волкова, 24, квартира 76.
- Як ваше прізвище?
- Бакер Аль-Кадер.
- Скільки вам років?
- Мені 18 років.
- Чекайте. Лікар уже їде.
- Дякую. Чекаю.

15. Замість крапок вживайте відповідну форму дієслова *хворіти* або *боліти*.

1. Мій друг часто 2. У нього ... серце. 3. Що у вас ...?
 3. У мене ... горло. 4. Моя сусідка вже давно 5. Він не може
 іти, тому що в нього дуже ... нога. 6. Я не був на уроці, тому що ...

Мати	
я маю	ми маємо
ти маєш	ви маєте
він має	вони мають

16. Зверніть увагу на синонімічність конструкцій:

а) У мене є друг. = Я маю друга.

У нього є будинок. = Він має будинок.

б) У мене немає сина. = Я не маю сина.

У нього немає житла. = Він не має житла.

Замініть речення синонімічними.

1. У друга є син. 2. У нього є донька. 3. Багатій має гроші. 4. У нього є родина. 5. У мене немає дружини. 6. У тебе немає подруги. 7. У вас немає сина.

17. Читайте текст. а) Знайдіть у тексті синонімічні конструкції. Зверніть увагу на їх уживання в минулому часі (у кого *не було* кого? чого?)

ФІЛОСОФ І БАГАТІЙ

Багато років тому жив один філософ. Він був дуже бідний. У нього не було грошей, не було родини, не було сина та дочки. Він не мав свого дому, тому мешкав у друга.

Але у філософа завжди був гарний настрій. Він думав: «Яке чудове моє життя! У мене є дуже гарний друг. Друг багатий. Він має прекрасний великий дім. Я мешкаю в його домі і можу читати, писати, думати». Філософ був щасливий.

А його багатий друг почував себе нещасно. Він мав гарний великий будинок, багато грошей, кохану дружину, розумного сина, гарну дочку. Але в нього завжди був поганий настрій. Щодня він думав: «У мене гарна дружина, але, хто знає, можливо, за 10 років вона втратить красу? У мене розумний син. Але, хто знає, можливо, він не дуже розумний. У мене чудова дочка, але, хто знає, можливо, у неї буде поганий чоловік. Зараз у мене багато грошей, але, хто знає, можливо, завтра я буду мати мало грошей».

І одного разу нещасливий багатій запитав у друга-філософа:

– Чому ти такий щасливий? У тебе немає грошей, у тебе немає свого дому, у тебе немає дружини, немає сина, дочки. Чому в тебе завжди гарний настрій? І чому я такий нещасний?

– Я сам вибираю щастя, – відповів філософ.

б) Дайте відповіді на запитання.

1. Про кого розповідається в тексті?
2. Чому філософ мешкав у друга?
3. Як філософ думав про своє життя?
4. Який настрій завжди мав філософ?
5. Чому в багатія завжди був поганий настрій?
6. Які проблеми турбували багатія щодня?
7. Як ви розумієте відповідь філософа?

в) Перекажіть текст. Напишіть, як ви розумієте, що таке щастя.**Словник уроку:**

час	солдат	сокира
війна	стукати	готувати
лити	класти	пробувати
бідний	багато	мало
кілька	кашель	нежить
ліки	кашляти	краплі
прийом	вітаміни	настрій
хворіти (на що?)	грип	застида
хвороба	викликати	швидка допомога
хворий	вживати	почувати себе
одужувати	боліти	голова
горло	живіт	рука
нога	серце	вухо
око	турбувати	застосовувати
мешкати	дружина	краса
втратити	щастя	нещасний

Урок 16

Недоконаний вид	Доконаний вид
Учора студент читав книгу. Що робив студент учора?	Студент прочитав книгу. Що зробив студент?

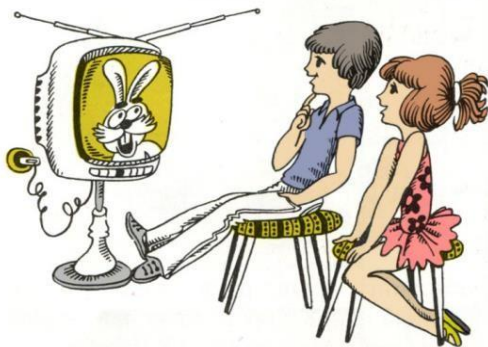

Види дієслів та їх значення

Таблиця 1

Недоконаний вид (ндв)	Доконаний вид (дв)
Назва дії	Результат дії
а) – Що ви робили вчора? – Читав текст, писав вправи, вчив слова.	– Що ви вже зробили ? – Прочитав текст, написав вправи, вивчив слова.
Факт дії (був чи не був)	
– Ви робили домашнє завдання? – Так, робив. – Ні, не робив.	– Ви зробили домашнє завдання? – Так, зробив. – Ні, не зробив.

Увечері дівчина **писала** листа.Дівчина вже **написала** листа.

Діти **дивилися** мультфільм.

Діти **подивилися** мультфільм.

Художник **малював** картину.

Художник **намалював** картину.

Утворення дієслів доконаного виду за допомогою префіксів

Таблиця 2

робити читати писати вчити готувати обідати малювати	зробити прочитати написати вивчити приготувати пообідати намалювати	префікси
--	---	-----------------

Уранці Марта **готувала** салат.

Марта вже **приготувала** салат.

Вони обідали вдень.

Вони вже пообідали.

1. Прочитайте діалоги. Зверніть увагу на вживання дієслів доконаного та недоконаного виду.

- а) – Ахмеде, що ти робив учора ввечері? б) – Ганно, що ти робиш?
 – Читав оповідання. – Вчу діалог.
 – Ти прочитав оповідання?
 – Так, прочитав. Дуже цікаве. – А Марта теж вчить діалог?
 – Ні, вона вже вивчила його.
- в) – Чому ви не пишете?
 – Я вже все написав.
 – Покажіть, будь ласка.
 – Будь ласка.
 – Ви дуже добре написали вправу.
- г) – Куди ти йдеш?
 – У кіно.
 – А ти вже зробив домашнє завдання?
 – Звісно, зробив.

Зверніть увагу!

весь текст	вся група	все завдання (воно)	всі завдання (вони)
			всі вправи (вони)

2. Дайте відповіді на запитання.

- 1) Ви вчора готували вечерю? Ви вчора приготували вечерю?
- 2) Учора ви читали новий текст? Ви прочитали весь текст?
- 3) Ви робили домашнє завдання? Ви зробили все домашнє завдання?
- 4) Ви вчили нові слова? Ви вивчили всі нові слова?
- 5) Ви писали контрольну роботу? Ви добре написали контрольну роботу?

3. а) Прочитайте діалог. Інсценуйте його.

Расул: Можна увійти?

Ахмед: Звісно, Расуле! Заходь, будь ласка.

Расул: Добрий вечір, Ахмеде! Ти сам? А де Віктор?

Ахмед: Він у спортклубі.

Расул: А ти що робиш?

Ахмед: Я відпочиваю.

Расул: А ти вже зробив домашнє завдання?

Ахмед: Зробив. Я прочитав текст, написав усі вправи, вивчив нові слова.

Расул: А ти написав оповідання «Моя сім'я?»

Ахмед: Написав.

Расул: Покажи, як ти написав. Я не знаю, як писати. Учора я не був на уроці.

Ахмед: Будь ласка, дивись.

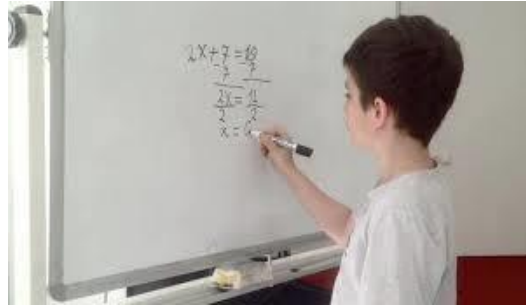
б) Дайте відповіді на запитання.

1. Ахмед зробив домашнє завдання? 2. Він прочитав текст? 3. Він написав усі вправи? 4. Він вивчив нові слова? 5. Він написав оповідання? 6. Расул написав оповідання? 7. Чому він не написав оповідання?

Утворення дієслів доконаного виду за допомогою суфіксів

Таблиця 3

розв'язувати	розв'язати	суфікси
повторювати	повторити	
пояснювати	пояснити	
відпочивати	відпочити	

Учора Анвар розв'язував приклади. Віктор вже розв'язав рівняння.

Мурад відпочивав на морі. Він добре відпочив і йде додому.

4. Дайте відповіді на запитання. Виберіть дієслово потрібного виду.

а) Дієслова в реченні тільки називають дію.

1. Що ти робив учора ввечері? (відпочивав – відпочив).
2. Що робив Ахмед учора ввечері? (вчив – вивчив нові слова).
3. Що робили Самір і Мехді сьогодні вранці? (повторювали – повторили дієслова).
4. Що робила Марта вдома? (розв'язувала – розв'язала рівняння).
5. Що робили студенти на уроці? (писали – написали диктант)

б) Речення повідомляють про факт дії.

1. Ти (відпочивав – відпочив) у неділю?
2. Учора я не був на уроці. Викладач (пояснював – пояснив) нову тему?

3. Ви (готували – приготували) обід у суботу?
4. Вони (читали – прочитали) текст увечері?
5. Ви (повторювали – повторили) граматику вчора?

в) Ви знаєте, що дія була. Ви хочете знати, чи мала вона результат.

1. Учора була неділя. Ви добре (відпочивали – відпочили) учора?
2. Ти був у кафе вдень. Ти смачно (обідав – пообідав) там?
3. Уранці Ахмед був у банку. Він (пояснював – пояснив), що він хоче?
4. Ти був у деканаті? Ти вже (писав – написав) заяву?

5. Запитайте, чи закінчив ваш друг роботу, запросіть його піти в кіно (в парк, у спортклуб, на стадіон). Використайте дієслова доконаного виду *розв'язати, написати, вивчити*.

Зразок: – Ти вже повторив граматику?

- Так, повторив.*
- Ходімо в кіно.*
- Із задоволенням.*

6. Складіть діалоги. Скажіть, що ви вже зробили цю дію.

Зразок: – Привіт, Расуле! Що ти робиш?

- Вчу нові слова.*
- А я вже вивчив.*

Слова для довідки: *готувати – приготувати, писати – написати, повторювати – повторити.*

7. Прочитайте текст.

Мій факультет – підготовчий

Зараз я навчаюся на підготовчому факультеті. Це факультет, де іноземні студенти вивчають українську мову. На підготовчому факультеті

навчаються студенти з Азії (наприклад, із Китаю), із Африки (наприклад, із Конго, із Гани).

Спочатку іноземці вивчають тільки українську мову. А потім вони вивчають інші предмети: математику, фізику, хімію, біологію.

Я навчаюся в групі №1. Усі студенти в групі – майбутні лікарі, тому ми будемо вивчати біологію, математику, фізику, хімію.

Я вчуся на підготовчому факультеті три місяці, тому вивчаю тільки українську мову та математику. Я вчуся читати, писати, говорити українською мовою. Це важко, але цікаво.

Зараз вечір, і я вдома. Я вже зробив домашнє завдання: вивчив нові слова, прочитав текст, написав усі вправи, повторив граматику, розв'язав рівняння. Зараз я буду відпочивати.

8. Напишіть запитання до тексту.

9. Розкажіть про ваше навчання на підготовчому факультеті.

Повторювальні вправи

10. Напишіть текст правильно.

У мене є (друг). Він приїхав із (Судан). Його звали Махмуд. Раніше він навчався (школа) (Судан), а зараз навчається (університет). Він вивчає (українська мова) та (математика). Щодня викладач запитує (Махмуд). Махмуд завжди відповідає правильно, тому що щодня повторює уроки. Він серйозний студент. У вільний час Махмуд любить малювати. Недавно він намалював гарний пейзаж. (Махмуд) є українська подруга. Вона майбутній лікар. Вони люблять відпочивати разом (парк).

11. Закінчіть речення.

1. Я не розумію, що ... 2. Ми повинні добре навчатися, тому що ... 3. Скажіть, будь ласка, де... 4. Коли я не розумію урок, я ... 5. Чому ти не знаєш, як 6. Викладач говорить, що ... 7. Ахмед не знає, куди ...

12. Напишіть слова з дужок у потрібній формі.

Ось розклад групи №2. (Понеділок) вони вивчають українську мову й математику. (Вівторок) у них є українська мова й фізика. (Середа) вони мають українську мову й математику. (Четвер) у групи №2 є українська мова й хімія. (П'ятниця) студенти вивчають українську мову й фізику. (Субота й неділя) вони відпочивають.

13. Дайте відповідь, вживаючи слова з дужок.

1. У кого немає комп'ютера? (Анвар) 2. У кого є посвідка? (Діана) 3. У кого є запитання? (Мігель) 4. У кого немає часу? (викладач) 5. У кого є машина? (батько) 6. У кого немає олівця? (Леся)

14. Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова праворуч.

а) Куди ти йдеш?	банк	б) Куди ви їдете?	Полтава
Де ти був?		Де ви були?	
Звідки ти йдеш?		Звідки ви приїхали?	

Словник уроку:

весь, вся, все, всі	пейзаж
інший, інша, інше, інші	майбутній
малювати	заява

Урок 17

Віктор робив завдання годину . Скільки часу Віктор робив завдання?	Увесь вечір він дивився футбол. Як довго він дивився футбол?
---	---

Вираження часу. Скільки часу? (Як довго?)

Таблиця 1

1 (одну) годину 2 (дві), 3, 4 години 5, 6...7...10...20 годин	1 (одну) хвилину 2 (дві), 3, 4 хвилини 5, 6, 7...10... 20...30...40...50...60 хвилин
Скільки часу?	+ дієслово недоконаного виду (що робив?)
годину 30 хвилин дві години	перекладав текст відпочивав розв'язував рівняння
(не)довго	вчив діалог
увесь (весь) день увесь ранок увесь час увесь тиждень увесь рік один рік два, 3, 4 роки, 5, 6 ... років	працював чекав вивчав

Запам'ятайте!

ндв

дв

мин. час

перекладати текст – **перекласти** текст (він переклав,
вона переклала,
вони переклали)

Таблиця 2

Недоконаний вид (ндв)	Доконаний вид (дв)
Що робив скільки часу?	Що зробив?
Процес дії	Кінець дії, результат
Я вчив нові слова 40 хвилин. Я довго перекладав текст.	Я вже вивчив усі слова і знаю їх добре. Нарешті я переклав текст і можу відпочивати.

1. Замість крапок напишіть дієслово доконаного чи недоконаного виду в потрібній формі. Поясніть ваш вибір.

Зразок: Студенти довго ...вправу, і нарешті вони ... її. (писати – написати) - Студенти довго писали вправу, і нарешті вони написали її.

1. Учора я весь вечір ... футбол. (дивитися – подивитися)
2. Ми ... нові діалоги дві години. (вчити – вивчити)
3. Студенти ... задачі весь урок. (розв'язувати – розв'язати)
4. Мій друг ... українську мову 4 роки. (вивчати – вивчити)
5. Я ... новий текст увесь вечір. Нарешті я ... його. (перекладати – перекласти)
6. Ми ... контрольну роботу 30 хвилин. Викладач сказала, що всі студенти добре ... її. (писати – написати)

2. Прочитайте жарт і перекажіть його.

На уроці

На уроці математики вчитель говорить: «Вікторе, ти повинен розв'язати задачу. Дві людини працювали шість годин і зробили все завдання. Скільки часу будуть робити це завдання чотири людини?»

«Але завдання вже зробили. Я не розумію, чому треба робити це завдання знову», – відповів Віктор.

Запам'ятайте!

НДВ ДВ

чекати – зачекати (кого?) (на кого?) дівчину,
на дівчину

Чекайте! Зачекайте!

3. а) Доповніть діалоги дієсловами доконаного чи недоконаного виду.

1) – Ти довго ... нові слова?

вчити – вивчити

– Майже годину.

– Ти ... усі слова?

– Так, я вже добре знаю їх.

2) – Скільки часу перекладач ... *перекладати – перекласти*
твої документи?

– Два дні.

– Він ... усі документи?

– Так, усі.

3) – Що ти робив у неділю? *відпочивати – відпочити*

– Увесь час

– Ти добре?

4) – Кого ви ...? *чекати – зачекати*

– Декана.

– Він зараз зайнятий. Треба ще трохи

б) Складіть аналогічні діалоги.

Запам'ятайте!

НДВ ДВ МИН. ЧАС

відповідати – відповісти (він відповів, вона відповіла, вони відповіли)

отримувати – отримати (що?) знання, повідомлення, гроші, посилку

4. а) Прочитайте текст.

Я вивчаю українську мову

Добрий день, Марто!

Вибач, що довго не відповідав. Але сьогодні субота. Я радий, що у мене є вільний час, і я можу нарешті відповісти на всі твої запитання.

Ти запитуєш, як мої справи, як моє здоров'я, як настрій. У мене все добре, але я дуже втомився. У понеділок, вівторок, середу, четвер і в п'ятницю я вивчаю українську мову 5 годин в аудиторії і 3 години вдома. Ввечері я повинен працювати самостійно. Наприклад, учора я годину читав і

перекладав складний текст, 30 хвилин писав вправи, 40 хвилин повторював нову граматику.

Наша група приїхала в Україну пізно. Наш викладач увесь час повторює, що ми повинні багато працювати. Ми серйозні студенти і розуміємо, що це зараз дуже важливо, тому працюємо і вранці, і вдень, і ввечері. Я хочу отримати гарні знання. Викладач говорить, що я роблю успіхи. Я люблю вивчати українську мову і хочу швидко вивчити її.

На все добре. Я думаю, що відповів на всі твої запитання.

Напиши, як твої справи. Расул.

б) Знайдіть у тексті дієслова недоконаного та доконаного виду. Поясніть їх вживання.

в) Дайте відповіді на запитання.

1. У які дні тижня Расул вивчає українську мову в університеті?
2. Скільки часу він працює вдома самотійно?
3. Скільки часу ви працюєте вдома самотійно?
4. Скільки часу Расул читав і перекладав текст, писав вправи, повторював граматику вчора?
5. Скільки часу ви робили домашнє завдання вчора?
6. Які знання хоче отримати Расул?

Зверніть увагу на вираження часу!

Котра година?	О котрій годині?
Перша година	О першій годині
Друга година	О другій годині
Одинадцята година	Об одинадцятій годині

5. Прочитайте діалоги.

а) – Скажіть, будь ласка, о котрій годині перерва?

– О десятій.

б) – Ти знаєш, о котрій годині сьогодні футбол?

– Знаю, о вісімнадцятій.

6. Повторіть значення дієслів недоконаного та dokonаного виду.

Зверніть увагу на утворення дієслів dokonаного виду: *думати* – *подумати*; *дзвонити* – *подзвонити* (куди?) у квартиру; *просити* – *попросити* кого? що зробити? *бачити* – *побачити*; *запрошувати* – *запросити* у гості; *запитувати* – *запитати*; *відповідати* – *відповісти*.

7. Напишіть запитання до підкреслених слів.

1. Олександр запросив у гості Омара.

2. Викладач попросив студента перекласти текст.

3. Студент запитав викладача.

8. Зверніть увагу на вживання дієслів:

відчиняти – відчинити двері, вікно (відчини, відчиніть – імператив);

зачиняти – зачинити квартиру (зачини, зачиніть)

9. Прочитайте текст. Придумайте йому назву.

У мене є український друг. Його звали Олександр. Одного разу він запросив мене в гості. Він сказав: «Я чекатиму вас завтра о 19 годині».

Я подумав, що Олександр буде чекати мене о 12 годині. Наступного дня о 12 годині я подзвонив у його квартиру. «Хто там? – запитали мене. – «Це я. Мене звали Омар», – відповів я.

«Хто там?» – знову запитав
«Олександр, це я. Відчиніть,
двері», – повторив я.

голос.
будь ласка,
і просив
не відчиняв.
двері?» –

Я довго повторював, що це я відчинити двері. Але двері ніхто «Чому Олександр не відчиняє подумав я. Він живе в квартирі один. Хто в квартирі Олександра? Хто весь час запитує мене? І тоді я ще раз подзвонив у квартиру і запитав: «Хто там?» Голос із квартири відповів: «Це я. Відчини двері!» «Що?!» – подумав я.

Я довго дзвонив у двері і запитував: «Хто там?» А голос із квартири весь час відповідав: «Це я. Відчини двері!»

О першій годині я нарешті побачив Олександра. Коли я розповідав мою історію, він увесь час усміхався. А потім Олександр пояснив: «Це папуга. Я купив його рік тому. Він дуже гарний і розумний. Він вже непогано розмовляє українською мовою».

10. Поясніть вживання в тексті дієслів недоконаного та доконаного виду.

11. Дайте відповіді на запитання.

1. Кого запросив у гості Олександр?
2. Коли Олександр буде чекати Омара? (О котрій годині)
3. Що подумав Омар? (Яке слово він неправильно зрозумів?)
4. О котрій годині він подзвонив у квартиру Олександра наступного дня?

5. Що запитали Омара, коли він подзвонив у двері?
6. Які слова довго повторював Омар? Що він просив зробити?
7. О котрій годині Омар побачив Олександра?
8. Що розповів Омар?
9. Хто весь час відповідав на всі запитання Омара?

12. Перекажіть стисло текст, замінюючи пряму мову на непряму.

Словник уроку:

радий	успіх	робити успіхи
втомитися	просити	самостійно
дзвонити у квартиру	зачиняти вікно	відчиняти двері
складний	Зачинено.	Відчинено.
пізно	папуга	усміхатися
Котра година?	О котрій годині?	

Урок 18

Недоконаний вид дієслів у значенні повторюваності дії

Таблиця 1

Хто?	Як часто?	Що робить? Що робив?(робила, робили)
Я Ти Він Вона Ми Ви Вони Я	завжди часто зазвичай рідко іноді щодня щоранку щовечора щотижня, щомісяця, щороку	роблю, робив завдання телефонуєш, телефонував готує, готував обід сам запізнюється, запізнювалася гуляємо, гуляли у парку читаєте, читали новини повторюють нові слова дивлюся, дивився концерт

1. Порівняйте вживання дієслів теперішнього та минулого часу, коли дія повторюється.

1. В Україні я зазвичай готую обід сам. На батьківщині я готував іноді. 2. Я завжди роблю домашнє завдання. Коли я навчався в школі, я теж завжди робив домашнє завдання. 3. Щосуботи ми гуляємо в парку. Коли я жив на батьківщині, я часто гуляв у парку. 4. Щотижня я дивлюсь новий фільм. У Лівані я рідко дивився фільми, тому що у мене не було вільного часу.

Способи утворення дієслів доконаного виду

Таблиця 2

	Недоконаний вид	Доконаний вид	
1	платити телефонувати чекати бачити	заплатити зателефонувати зачекати побачити	префікси
2	купувати запізнюватися показувати забувати замовляти розповідати вибирати	купити запізнитися показати забути замовити розповісти вибрати	суфікси

Ганна **вибирає** молоко.

Марта вже **вибрала** молоко.

Порівняйте вживання дієслів недоконаного та доконаного виду

Таблиця 3

Недоконаний вид Повторюваність дії	Доконаний вид Однократність дії
Щомісяця мій друг платить за тренування у спортклубі.	Учора він заплатив за наступний місяць.
Щосуботи ввечері я телефоную додому.	Але сьогодні у мами день народження, тому я зателефонував їй у понеділок.
Зазвичай Ахмед ніколи не запізнюється на заняття.	Але сьогодні вранці він був у деканаті і тому трохи запізнився .
Ми часто замовляємо піцу в кафе.	У суботу ми замовили піцу додому.

9. а) Замість крапок напишіть дієслово потрібного виду. Поясніть свій вибір.

- Я часто ... повідомлення з дому. *отримувати – отримати*
Учора я теж ... його.
- Майже щодня Омар ... на заняття. *запізнюватися – запізнитися*
Сьогодні він знову
- Щосуботи я ... моїх друзів у гості. *запрошувати – запросити*
- Щодня викладач ... нову тему. *пояснювати – пояснити*
Сьогодні він також ... нову тему.
- Зазвичай я ... одяг і взуття сам. *вибирати – вибрати*

Нещодавно я ... і купив гарні кросівки.

6. Мій сусід завжди ... цікаві історії. *розповідати – розповісти*

7. Зазвичай я ... продукти в супермаркеті. *купувати – купити*

Але у суботу ... продукти на ринку.

б) Дайте відповіді на запитання. Використовуйте слова для довідки:

щодня, щоранку, завжди, щонеділі, щотижня, щомісяця, щосуботи, іноді.

1. Як часто викладач пояснює вам нову граматику?

2. Як часто ви робите руханку?

3. Як часто ви гуляєте в парку?

4. Як часто ви телефонуєте додому?

5. Як часто ви запрошуєте друзів у гості?

6. Як часто ви дивитеся фільми в кінотеатрі?

8. Напишіть запитання, з'ясуйте результат однократної дії.

Зразок: Омар завжди добре розповідає тексти. (розповідати – розповісти) – А як сьогодні він розповів текст?

1. Махмуд зазвичай пише диктанти правильно. (писати – написати)

2. Марта добре читає. (читати – прочитати)

3. Друзі завжди швидко роблять домашнє завдання. (робити – зробити)

4. Віктор правильно розв'язує рівняння. (розв'язувати – розв'язати)

5. Зазвичай я повільно вчу діалоги. (вчити – вивчити)

6. Мігель правильно відповідає на запитання. (відповідати – відповісти)

11. а) Порівняйте два тексти. Зверніть увагу на вживання дієслів недоконаного та доконаного виду. Запишіть нові дієслова у зошит: прокидатися – прокинутися, вмиватися – вмитися, одягатися – одягнутися, лягати спати – лягти спати.

День Ахмеда

Зазвичай я прокидаюся рано.

Потім роблю руханку.

Після руханки я **вмиваюся, снідаю, одягаюся.**

Після занять я **обідаю і трохи відпочиваю.**

О 16 годині **роблю** домашнє завдання. Я **вечеряю** о 19 годині. Іноді **дивлюся** футбол. Об одинадцятій годині я **лягаю** спати.

2. Учора була неділя. Я **прокинувся** пізно. Потім **зробив** руханку. Після руханки я **вмився, одягнувся, поснідав**. Потім **зробив** домашнє завдання, **прибрав** кімнату, **приготував** обід. Увечері я **пообідав**, потім **подивився** футбол. О двадцять третій годині я **ліг** спати.

б) Розкажіть, як проходить зазвичай день Ахмеда і як пройшов його день учора.

в) Розкажіть, як проходить зазвичай ваш робочий день і як пройшов учора.

12. Читайте текст. Запишіть нові слова у зошит і перекладіть їх.

Я вчуся жити самостійно

Мене звати Ахмед. Моя батьківщина – Судан. Зараз я навчаюся на підготовчому факультеті в місті Кропивницький. Це невелике і дуже гарне місто. Щоранку, крім суботи та неділі, я маю заняття в університеті. У мене дуже гарна група. На уроці всі студенти старанно працюють, тому що хочуть добре говорити українською мовою. Я думаю, українська мова цікава, але важка.

У мене дуже мало вільного часу. Майже весь час я зайнятий. Вдома, на батьківщині, все робила мама: готувала їжу, прибирала дім, прала. Звісно, в Україні я все повинен робити сам, тут немає мами. Я радий, що я вже навчився готувати, прибирати кімнату, прати одяг.

Щодня я купую свіжі продукти, готую. Сьогодні я купив м'ясо, рис і приготував смачний обід. Я часто запрошую на обід Віктора. Віктор – мій сусід. Він добре знає англійську мову, тому що вивчає її майже 5 років. Сьогодні я знову запросив його на обід. Ми пообідали та подивилися новий український фільм. Іноді, коли в нас є вільний час, ми дивимося цікаві фільми. Коли я погано розумію, що говорять герої фільму, Віктор завжди швидко перекладає нові слова. Я дуже щасливий, що він допомагає мені вивчати мову.

Щовечора я роблю домашнє завдання: пишу вправи, вчу діалоги, читаю тексти. Я люблю навчатися. Щотижня я телефоную додому, розповідаю, як моє здоров'я, як мої справи, як я живу в Україні, запитую, як живе моя сім'я. Щомісяця я отримую гроші від батька. Я завжди пам'ятатиму його допомогу, поради матері. Моя сім'я дуже дружна.

а) Поставте запитання до тексту та перекажіть його.

б) Розкажіть про своє самостійне життя в Україні.

13. а) Прочитайте діалог. Поясніть вживання дієслів недоконаного та доконаного виду. (розв'язувати – розв'язати)

- Що ти робив учора?
- Розв'язував рівняння.
- Ти розв'язав усі рівняння?
- Так, усі.
- Скільки часу ти розв'язував рівняння?
- Я розв'язував рівняння майже годину.
Я завжди швидко розв'язую рівняння.
Я люблю розв'язувати рівняння.

**б) Складіть аналогічні діалоги. Слова для довідки: писати – написати
вправи, вчити – вивчити діалоги, читати – прочитати тексти,
перекладати – перекласти нові слова.**

Словник уроку:

платити – заплатити
замовляти – замовити
лягати – лягти спати
допомагати

порада
дружна
старанно
допомога

Урок 19

– **Кому** викладач дав словник?
– Саїду і Розі.

Хто?	Що зробив?	Що?	Кому?
Я	купив	квіти	мамі.
Друг	подарував	книгу	Марії.
Декан	дав	завдання	студенту.

1. Дайте відповіді на запитання, користуючись таблицею, даною вгорі.

1. Хто купив квіти? Кому ти купив квіти?

2. Що зробив друг? Що він подарував? Кому він подарував книгу?

3. Хто дав завдання? Що зробив декан? Кому він дав завдання? Що дав декан студенту?

4. Хто дав словник? Що дав викладач? Що зробив викладач? Кому він дав словник?

Хто? (№1) – кому? (№3)	
він	вона
студент – студенту	сестра – сестрі
батько – батьку	Таня – Тані
іноземець – іноземцю	Марія – Марії
Андрій – Андрію	

– у

– ю

а – і
я – і
ія – іі

Запам'ятайте! лікар – лікарю секретар – секретарю	мати – матері -ер- студентка – студентці к / ц подруга – подрузі г / з
--	---

2. Дайте ствердну відповідь на запитання.

Зразок: - *Ти купив словник брату?*

- *Так, я купив словник брату.*

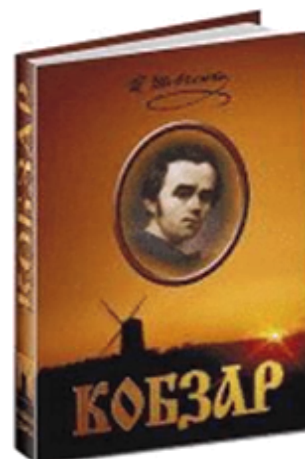
1. Ви дзвонили батьку? 2. Ви дали ручку другу? 3. Декан дав посвідку студенту-іноземцю? 4. Ви дали номер телефону викладачу? 5. Студентка подарувала сувенір Андрію? 6. Ви пишете повідомлення сестрі? 7. Викладач пояснив урок студентці? 8. Ви дзвонили вчора матері? 9. Друг показав нове місто подрузі? 10. Бібліотекарка дала підручники викладачу? 11. Ви показали паспорт секретарю?

3. Випишіть із завдання №2 дієслова, після яких треба поставити запитання «кому?» Доповніть цей список дієсловами із наступних вправ.

4. Відповідайте на запитання, використовуючи слова, дані в дужках.

1. Кому ви телефонували вчора? (Олексій)
2. Кому ви купили папку? (друг)
3. Кому студент відповідав урок? (викладач)
4. Кому викладач пояснює правило? (іноземець)
5. Кому ви показували горло? (лікар)
6. Кому ви надіслали повідомлення? (батько і мати)
7. Кому викладач дав завдання? (студентка)
8. Кому ви купили квіти? (подруга)
9. Кому він купив квиток? (сестра)

10. Кому він написав листа? (мама і бабуся)

5. Кому Саїд купив квиток у театр, диск «Українські пісні», книгу «Кобзар» Шевченка?

Оксана любить читати. Ганна любить співати. Марія любить театр.

Хто? №1 – кому? (№3) я – мені

ти – тобі
він – йому
вона – їй
ми – нам
ви – вам
вони – їм

6. Відповідайте на запитання. Замість іменників уживайте займенники.

Зразок: – Ви показали зошит викладачу?

– Так, я показав зошит йому.

1. Ви дали словник товаришу? 2. Ви телефонували вчора Марії? 3.

Викладач пояснював завдання Ахмеду і Саїду? 4. Тато купив квиток вам і брату? 5. Студенти показують домашнє завдання викладачу? 6. Викладач показав портрет Тараса Шевченка студенту і студентці?

7. – Скільки вам років?

– Мені 18 років.

1 рік	21 рік
2,3,4 роки	22 роки
5 – 20 років	25 років

Скажіть, скільки років брату, сестрі, другу, подрузі.

Запитайте, скільки років ваш товариш буде вчитися в Україні.

8. Дайте відповіді.

1. Ви знаєте, скільки років треба вчитися в українській школі? Скільки років вчать в університеті? В аспірантурі?
2. Ви знаєте, скільки років місту? Столиці? Країні?

9. Поставте запитання до підкреслених слів.

Зразок: Дівчинка показує квартиру дідусю.

Кому дівчинка показує квартиру?

1. Батьки подарували сину комп'ютер.
2. Мати купила доньці пальто.
3. Я відповідав урок викладачу.
4. Оксана купила подрузі квиток на виставу.
5. Ми хочемо допомогти земляку.
6. Він подарував фото мені.
7. Я обіцяв мамі часто дзвонити.

10. Замість крапок напишіть займенник у давальному (№3) відмінку.

Зразок: Це мій сусід. Я показав ... наш університет.

Я показав йому наш університет.

1. Це мої друзі. Я купив ... торт.
2. Це наш викладач. Я щодня відповідаю ... урок.
3. Ти не знаєш, як робити завдання? Я поясню
4. Він погано розуміє урок? Ти можеш допомогти
5. Учора у мене був день народження. Друзі подарували ... книги.
6. Ви не знаєте, де розташована поліклініка? Я покажу... .
7. Марія не знає, що завтра збори. Я подзвоню

8. Ти можеш дати мені словник? Я обіцяю повернути ... увечері.

9. Ви можете зробити музику тихіше? Я виконую домашнє завдання.

Вона заважає ... готувати завдання.

11. Поцікавтєсь, кому ваш товариш купив словник (сувеніри, листівки, квитки).

Зразок: – Саїде, кому ти купив другий квиток у театр? Ахмеду?

– Ні, не йому.

– Розі?

– Так, їй.

12. Зверніть увагу, як висловити прохання. Складіть аналогічні діалоги.

а) – Дайте, будь ласка, одну каву.

– Візьміть, будь ласка.

б) – Ти йдеш у магазин?

– Так.

– Купи мені, будь ласка, зошит.

в) – Покажіть нам, будь ласка, вишиванку.

Яку? Чоловічу чи жіночу?

– Жіночу, будь ласка. Я хочу зробити подарунок мамі.

– Ви знаєте, який розмір вам треба?

– Так, звичайно.

– Скажіть мені, які кольори їй подобаються?

– Вона любить блакитний і жовтий.

– Чудово! Це національні українські кольори. Ось, візьміть. Можете поміряти. – Покажіть нам, будь ласка, вишиванку.

Запитати у кого? = запитати кого

Сказати кому, відповісти кому

13. Зверніть увагу на заміну прямої мови непрямою. Передайте діалог непрямою мовою.

Віктор: – Саїде, кому ти подарував гітару?

Саїд: – Я подарував гітару Ахмеду.

Віктор **запитав** Саїда, кому він подарував гітару.

Саїд **сказав** Віктору, що він подарував гітару Ахмеду.

Саїд **відповів** Віктору, що він подарував гітару Ахмеду.

1. Віктор: – Саїде, кому ти телефонував?

Саїд: – Я телефонував Марті.

2. Декан: – Розо, кому ви дали паспорт?

Роза: – Я дала паспорт секретарю Вікторії.

3. Викладач: – Ахмеде, звідки ви приїхали?

Ахмед: – Я приїхав із Києва.

4. Викладач: – Кому сподобався фільм «Аватар»?

Студенти: – Нам.

5. Хусам: – Джоне, кому ти купив квитки в театр? Джон: – Оксані та Наталі.

6. Марія: – Вікторе, де ти був уранці?

Віктор: – В університеті.

7. Секретар: – Томе, звідки ви приїхали?

Том: – З Анголи.

14. Скажіть, звідки ви знаєте інформацію: що ваш товариш був у театрі, дивився футбол, купив квиток додому.

Зразок: – Ти знаєш, де ми були вчора?

– Так, знаю. Марта сказала мені, що ви були у кафе.

– Ти знаєш, що я купив квитки у Київ?

– Так, твій брат сказав мені.

15. Перекажіть текст «У магазині» (з уроку №14), змінюючи пряму мову на непряму. Зверніть увагу на конструкції: *просити – попросити* кого що зробити, кому треба що робити, хто (що) заважає кому.

Зразок: Син попросив: «Тату, купи мені барабан!»

Син попросив тата купити йому барабан.

16. Прочитайте текст, потім замініть першу особу однини на третю особу, а пряму мову – на непряму (зразок після тексту).

Техніка вдома

Раніше моя дружина готувала смачні обіди і прала мої сорочки. Я завжди допомагав їй, купував у магазині м'ясо, рибу, овочі, фрукти, каву.

Увечері, коли дружина готувала обід, я читав їй газети або розповідав, що робив на роботі. Одного разу я сказав:

– Кохана, я думаю, що домашню роботу повинна робити техніка.

– Яка техніка? – запитала дружина.

– Домашня. Скільки часу ти готуєш обід?

– Годину або дві.

– А скільки часу ти переш одяг?

– Дві-три години.

– А що ти любиш робити? – запитав я дружину.

– О, я люблю читати, слухати музику, дивитися фільми

– Чудово! Ти повинна робити те, що любиш. А домашню роботу повинна виконувати техніка. Вона повинна допомагати тобі.

– Але в нас немає техніки. Хто купить її нам?

– Я. Спочатку я хочу купити пральну машину.

У суботу ми купили пральну машину. І дружина сказала мені:

– Тепер ти повинен навчитися задавати машині програму.

– Чому я?

– Тому що тобі подобається техніка. А пральна машина – це техніка.

– Із задоволенням, – відповів я.

Потім ми купили машину, яка готує супи, м'ясо, рибу. Але продукти треба чистити, різати. Дружина ввечері знову була зайнята на кухні.

Коли у мене був день народження, дружина подарувала мені нову кухонну машину і сказала:

– Дивись, яка розумна машина! Вона вміє все робити: чистить і ріже овочі та фрукти, готує салати, коктейлі, каву...

Я запитав:

– І тепер мені треба самому готувати обіди?

– Ні, – усміхнулася дружина, – готувати повинні машини, а ти тільки будеш

допомагати їм.

Зараз у нас усе роблять машини, а ми разом дивимося фільми, читаємо книги, тому що маємо вільний час.

Зразок: Раніше моя дружина готувала смачні обіди і прала мої сорочки. Я завжди допомагав їй. – Раніше його дружина готувала смачні обіди і прала його сорочки. Він завжди допомагав їй.

17. Вставте замість крапок слово, дане в дужках. Повторіть дієслова, які керують давальним відмінком.

1. Я часто купую книги ... (брат).
2. Сестра іноді пише повідомлення ... (я).
3. Передайте, будь ласка, мій зошит ... (викладач).
4. Цей словник я хочу подарувати ... (земляк).
5. Продавець показав телефон ... (покупець).
6. Я обіцяв ... (мати) не курити.
7. Батько надіслав ... (донька) подарунок на день народження.
8. Батьки радять ... (син) добре навчатися.
9. Лікар забороняє ... (пацієнтка) ходити після операції.
10. Сусід дозволяє ... (ми) брати його м'яч.
11. Я обіцяв ... (секретарка) дати твою нову адресу.
12. Викладач показував ... (студентка) її помилки.
13. Я розповідаю новини ... (друг і подруга).
14. Допоможіть ... (він), будь ласка, перекласти текст.

Словник уроку:

допомагати – допомогти
 прати
 чистити
 обіцяти
 радити
 розповідати

заважати
 пральний
 різати
 передавати
 дозволяти

обіцяти
 кухонний
 задавати програму
 прислати
 забороняти

Урок 20

S (суб'єкт) Хто? Що?		Інфінітив дієслова (що робити? що зробити?)
Він	повинен	читати.
Вона	повинна	прочитати текст.
Воно	повинне	працювати.
Ми, ви, вони	повинні	навчатися.

1. а) Напишіть речення. Замість крапок використайте слова повинен, повинна, повинне, повинні у відповідній формі.

1. Марта ... перекласти текст. 2. Студент ... взяти довідку в деканаті. 3. Друзі ... допомогти товаришу. 4. Омар ... зателефонувати декану. 5. Студенти ... добре навчатися. 6. Заняття (вони) ... закінчитися о другій годині.

б) Дайте відповіді на запитання за інформацією попереднього завдання.

1. Що повинна зробити Марта? 2. Що повинен зробити студент? 3. Хто повинен допомогти товаришу? 4. Кому повинен зателефонувати Омар? 5. Що повинні робити студенти? 6. Коли повинні закінчитися заняття?

2. Що ви скажете в таких ситуаціях?

Зразок: – Мій друг не любить читати.

– Він повинен читати.

1. Мама не відпочиває.
2. Студент не повторює граматику.
3. Валід не робить домашнє завдання.
4. Студенти не дуже добре знають урок.
5. Оксана не переклала нові слова.

Зверніть увагу на структуру безособового речення, де немає суб'єкта (S)

Давальний відмінок (№3) Кому?		Що (з)робити? Інфінітив дієслова
Мені	треба	працювати.
Тобі	потрібно	відпочити (відпочивати).
Вам	можна	тренуватися.

3. Прочитайте діалоги.

- а) – Вікторе, ти йдеш у магазин? б) – У мене болить голова.
 – Так, мені треба купити цукор. – Тобі потрібно відпочити.
- в) – Куди він іде? г) – Завтра у нас буде контрольна робота?
 – Він іде на пошту. – Так. Вам потрібно добре повторити
 Йому треба отримати посилку. граматику.

4. Закінчіть діалоги. Використайте слова *треба (потрібно)* та

словосполучення: *перекласти текст, взяти підручник, написати заяву, купити ліки.*

- а) – Марто, ходімо в парк. б) – Ахмеде, куди ти ідеш?
 – Не можу, ... – У бібліотеку. ...
- в) – Ти ідеш у деканат? г) – У мене дуже болить горло.
 – Так, ... – ...

5. Замініть конструкцію *хто повинен що (з)робити* на конструкцію *кому треба (потрібно) що (з)робити*.

Зразок: Я повинен отримати гроші в банку.

– Мені треба отримати гроші в банку.

1. Ти повинен іти в лікарню. 2. Ви повинні розповісти текст «Мій друг».
3. Він повинен взяти довідку в деканаті. 4. Вона повинна купити ліки. 5. Вони повинні написати контрольну роботу. 6. Ми повинні йти на тренування.
7. Скільки я повинен заплатити? 8. Ви повинні принести ваш паспорт.

6. Напишіть запитання за зразком.

Зразок: *Я загубив посвідку. Що мені треба (з)робити?*

1. Вона забула номер картки.
2. У нього сильний кашель.
3. Вони погано написали контрольну роботу.
4. Ми не були на уроці.

Кому?	Р	S
Мені	потрібен потрібна потрібне потрібні	що? хто? підручник (декан) він допомога (секретарка) вона запрошення воно гроші (друзі) вони

Запам'ятайте запитання до суб'єкта (S) !

Що тобі (вам) потрібно?

Хто тобі (вам) потрібен?

7. а) Напишіть речення. Замість крапок використайте слова *потрібен, потрібна, потрібне, потрібні*.

1. Анвару ... новий комп'ютер. 2. Лесі ... консультація. 3. Їм ... гроші.
4. Нам ... декан. 5. Мені ... запрошення. 6. Їй ... довідка. 7. Мені ... секретарка.
8. Викладачу ... мапа. 9. Дівчині ... нове взуття. 10. Товаришу ... ліки.

б) Поставте запитання до підкреслених слів у попередньому завданні.

Зверніть увагу: Їм *потрібні гроші*. – Що їм *потрібне*?

8. Складіть речення з даних слів. Вживайте *потрібен* у відповідній формі.

Зразок: Ахмед, *потрібен*, віза. – Ахмеду *потрібна* віза.

1. Студентка, *потрібен*, запрошення. 2. Подруга, *потрібен*, довідка. 3. Ми, *потрібен*, секретарка. 4. Вони, *потрібен*, допомога. 5. Я, *потрібен*, ваша порада. 6. Ви, *потрібен*, пакет? 7. Ти, *потрібен*, лікар? 8. Омар, *потрібен*, ліки.

9. Прочитайте текст.

Нічого не забув

Одного разу у вівторок після роботи Антон сказав:

– Віро, ми багато працюємо. Я думаю, нам треба відпочити. У суботу ми можемо поїхати на море у будинок відпочинку.

– Дуже добре, – відповіла Віра.

Віра добре знає, що чоловік завжди все

забуває, тому в середу вона запитала:

– Що тобі треба взяти у будинок відпочинку?

– Мені нічого не треба, – відповів Антон, – візьми тільки зубну щітку.

– Ні, – сказала Віра, – на морі ти завжди говориш, що я забуваю вдома твої речі. Візьми валізу і поклади туди все, що тобі треба. У четвер вона запитала:

– Твої сорочки треба взяти?

Це валіза

– Звичайно, – відповів чоловік.

– А джинси? – Джинси теж.

У п'ятницю Антон поклав у валізу спортивний костюм. У суботу Віра поклала ще його кросівки.

І ось вони на морі. Віра говорить: «Чудово! Ми взяли все, що треба. Ми нічого не забули».

Вона ще не знає, що Антон забув удома валізу.

10. Зверніть увагу на вживання дієслова *покласти що? куди?*

Поклади (покладіть), будь ласка, мої речі на стіл.

мин. час	що?	куди?
він поклав	костюм	у валізу
вона поклала	продукти	у сумку
вони поклали	речі	на стіл

11. Дайте відповіді на запитання.

1. Куди хочуть поїхати Антон і Віра?
2. Що Віра добре знає про характер чоловіка?
3. Що Віра запитала в Антона в середу?
4. Чому Віра попросила чоловіка покласти у валізу потрібні йому речі?
5. Які ще речі вони поклали у валізу?
6. Який неприємний сюрприз чекав на неї на морі?

12. Замініть пряму мову на непряму.

1. Одного разу Антон сказав дружині: «Ми багато працюємо, тому нам треба відпочити».
2. Потім він сказав: «У суботу ми можемо поїхати на море у будинок відпочинку».
3. У середу Віра запитала Антона: «Що тобі треба взяти у будинок відпочинку?»

4. Антон відповів: «Мені нічого не треба».

6. Віра попросила Антона: «Візьми валізу і поклади туди все, що тобі треба».

(Хто попросив кого? що зробити?)

7. Віра говорить: «Ми взяли все, що треба. Ми нічого не забули».

13. Перекажіть текст, замінюючи пряму мову на непряму.

Теперішній час		Минулий час	
Недоконаний вид	Доконаний вид	Недоконаний вид	Доконаний вид
Я читаю Ти читаєш Він читає Вона читає Ми читаємо Ви читаєте Вони читають	—	Він читав Вона читала Вони читали	Він прочитав Вона прочитала Вони прочитали
Майбутній час			
Недоконаний вид		Доконаний вид	
Складна форма	Складена форма	Проста форма	
Я читатиму Ти читатимеш Він, вона читатиме Ми читатимемо Ви читатимете Вони читатимуть	буду читати будеш читати буде читати будемо читати будете читати будуть читати	Я прочитаю Ти прочитаєш Він, вона прочитає Ми прочитаємо Ви прочитаєте Вони прочитають	

14. а) Напишіть дієслова недоконаного та доконаного виду в теперішньому, минулому та майбутньому часі: слухати – послухати,

писати – **написати**, повторювати – повторити, бачити – **побачити**, готувати – **приготувати**, робити – зробити, купувати – купити, дивитися – **подивитися**.

б) Замініть майбутній час дієслів недоконаного виду на доконаний вид.

1. Увечері я буду дивитися новий фільм.(дивитися – подивитися)
2. У суботу я буду готувати обід.(готувати – приготувати)
3. У неділю він буде телефонувати додому.(телефонувати – зателефонувати)
4. Завтра на уроці ми будемо писати тести.(писати – написати)
5. Сьогодні викладач буде пояснювати нову тему.(пояснювати – пояснити)
6. Увечері студенти будуть робити домашнє завдання. (робити – зробити)

Зверніть увагу на утворення майбутнього часу дієслова доконаного виду

розповісти: я розповім, ти розповіси, він (вона) розповість, ми розповімо, ви розповісте, вони розповідать. (**розповідати** – нед. вид)

15. Прочитайте речення. Порівняйте вживання дієслів майбутнього часу недоконаного та доконаного виду.

1. Сьогодні ввечері Омар **буде вчити (вчитиме)** вірші. Я знаю, що він добре **вивчить** їх.
2. Завтра на уроці я **буду писати (писатиму)** контрольну роботу. Я впевнений, що **напишу** її правильно.
3. Увечері ми **будемо дивитися (дивитимемося)** футбол. Ми **подивимося** футбол і повечеряємо.
4. Зараз Віктор **буде розповідати (розповідатиме)** текст. Я знаю, що він добре **розповість** його.
5. Післязавтра ти **будеш вирішувати (вирішуватимеш)** проблеми. Я думаю, що ти **вирішиш** всі питання сам.

16. Прочитайте текст.

а) Повторіть, як утворюється майбутній час дієслів:

1) купувати – купити

2) мити – помити

я куплю ми купимо я буду мити – я **помию**

ти купиш ви купите ти **помиєш**

він купить вони куплять він **помиє**

3) дивитися – **подивитися**

4) готувати – **приготувати**

я буду дивитися я **подивлюся**

я **приготую**

5) чистити – **почистити** овочі

Зверніть увагу на чергування при утворенні теперішнього часу:

я чищу, ти чистиш – та майбутнього часу: я буду чистити – **я почищу, ти почиши.**

Смачний обід

Антон і Віра живуть у квартирі №12. Він лікар, а його дружина – інженер. Вони – молода сім'я і живуть тут лише два роки. Антон часто говорить, що він *сучасний* чоловік.

Ось і сьогодні він говорить:

– Віро, я розумію, що я повинен допомагати тобі. Ти працюєш вдень, а ввечері ще вивчаєш французьку мову. В п'ятницю я приготую обід.

Добре?

– Звичайно, добре.

– А ти лише купиш м'ясо і рибу.

– Що ще?

– Ну, ще овочі, фрукти, хліб ...

– Добре, я все куплю.

У п'ятницю Антон і Віра весь день працювали. Після роботи Віра все купила: овочі, фрукти, м'ясо і рибу.

О шостій годині вечора вона вже була вдома.

– Ти все купила? – запитав її Антон. – Добре! Ти помиєш фрукти, приготуєш м'ясо, почистиш овочі та рибу. А я подивлюся телевізор. Там показують футбол.

Віра все почистила і приготувала. Коли закінчився перший тайм і була перерва, Антон поклав усе в каструлі. Потім знову дивився футбол...

Коли вони пообідали, Антон запитав:

- Смачний обід я приготував?
- Дуже смачний. Дякую, – посміхнулась Віра.

б) Додайте до прикметників іменники. Утворіть словосполучення.

смачний ...	сучасний ...
смачна	сучасна ...
смачне ...	сучасне ...
смачні ...	сучасні ...

в) Напишіть запитання до тексту.

17. Дайте відповіді на запитання. Скажіть, що ви обов'язково виконаєте дію в майбутньому.

Зразок: – Ти вже прочитав статтю?

– Ні, ще не прочитав. Але я обов'язково прочитаю.

1. Ти вже купив комп'ютер? 2. Ви вже зробили домашнє завдання? 3. Він уже зателефонував додому? 4. Вони вже заплатили за проживання у гуртожитку?

5. Ти вже взяв підручник у бібліотеці? 6. Ти вже подивився фільм «Лев»? 7. Ви вже переклали нові слова? 8. Вона вже відповіла на запитання?

18. Напишіть, що ви зробите те, що вас просять, за зразком.

Зразок: – Напишіть, будь ласка, заяву. – Добре, напишу.

1. Купіть новий зошит. 2. Поповніть, будь ласка, рахунок. 3. Зачекайте п'ять хвилин. 4. Візьміть підручник з математики в бібліотеці. 5. Отримайте посвідку в деканаті. 6. Зробіть це завдання. 7. Принесіть завтра ваш паспорт.

19. Прочитайте текст. Знайдіть у тексті дієслова доконаного виду.

Мій вихідний день

Завтра у мене вихідний день. Я радий, що можу нарешті відпочити. Я встану пізно, тому що хочу виспатися. Потім зроблю руханку, поснідаю. Об одинадцятій годині я обов'язково зателефоную додому на батьківщину і розповім, як мої справи.

О дванадцятій годині у мене буде тренування з боксу. Бокс – мій улюблений вид спорту. Я знаю, що в Україні живуть відомі у світі боксери – чемпіони брати Клички. Після тренування я трохи відпочину і пообідаю в кафе «Зустріч». Там я замовлю національні українські страви: смачний борщ,

Борщ

Вареники

вареники, салат «Здоров'я». Я дуже люблю українську кухню і хочу навчитися готувати український борщ.

Мої друзі запросили мене в гості о вісімнадцятій годині. Я буду радий побачити їх. Я куплю торт, а вони приготують вечерю. Ми пограємо в комп'ютерні ігри, подивимося нову комедію, разом повечереємо.

А наступного тижня в неділю я із задоволенням запрошу їх у гості.

20. Поставте запитання до тексту.

21. Розкажіть, як ви плануєте провести наступний вихідний день.

Зверніть увагу на особливості вираження часу.

Котра година?	О котрій годині?
перша година	о першій годині
друга	о другій годині
третя	о третій годині
одинадцята	об одинадцятій годині
9.05 1) Дев'ята нуль п'ять. 2) Дев'ята година п'ять хвилин 3) П'ять хвилин на десяту (год.)	1) О дев'ятій нуль п'ять. 2) О дев'ятій годині п'ять хвилин. 3) О п'ять хвилин на десяту (годину).
9.30 1) Дев'ята тридцять. 2) Дев'ята година тридцять хв. 3) Пів на десяту.	1) О дев'ятій тридцять. 2) О дев'ятій годині тридцять хвилин. 3) О пів на десяту (годину).
9.45 1) Дев'ята сорок п'ять. 2) Дев'ята година сорок п'ять хв. 3) За п'ятнадцять (чверть) десята.	1) О дев'ятій сорок п'ять. 2) О дев'ятій годині сорок п'ять. 3) За п'ятнадцять хвилин до десятої. За чверть до десятої.

22. а) Прочитайте діалоги.

1) – Скажіть, будь ласка, котра година?

– Зараз 5 хвилин на десяту. (9.05)

2) – Вибачте, ви не знаєте, о котрій годині перерва?

– Знаю. О першій годині двадцять хвилин. (13.20)

3) – Коли ти обідатимеш?

– О пів на третю. (14.30)

б) Складіть діалоги за зразком.

23. Скажіть, котра година. Використайте можливі синонімічні конструкції.

9.00; 9.30; 10.05; 11.20; 12. 00; 13.15; 13.30; 13.45; 15.30; 18.10; 20.30; 21.00.

24. Запам'ятайте!

1. – О котрій годині *розпочинається* перша пара? (*розпочинаються* заняття)

– Перша пара **розпочинається** о восьмій годині тридцять хвилин.

(Заняття **розпочинаються** о восьмій тридцять)

2. – О котрій годині *закінчується* перша пара? (*закінчуються* заняття)

– Перша пара **закінчується** о дев'ятій годині п'ятдесят хвилин.

(Заняття **закінчуються** о другій годині)

25. Дайте відповіді на запитання.

1. О котрій годині ви зазвичай прокидаєтесь? 2. О котрій годині ви снідаєте?
3. Коли у вас розпочинаються заняття? 4. О котрій годині закінчуються заняття? 5. Коли ви обідаєте? 6. О котрій годині у вас сьогодні тренування?
7. Коли зазвичай ви лягаєте спати?

26. Прочитайте текст.

Мій робочий день

Я зазвичай прокидаюсь о восьмій годині ранку. Потім я вмиваюсь, одягаюсь і снідаю. Мої заняття розпочинаються о дев'ятій годині. Зараз ми вивчаємо тільки українську мову. На уроці ми багато розмовляємо українською, пишемо диктанти, читаємо тексти, вивчаємо граматику. Наші заняття дуже цікаві. Я дуже радий, що я вже можу говорити українською.

Заняття закінчуються о 15 годині (о п'ятнадцятій). Після занять у мене мало вільного часу. Я купую продукти, готую обід. Зазвичай я обідаю вдома о 16 годині. Потім трохи відпочиваю, слухаю музику, дивлюся новини, іноді граю на стадіоні у футбол. О 19 годині я роблю домашнє завдання. Я читаю тексти, пишу вправи. Я дуже багато працюю, тому що хочу добре знати українську мову. Я лягаю спати о двадцять третій годині.

27. Напишіть запитання до тексту.

28. Розкажіть про ваш робочий день.

Словник уроку:

потрібно, потрібен, потрібна, потрібне
тренуватися
посилка
загубити
валіза
зубна щітка

класти – покласти
вирішувати – вирішити
(проблему)
чистити – почистити овочі
поповнити рахунок
принести

Урок 21

В університеті я познайомився
з деканом і викладачем.
У клубі я був із подругою Марією.

Хто? №1	З ким? №5	Зверніть увагу на вживання прийменників із - з:
декан	з деканом - ОМ	Він був із другом.
батько	з батьком	Вона була з подругою.
викладач	з викладачем - ЕМ	Я познайомився із сусідом.
лікар	з лікарем	
Андрій	з Андрієм - ЄМ	
подруга	з подругою - ОЮ	
Таня	з Танею - ЕЮ	
Марія	з Марією - ЄЮ	
мати	з матір'ю	

1. Дайте позитивну відповідь. Зверніть увагу на дієслова сумісної дії, після яких треба ставити запитання «З ким?»

Зразок: Віктор познайомився в університеті з професором?

Так, він познайомився з професором.

1. Батько познайомився з мамою у школі?
2. Брат познайомився з тренером у залі?
3. Ви розмовляли з батьком по телефону?
4. Ви бачилися з викладачем в аудиторії?
5. Віктор розмовляв із секретарем у деканаті?
6. Друг спілкувався з комендантом у гуртожитку?
7. Хворий розмовляв із лікарем у поліклініці?
8. Подруга говорила по телефону з медсестрою?
9. Ви були в бібліотеці?

з другом? 10. Ви часто спілкуєтеся по телефону з матір'ю? 11. Андрій їде в Київ із дружиною і донькою? 12. Мустафа грав у шахи із Саїдом?

2. Відповідайте на запитання ствердно.

Зразок: – Ви були на вечорі з подругою?

– Так, я був на вечорі з подругою.

1. Ви були в театрі з братом? 2. Ахмед розмовляв із батьком? 3. Ви снідали з товаришем? 4. Ви готували обід із другом? 5. Ви бачили медсестру з лікарем? 6. Ви були на екскурсії з викладачем? 7. Ви познайомилися тут із Саїдом, Миколою, Сергієм і Віталієм? 8. Учора Роза була в магазині з подругою? 9. Влітку Ганна буде на морі з сестрою? 10. Ви давно не розмовляли з матір'ю? 11. У дитинстві діти часто бувають із бабусею?

3. Допишіть речення.

Зразок: Ганна була на вечорі ... (брат).

Ганна була на вечорі з братом.

1. Учора я вечеряв ... (Сашко). 2. Викладач розмовляв ... (студент). 3. Студенти були в музеї ... (викладач). 4. Я хочу поговорити ... (лікар). 5. Він був на стадіоні ... (батько). 6. У театрі ми познайомилися ... (актор і актриса). 7. На вечорі я зустрівся ... (Марія і Оля). 8. На вокзалі батьки попрощалися ... (донька). 9. В університеті я привітався ... (ректор і секретар). 10. На зупинці ми бачилися ... (Ніна і Павло).

4. Дайте відповіді.

1. З ким ти привітався?	<i>лікар і медсестра</i>
2. З ким мати гуляє в парку?	<i>син і донька</i>
3. З ким ви познайомилися в Україні?	<i>Ахмед і Мігель</i>
4. З ким ви завжди <u>радитесь</u> ?	<i>батько і мати</i>
5. З ким ви щодня бачитесь?	<i>студент і студентка</i>
6. З ким ви були на стадіоні?	<i>Михайло та Анвар</i>

5. На які запитання дані відповіді?

1?

– Ми привіталися з викладачем.

2 ?

– На зупинці я зустрівся з другом.

3 ?

– Ніна попрощалася з подругою.

4?

– Брат завжди радиться з батьком.

5 ?

– Я був у центрі із земляком.

6. Зверніть увагу на вживання конструкцій **БУТИ КИМ, СТАТИ КИМ**. Скажіть, ким ви були раніше, ким стали і ким мрієте стати.

Раніше Іван **був учнем** і навчався в школі.

Потім він **став студентом**.

Іван **мріє стати економістом**.

7. Прочитайте текст і скажіть, про яку проблему розповідає автор.

Серйозна проблема

У мене дуже серйозна проблема. Майже як у драмі Шекспіра. Скоро моє навчання у школі закінчується, але я ще не знаю, ким бути. Я не можу вибрати професію. Це дуже складно.

Моя мати хоче бачити мене лікарем. Вона говорить, що лікар у сім'ї – це дуже зручно. Можна не ходити в поліклініку.

Мій батько радить мені стати програмістом, як він. Батько дуже любить цю професію і думає, що вона дуже цікава.

Мій дідусь мріє, що його онук буде пілотом.

Раніше дідусь дуже хотів стати пілотом, але не міг. У нього дуже слабке здоров'я.

Я не знаю, ким бути. Лікарем, програмістом або пілотом?

8. Дайте відповіді.

1. Яку проблему має автор тексту?
2. Чому ця проблема серйозна і складна?
3. Ким хоче бачити сина його мама?
4. Чому вона говорить, що лікар у сім'ї – це дуже зручно?
5. Яку професію любить батько?
6. Чому батько радить сину стати програмістом?
7. Ким хотів стати дідусь?
8. Чому він не став пілотом?
9. Ким мріє бачити онука дідусь?
10. Яка професія подобається автору тексту?
11. Розкажіть, яку професію ви любите і чому?
12. Який фах мають ваші батьки та родичі?
13. Ким вони хочуть бачити вас і чому?

Хто? №1	З ким? №5
я	зі мною
ти	з тобою
він	із ним
вона	з нею
ми	з нами
ви	з вами
вони	з ними

9. Замість крапок напишіть займенник у відповідній формі.

Зразок: Це мій друг. Я хочу познайомити вас ...

Я хочу познайомити вас із ним.

1. Це новий студент. Я хочу познайомити вас
2. Це Оксана. Я хочу познайомити тебе
3. Це мої друзі. Ви вже познайомилися?
4. Це телефонує мій батько. Він хоче познайомитися
5. Ти гарно граєш у шахи! Я хочу ще раз зіграти
6. Ви були на вечорі? Хто ще був там?
7. Я йду в бібліотеку. Ходімо !

10. Займенники з дужок напишіть у відповідній формі.

Зразок: Я розмовляв (вони) вчора.

Я розмовляв із ними вчора.

1. Я навчаюся разом ... (вона).
2. Мій друг хоче познайомитися ... (ви).
3. Моя сестра любить сперечатися ... (я).
- 4.... (він) я познайомився давно.
5. Чому ти не привітався (ми)?
6. Я давно не бачився ... (ти).
7. Учора він розмовляв ... (вони) по телефону.
8. Я спілкувався ... (він) недавно.
9. Треба зустрітися, ми давно не бачилися ... (ви).

11. Висловіть припущення, з ким був ваш товариш у клубі (в театрі, у кав'ярні, в музеї, на екскурсії...)

Зразок:

— Учора я був на вечорі.

— З ким? З Анасом?

— Ні, не з ним.

— Із Сашком?

— Ні, не вгадав.

— Можливо, із Марією?

— Так, із нею.

12. Зверніть увагу на вживання конструкцій із орудним відмінком (№5), коли треба з'ясувати стан людини та його причину. Продовжіть діалог.

а) Зразок: – Що з вами?

– У мене болить голова.

1. Що з тобою? 2. Що з нею? 3. Що з ним? 4. Що з вами? 5. Що з ними?

б) Зразок: – Що з вами трапилось? Чому ви сумний?

– Я загубив окуляри.

1. Що з вами трапилось? Чому ви не були на уроці?

2. Що з нею сталось? Чому вона плакала?

3. Що з ними трапилось? Чому вони не прийшли?

4. Що з тобою сталося? Чому ти такий блідий?

5. Що з ним сталося? Чому він такий сердитий?

13. Прочитайте текст.

а) Випишіть дієслова, які потребують після себе запитання «З ким?»

б) Напишіть запитання до тексту та візьміть участь у діалозі після тексту.

З ким залишити дитину?

У Віри і Антона є маленький син, тому Віра зараз не працює, а сидить із ним удома. Правда, «сидить» – це неточне слово, тому що сину вже рік і він багато рухається. Хлопчика звати Сашко. Цілий день Віра дивиться за ним.

Усю домашню роботу вона виконує разом із сином: готує їжу, прибирає, пере, миє посуд. Навіть коли вона розмовляє з ким-небудь по телефону, вона водночас говорить із Сашком. Хлопчик дуже часто чує її слова: «Не можна! Не треба тобі! Що з тобою сталося?»

Коли ввечері Антон із Вірою хочуть піти в театр або в гості, вони щоразу думають, із ким залишити дитину.

Одного разу Антон приніс квитки в театр, і вони вирішили залишити хлопчика із сусідкою. Віра купила фрукти, торт. Але до сусідки прийшла її подруга з чоловіком. Запросили і подругу з її чоловіком...

Віра хвилювалась, весь час телефонувала додому, запитувала, чи спить Сашко. Звичайно, Сашко не спав.

Наступного разу Віра і Антон пішли в гості з Сашком. Там теж були діти, але не такі маленькі, як їхній син. Всім було весело і цікаво: співали, танцювали, гралися з хлопчиком. Сашко не плакав. Віра поспілкувалася з подругою і відпочила.

Скоро літо. Віра і Антон хочуть поїхати на море. Але з ким залишити Сашка? Йому не можна довго бути на сонці. Віра і Антон радяться з бабусею...

14. Скажіть:

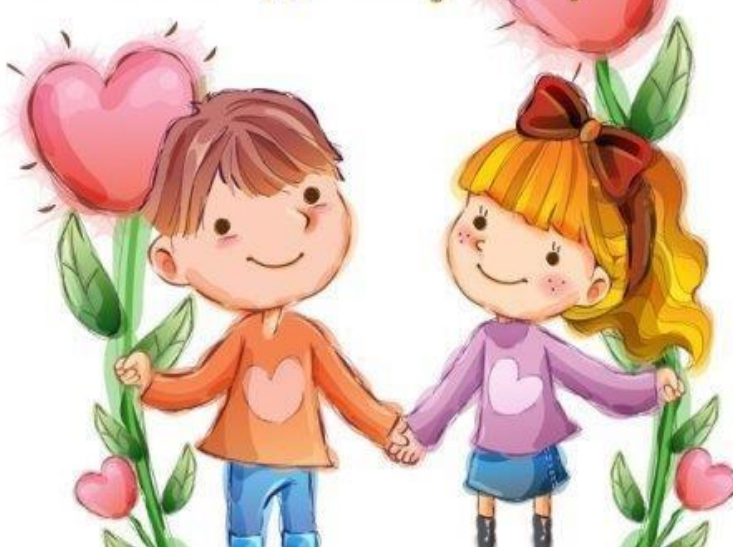
1. Із ким дитина проводить багато часу: з татом, із мамою чи з бабусею?
2. Чому Антон і Віра не можуть піти в театр із Сашком?
3. Із ким вони залишили сина, коли Антон купив квитки в театр?
4. Чому наступного разу батьки взяли хлопчика в гості?
5. Із ким спілкувалася Віра там?
6. Із ким радяться батьки, якщо не знають, як вирішити проблему?

15. Розкажіть, чи є у вас менший брат чи менша сестра? Із ким вони проводять багато часу? Чи ви залишалися самі з дитиною? Які проблеми у вас були? Чи вам легко дивитися за кимось, чи ви швидко втомлюєтесь?

16. Зверніть увагу на конструкції привітання та побажання. Не забувайте вживати кличний (№7) відмінок.

Хто? №1	№7	
декан	– декан ^е	+Е
товариш	– товариш ^у	+У
викладач	– викладач ^у	
іноземець	– іноземц ^ю	+Ю
Андрій	– Андрі ^ю	
Іван Петрович	– Іван ^е Петро- вич ^у	
подруга	– подруг ^о	А – О
бабуся	– бабус ^ю	Я – Ю
Марія	– Марі ^є	ІЯ – ІЄ
Олена Іванівна	– Олен ^о Іванів- но ^о	
Друзі та подруги! Колеги!		

З твоїм Днем, Матусю!

Дорога Олено! Вітаю тебе з днем народження!

Бажаю тобі щастя, здоров'я, успіхів і удачі.

Твій друг Анвар.

Дорогі друзі! Вітаю вас із Новим роком!

Бажаю вам радості, кохання і успіхів у навчанні!

Ваш однокурсник Саїд.

17. Напишіть другу (подрузі) вітання і побажання за зразком із таблиці.

18. Передайте зміст речення, замінивши дієслово за зразком.

а) Зразок: Я люблю читати. – Мені подобається читати.

1. Ти любиш спорт?
2. Ви любите розв'язувати задачі?
3. Вона любить малювати?
4. Він любить дарувати книги.
5. Ми любимо слухати музику.
5. Вони люблять співати.

б) Зразок: Тобі подобаються квіти? – Ти любиш квіти?

1. Мені подобається розмовляти українською мовою. 2. Тобі подобається класична музика? 3. Йому подобається український борщ? 4. Їй подобаються фільми? 5. Нам подобаються уроки. 6. Вам подобається грати в шахи? 7. Їм подобається наше місто?

19. Прочитайте текст, напишіть запитання до нього, щоб узяти участь у діалозі.

Сьогодні день народження у Тетяни. Вона студентка, навчається в університеті. Тетяна – майбутній менеджер. Учора вона зателефонувала Віктору, Ахмеду, Ірині, Оксані і запросила їх на день народження.

Мене звати Девід. Я друг Тетяни. Вона запросила мене на день народження теж. Після занять я йду в магазин, тому що хочу купити Тетяні гарний подарунок і квіти.

- Добрий день! – говорю я продавцю.
- Добрий день! – відповідає він мені.
- Будь ласка, допоможіть мені вибрати подарунок, – прошу я.
- Із задоволенням. Кому ви хочете купити подарунок?
- Дівчині.
- Добре! Подивіться, будь ласка, на цей сувенір. Вам подобається він?
- Так, мені дуже подобається. Скільки він коштує?
- 100 гривень.
- Візьміть, будь ласка.
- Дякую вам за покупку, – говорить мені продавець.

Потім я йду у відділ «Квіти». Тут я вибираю великі червоні троянди. Я знаю, що їй подобаються ці квіти.

Увечері друзі вітали Тетяну з днем народження. Я подарував Тетяні сувенір і квіти і побажав їй щастя, радості, успіху.

Це був чудовий вечір.

20. Перекажіть діалог Девіда з продавцем.

Трансформуйте пряму мову в непряму. Користуйтеся словами з довідки: *просити – попросити, допомагати – допомогти, говорити – сказати, запитувати – запитати, відповідати – відповісти, дивитися – подивитися, брати – взяти, подобатися – сподобатися.*

Зразок: – Будь ласка, допоможіть мені вибрати подарунок, – прошу я.

Девід просить продавця допомогти йому вибрати подарунок.

Словник уроку:

розмовляти
попрощатися
радитися
трапитися
сумний
залишити
хвилюватися

спілкуватися
бачитися
сперечатися
статися
блідий
рухатися
гратися

привітатися
зустрітися
вгадати
плакати
сердитий
радитися
просити

Урок 22

– Скільки часу ви будете жити в Україні? – 6 років.
--

Хто?		Де?	Скільки часу?
Анвар	живе	в Києві	(1) один місяць 2 (два), 3, 4 місяці 5-20 місяців
Мігель	буде навчатися	на підготовчому факультеті в університеті	(1) один рік 2, 3, 4 роки 5, 6 років

1. Відповідайте на запитання.

Зразок: – Скільки часу ти живеш у місті Кропивницький?

– Я живу тут три місяці.

1. Скільки років ти будеш навчатися в університеті?
2. Скільки часу ти вивчаєш українську мову?
3. Скільки часу ти знаєш свого друга?
4. Скільки часу ти вивчав англійську мову?
5. Скільки років вчать українські діти в школі?

2. Як ви поясните, чому ви ще не дуже добре знаєте Кропивницький, українську мову?

Зразок: – Ви вже добре знаєте Одесу?

– Ще ні. Я живу в Одесі тільки місяць.

– Ви добре говорите українською мовою?

– Ні, звичайно. Я вивчаю українську мову тільки три місяці.

У місті 3 університети і 40 шкіл
--

Запам'ятайте!**Де?****Скільки університетів?****Скільки шкіл?**

У місті

один університет

одна школа

2(два), 3, 4 університети

2(дві), 3, 4 школи

5 – 20, багато університетів

5 – 20, багато шкіл

3. Прочитайте текст.**Місто Кропивницький**

Я живу в місті Кропивницький три місяці і вже трохи знаю його. Кропивницький – це невелике та дуже гарне місто. Воно розташоване в центрі України. Річка Інгул поділяє місто на два райони.

Центральні вулиці міста називаються Велика Перспективна та Дворцова. У центрі знаходиться багато готелів, банків, магазинів, кафе, спортклубів.

У місті є гарний парк відпочинку – дендропарк, сучасний кінотеатр «Портал», перший в Україні український професійний театр, де можна подивитися цікаві вистави. Театр організував талановитий режисер і чудовий актор Марко Кропивницький. Зараз його ім'я носять і театр, і місто.

Дендропарк**Театр**

У театрі

Марко Кропивницький

Найбільший майдан – це майдан Героїв. Там ми можемо побачити фотографії людей. Вони загинули за свободу України у 2014 році. На вулиці Шевченка знаходиться пам'ятник Тарасу Шевченку.

Тарас Шевченко – це великий український поет. Його вірші знають і люблять люди.

У Кропивницькому є багато шкіл, три великі університети: технічний університет, медичний та педагогічний університети, Льотна академія.

Технічний університет

Медичний університет

У ЦНТУ навчаються майбутні інженери й економісти, у медуніверситеті – майбутні лікарі.

Педагогічний університет

Льотна академія

У педуніверситеті вчаться майбутні вчителі, а в Льотній академії – майбутні пілоти.

У місті є 2 цікаві музеї – історичний і художній.

Історичний музей

Стадіон

У вільний час можна подивитися футбол на стадіоні. Тут грає відома футбольна команда «Зірка».

Ми будемо навчатися і жити у Кропивницькому п'ять років, тому знатимемо місто добре.

4. Напишіть запитання до тексту.

5. Що ви можете розповісти про своє рідне місто?

Коли?		Що?
Зараз		урок екскурсія тренування збори
Учора	був	урок
У суботу	була	екскурсія
У неділю	було	тренування
У понеділок	були	збори
Завтра	буде	урок
У середу		екскурсія
о другій годині		
У четвер	будуть	збори

6. Відповідайте ствердно.

Зразок: – Збори будуть о 14 годині?

– Так, збори будуть о 14 годині.

1. Урок буде о 10 годині? 2. Перерва буде об 11.20? 3. Концерт буде о 19 годині? 4. Змагання будуть о 14.30? 5. Математика буде о 13 годині? 6. Учора інформатика була о 8.30? 7. Учора тренування було о 15 годині?

7. Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова, дані в дужках.

1. Коли буде концерт? (18.00) 2. Коли вчора був футбол? (17. 30) 3. Коли буде лекція? (11.00) 4. Коли буде перерва? (10.20) 5. Коли будуть збори? (13.00) 6. Коли завтра будуть змагання? (16.00) 7. Коли учора була математика? (12.40)

8. Запитайте, коли буде українська мова (математика, перерва, концерт...).

Зразок: – Скажіть, будь ласка, коли буде екскурсія?

– Завтра о 14 годині.

Запам'ятайте!

Який місяць?	Коли?
січень	у січні
лютий	у лютому
березень	у березні
квітень	у квітні
травень	у травні
червень	у червні
липень	у липні
серпень	у серпні
вересень	у вересні
жовтень	у жовтні
листопад	у листопаді
грудень	у грудні

9. Дайте відповіді на запитання за зразком.

Зразок: Коли ви були у Києві? (листопад) – Я був у Києві в листопаді.

1. Коли ви приїхали в Україну? (серпень) 2. Коли в Україні розпочинається навчальний рік? (вересень) 3. Коли будуть іспити? (грудень) 4. Коли будуть

зимові канікули? (січень) 4. Коли розпочинається другий семестр? (лютий) 5. Коли закінчується навчальний рік? (червень)

Повторювальні вправи

10. Напишіть синонімічну конструкцію.

Зразок: Расул має брата. – У Расула є брат.

1. Ірина має вільний час. 2. Ахмед має диплом інженера. 3. Батько має машину. 4. Сестра має сім'ю. 5. Бабуся та дідусь мають квартиру.

11. Дайте ствердні відповіді на запитання. Власні імена замініть на займенники.

Зразок: – У Віктора є посвідка? – Так, у нього є посвідка.

1. У тебе є комп'ютер?
2. У Олени є брат?
3. У Ахмеда та Махомеда є друзі?
4. У Расула є запрошення?
5. У Вас (мн.) є вільний час?
6. У мене є заняття сьогодні?

12. Слова з дужок поставте в потрібній формі.

1. У Ахмеда немає (довідка). 2. У декана немає (час). 3. У Хосе немає (олівець). 4. У Расула немає (квиток). 5. У групи немає (урок). 6. Тут немає (зупинка). 7. У селі немає (театр). 8. У місті немає (річка). 9. У кабінеті немає (декан).

13. Дайте відповіді на запитання.

1. Звідки приїхав студент? (Алжир) 2. Звідки приїхала студентка? (Еквадор)
3. Звідки приїхав декан? (Київ) 4. Звідки приїхала Тетяна? (Одеса) 5. Звідки приїхав Хосе? (Іспанія, Мадрид) 6. Звідки приїхав Чен? (Китай, Пекін)

14. Дайте відповіді на запитання.

1. Кому ти купив сувенір? (подруга) 2. Кому секретарка дала документ? (Мігель) 3. Кому ви пишете повідомлення? (дівчина) 4. Кому допомагають батьки? (син) 5. Кому ти зателефонував учора? (бабуся і дідусь) 6. Кому треба їхати в Одесу? (Вікторія) 7. Кому потрібна допомога? (студентка)

15. Напишіть займенники в потрібній формі.

1. Допоможіть (я), будь ласка, написати заяву.
2. Поясніть (ми), будь ласка, граматику ще раз.
3. Скажіть (він), що він повинен зробити.
4. Дайте (вони), будь ласка, м'яч.
5. Передай (вона) привіт.
6. (Ви) подобається спорт?
7. Скільки (ти) років? 8. (Ти) подобається твоя квартира?
9. (Я) треба йти додому.

16. Складіть речення з даних слів. Напишіть дієслова у теперішньому часі.

1. Я, хотіти, бачити, декан, і, секретар.
2. Ахмед, чекати, друг, і, подруга.
3. Ти, добре, розуміти, викладач.
4. Я, люблю, мама, батько, сестра.
5. Ви, знати, Омар, Мігель, Ірина, Леся.
6. Викладач, запитувати, студент, і, студентка.
7. Студенти, любити, вивчати, математика, хімія, історія.

17. Напишіть займенники, дані в дужках, у правильній формі.

1. Ти чекаєш (він)? 2. Вибачте, я не розумію (ви). 3. Ти розумієш (я)?
4. Ти бачиш (вони)? 5. Ти знаєш (вона)? 6. Друг запросив (ми) у гості.

7. Я буду згадувати (ти).

18. Перепишіть текст. Слова з дужок поставте в потрібній формі.

Учора в кав'ярні я познайомився з (дівчина) та її (друг). (Дівчина) звали Леся, а її (друг) – Віктор. Вони студенти. Леся мріє стати (перекладач), а Віктор хоче бути (інженер). Ми з (вони) довго розмовляли, а потім пили каву з (молоко), їли печиво з (крем). Я хочу зустрітися з (Леся) та (Віктор) у суботу.

19. Напишіть займенники, дані в дужках, у відповідній формі.

1. Ходімо (я) в кафе. 2. Можна познайомитися з (ти, ви)? 3. Я хочу поговорити (вона) та (він). 4. Хочеш подивитися цікавий фільм разом (ми)? 5. У мене є чудові друзі. У неділю я хочу зустрітися (вони) у парку.

20. Замість крапок напишіть запитання *хто? у кого? кому? кого? з ким?*

1. ... ти дав словник?
2. ... ви познайомилися у Кропивницькому?
3. ... живе у гуртожитку?
4. ... ти хочеш бачити?
5. ... є комп'ютер?

21. Напишіть речення, використовуючи слова праворуч.

1) У мене є ...	друг і подруга
2) Я запросив у гості ...	
3) Учора я купив квитки у кіно ...	
4) У суботу я був в кафе ...	
5) ... і ... є посвідки.	

**22. Виберіть потрібне дієслово та напишіть його у відповідній формі:
*замовити, чекати, купувати, телефонувати, вивчати, запитувати,***

забути, запросити, отримати, заплатити, перекладати, готувати, відповідати.

1. Щотижня він додому в Марокко.
2. Моя мама завжди мене, як мої справи. Я на її запитання.
3. Нещодавно Расул посилку на пошті.
4. Я не пам'ятаю це слово. Я його.
5. Ахмед англійську мову 5 років.
6. Коли я не розумію нове слово, я його.
7. Марта може смачно пасту і м'ясо.
8. Скільки я повинен за таксі?
9. Добрий день! Можна піцу додому? Моя адреса:
10. Зазвичай він продукти в супермаркеті.
11. Я дуже хочу друга у гості.
12. Декан був дуже зайнятий. Ми його майже годину.

23. Закінчіть речення.

1. Я радий, що ... 2. Викладач завжди говорить нам, що ... 3. Ахмед хоче бути інженером, тому що ... 4. Я запитав у подруги, коли ...
5. Скажіть, будь ласка, де ... 6. Він не розуміє, як ... 7. Викладач запитав, чому ... 8. Я знаю, у кого ...

24. Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова праворуч.

1. Куди йдуть друзі?

Де вони люблять гуляти ? *парк*

Звідки йдуть друзі ввечері?

2. Звідки приїхав Анас?

Туреччина, Стамбул

Де живуть його батьки?

Куди він хоче поїхати в липні?

25. Читайте текст «Головна проблема».

1. Зверніть увагу!

Знати українську мову	говорити українською мовою
любити українську мову	писати українською мовою
розуміти українську мову	

26. Напишіть видову пару.

писати – ...	знайомитися – ...
перекладати – ...	бачити – ...
зустрічатися – ...	вирішувати – ...

27. Зверніть увагу на вживання дієслова *сумувати* (за ким?) за тобою, за вами.

Головна проблема

Мене звати Жан. Я живу у Франції, у Парижі. Мені 24 роки. У мене є українська подруга. Її звати Олена. Вона мешкає в Києві. Ми познайомилися в Інтернеті. Мені дуже подобається Олена, вона дуже гарна та розумна. Я не говорю українською, і це наша головна проблема. Олена пише мені листи англійською мовою, я відповідаю їй також англійською. Але нещодавно я вирішив написати їй листа українською мовою. Мій лист переклав комп'ютер. Коли я побачив переклад українською мовою, я був дуже здивований: замість одного англійського слова «you» я побачив п'ять різних слів. Допоможіть мені, будь ласка, хто знає українську мову. Це правильно чи ні? Ось мій лист.

«Олено! Ти – фантастична дівчина! Я хочу зустрітися з тобою. Я не можу жити без тебе. Я сумую за тобою, тому так часто пишу тобі. Щодня я чекаю твої листи. Я кохаю тебе.

Жан».

28. Дайте відповіді на запитання.

1. Кому пише Жан?
2. Де мешкає Олена?
3. Звідки дівчина отримує листи?
4. Якою мовою Жан вирішив написати листа Олені?
5. Чому він був здивований, коли побачив переклад?
6. З ким хоче зустрітися Жан?
7. Без кого він не може жити?
8. За ким сумує Жан?
9. Кого він кохає?

29. Перекажіть текст, замінюючи першу особу однини на третю особу.**Слова уроку:**

дендропарк

режисер

носити ім'я

загинути за свободу

пам'ятник

поет, вірші

педагогічний

сумувати (за ким?)

ГРАМАТИЧНІ ТАБЛИЦІ

Рід іменників

Таблиця 1

Іменник (рід)			
Чоловічий (він)	Жіночий (вона)	Середній (воно)	
студент Іван факультет батько Петро	сестра кімната	вікно	
іноземець день вересень Андрій музей	бабуся перукарня сім'я Марія лінія	море ім'я здоров'я	прізвище
Микола, сирота, суддя Закінчення: твердий приголосний, м'який приголосний -ь, -й - о, -а	відповідь ніч мати Закінчення: -а, -я, твердий і м'який приголосний	завдання	Закінчення: -о, -е, -я

Число іменників

Таблиця 2

рід	однина	множина	закінчення
чоловічий (він) жіночий (вона)	студент кімната	студенти кімнати	И а - и
чоловічий (він) жіночий (вона)	іноземець викладач ніж вірш дощ площа річ вулиця	іноземці викладачі ножі вірші дощі площі речі вулиці	Ь, Ж, Ч, Ш, Щ - І я - і
чоловічий (він) жіночий (вона)	музей лекція	музеї лекції	й, ія - ї
середній (воно)	місто море запитання	міста моря запитання	о - а е - я я - я

Запам'ятайте: друг – друзі людина – люди око – очі
лікар – лікарі дитина – діти прізвище – прізвища
секретар – секретарі дівчина – дівчата мати – матері

Утворення присвійних займенників від особових

Таблиця 3

Хто?	Чий дім (він)?	Чия кімната (вона)?	Чие місто (воно)?	Чії друзі (вони)?
я	мій	моя	моє	мої
ти	твій	твоя	твоє	твої
він	його	його	його	його
вона	її	її	її	її
ми	наш	наша	наше	наші
ви	ваш	ваша	ваше	ваші
вони	їхній	їхня	їхнє	їхні

Прикметники, порядкові числівники: рід, число

Таблиця 4

Який (він)?	Яка (вона)?	Яке (воно)?	Які (вони)?
цікавий текст	цікава книга	цікаве оповідання	цікаві новини
перший урок	перша група	перше завдання	перші курси
домашній хліб	домашня робота	домашнє завдання	домашні справи
третій курс	третя частина	третє запитання	треті курси

Дієслово: дієвідміни

Таблиця 5

І дієвідміна		II дієвідміна	
читати	писати	говорити	стояти
я читаю	пишу	говорю	стою
ти читаєш	пишеш	говориш	стоїш
він, вона читає	пише	говорить	стоїть
ми читаємо	пишемо	говоримо	стоїмо
ви читаєте	пишете	говорите	стоїте
вони читають	пишуть	говорять	стоять
працювати	жити	лежати	любити
я працюю	я живу	лежу	люблю
			люблять
		сидіти	робити
		я сиджу	роблю
		ти сидиш	робиш
		вони сидять	роблять
			дивитися
			знайомитися
			б, п, в, м, ф + л

Відмінювання особових займенників

Таблиця 6

	однина				множина		
називний	я	ти	він воно	вона	ми	ви	вони
родовий	мене	тебе	його	її	нас	вас	їх
давальний	мені	тобі	йому	їй	нам	вам	їм
знахідний	мене	тебе	його	її	нас	вас	їх
орудний	мною	тобою	ним	нею	нами	вами	ними
місцевий	на мені	тобі	ньому	ній	нас	вас	них

Способи творення дієслів доконаного виду

Таблиця 7

Спосіб	Недоконаний вид	Доконаний вид
1. Префікс: з(с)-, про-, на-, за-, ви-, по-, при-...	читати – писати – робити – будувати – розуміти – фотографувати – питати – обідати – снідати – дивитися – дарувати – знайомитись – бачити – дзвонити – просити – класти – мити – рости – вітати – готувати – телефонувати – платити – чекати –	про... на... з... с... по... ви... при... за...

	вчити –	ви...
2. втрата суфікса -ва-	давати – вставати – забувати – відпочивати – вмиватися –	дати встати забути відпочити вмитися
3. зміна суф. -ува- – -а- -ува- (-юва-) и	розв'язувати – запитувати – показувати – виконувати – отримувати – запитувати – купувати – запізнюватися – повторювати – пояснювати – запрошувати –	розв'язати а купити запізнитися повторити пояснити запросити
4. зміна суф. я - и	зупинятися – поздоровляти – замовляти – відчиняти – зачиняти – траплятися –	зупинитися поздоровити замовити відчинити зачинити трапитися
5. зміна суф. а - ну	усміхатися – одягатися – повертати – згортати –	усміхнутися одягнутися повернути згорнути
6. зміна у корені	перекладати – відповідати – розповідати – проводжати – розпочинати – допомагати – збирати – вмирати –	перекласти відповісти розповісти провести розпочати допомогти зібрати вмерти
7. Різні основи	говорити – ловити – брати – шукати –	сказати впіймати взяти знайти
8. Зміна наголосу	скликати – виміряти –	скликати виміряти

Відмінювання іменників: однина

Таблиця 8

Відмінювання іменників				
Відмінок, запитання, приклад	Жіночий рід	Чоловічий рід	Середній рід	
№1. Називний: хто? що? Хто це? Хто він? Що це?	Це Оля. Вона студентка. Це моя група. Тут лекція.	Це Віктор. Він українець. Це наш словник.	Це моє місто. Це наше завдання.	
№2. Родовий: кого? чого? Немає кого (у кого...) Звідки?	У Олі немає сестри. У студентки є мапа. Оля приїхала з Одеси. Сьогодні немає лекції.	У Віктора є друг. У нього немає словника. Віктор приїхав із Києва.	У міста чудова назва. У мене немає завдання.	
№3. Давальний: кому? чому? Допомагати кому?	Друг допомагає Олі. Шум заважає лекції.	Віктор допомагає другу. Він щодня телефонує йому.	Ми допомагаємо місту.	
№4. Знахідний: кого? що? Бачити кого? Знати що? Думати про кого? про що?	Я бачу Олю. Вона йде на лекцію. Оля думає про групу, про лекцію, про сім'ю.	Я знаю Віктора. Він думає про друга, про словник і про Київ. Зараз він іде в університет на урок.	Я знаю це місто давно. Ти згадуєш про місто? Ти думаєш про завдання?	
№5. Орудний: ким? (з ким?) чим? Познайомитися з ким? Стати ким? Користуватися чим?	Ти познайомився з Олею? Вона хоче стати вчителькою. Вона цікавиться історією. Ти пишеш ручкою.	Віктор познайомився з другом. Він мріє стати економістом, а друг – перекладачем. Вони користуються Інтернетом.	Ми ознайомилися з містом. Ти займаєшся завданням?	
№6. Місцевий: де? на кому? у чому?	Раніше Оля жила в Одесі. Вона навчалася в гімназії.	Віктор працював у Києві. Зараз він навчається на першому курсі.	Ми були в місті. У завданні є зразок.	
№7. Кличний	Олю! Групо! Лекціє!	Вікторе! Друже! Українцю! Перекладачу!	Місто! Завдання!	

ЗМІСТ

Урок 1.....	5
1. Абетка. Літери і вимова: Аа, Оо, Уу, Еє, Ии, Іі; Мм, Пп, Бб, Нн, Дд, Вв, Фф, Кк, Гг, Рр, Сс, Лл, Хх	
2. Уживання сполучників і (= та)	
Урок 2.....	10
1. Літери і вимова: Цц, ь, Йй, Яя, Єє, Юю, Її.	
2. Рід іменників (чоловічий, жіночий, середній).	
3. Особові займенники.	
Урок 3.....	15
1. Літера Шш і вимова. Знак апостроф ‘	
2. Особові займенники. Уживання особових займенників.	
3. Присвійні займенники. Уживання присвійних займенників.	
Урок 4.....	23
1. Літери і вимова: Жж, Чч, Щщ.	
2. Уживання іменників на позначення особи, предмета: істота (хто?), неістота (що?).	
3. Вираження належності особи або предмета. Уживання присвійних займенників (чий? чия? чие? чий?).	
3. Число іменників (однина, множина).	
4. Прості кількісні числівники (1–10). Рахування від 1 до 10.	
Урок 5.....	29
1. Вираження дії, що відбувається. 1 дієвідміна, теперішній час. Уживання дієслів 1 дієвідмини. Запитання (що ти робиш?).	
2. Вираження ознаки дії. Уживання прислівників: вираження способу дії (як?)	
3. Просте речення. Запитання до суб’єкта та предиката.	
4. Вираження наказу. Уживання дієслів наказового способу 1 дієвідмини.	
Урок 6.....	39
1. 2 дієвідміна. Теперішній час. Уживання дієслів 2 дієвідмини.	
2. Вираження причини дії (чому?). Складні речення зі сполучником тому що .	
3. Вираження часу дії (коли?) за допомогою прислівників вранці, вдень, ввечері .	
4. Уживання дієслів наказового способу 2 дієвідмини.	
5. Текст.	

Урок 7.....	47
1. Уживання словосполучень іменників із числівниками (одна гривня, один долар).	
2. Конструкція Скільки коштує що?	
3. Вираження наявності, відсутності предмета в певної особи.	
4. Рахування від 10 до 1000. Уживання кількісних числівників.	
5. Текст «У супермаркеті».	
Урок 8.....	54
1. Вираження місця дії (де?). Уживання іменників однини в місцевому відмінку з прийменниками у (в), на .	
2. Указівка на наявність, відсутність предмета в певної особи. Уживання особових займенників у родовому відмінку: У вас є хто? що?	
3. Текст «Хуан – студент».	
Урок 9.....	63
1. Літера г, вимова звукосполучень дж, дз.	
2. Форма звертання до осіб. Уживання кличного відмінка іменників.	
3. Повторення вивченого.	
Урок 10.....	69
Контрольна робота.	
Урок 11.....	72
1. Минулий час дієслів. Уживання дієслів в минулому часі (що робив? що робила? що робили?).	
2. Вираження об'єкта дії. Уживання іменників у знахідному відмінку однини (кого? що?).	
3. Уживання особових займенників у знахідному відмінку.	
4. Вираження часу дії (коли?). Уживання іменників – назв тижня у знахідному відмінку однини з прийменником у (в) .	
5. Текст «День народження».	
Урок 12.....	83
1. Вираження ознаки особи або предмета (який? яка? яке? які?).	
2. Уживання порядкових числівників.	
3. Текст «Нова квартира».	
Урок 13.....	91
1. Вираження напрямку руху (куди?) за допомогою іменників у знахідному відмінку та дієслів руху іти, їхати .	
2. Заміна прямої мови непрямою.	

3. Вживання дієслів **могти, уміти**.
4. Текст «Хто куди йде вранці».

Урок 14..... 98

1. Вираження напрямку руху (**звідки?**) за допомогою іменників у родовому відмінку та дієслів **іти, їхати, приїхати**.
2. Майбутній час дієслів. Уживання дієслів у майбутньому часі: складена та складна форми (**що буду робити? що робитиму?**)
3. **Тексти** «Наша група», «Допитливий син».

Урок 15..... 108

1. Вираження наявності, відсутності особи або предмета. Уживання іменників у родовому відмінку однини (**у кого є хто? що?**), (**у кого немає кого? чого?**).
2. Уживання особових займенників у родовому відмінку.
3. **Тексти** «Хитрий солдат», «Філософ і багатій».

Урок 16..... 118

1. Недоконаний та доконаний вид дієслів. Уживання дієслів недоконаного виду (**що робити?**) для: а) назви дії; б) факту дії. Уживання дієслів доконаного виду (**що зробити?**) у значенні результативності дії.
- Текст** «Мій факультет – підготовчий».

Урок 17..... 126

1. Уживання дієслів недоконаного виду у значенні процесу дії та доконаного виду у значенні кінця, результату дії.
2. Вираження часу «**Котра година?**» «**О котрій годині?**»
3. **Текст** «Я вивчаю українську мову».

Урок 18..... 133

1. Уживання дієслів недоконаного виду у значенні повторюваності дії.
2. **Текст** «Я вчуся жити самостійно».

Урок 19..... 139

1. Вираження адресата дії. Уживання іменників в давальному відмінку (**кому?**) однини.
2. Уживання особових займенників у давальному відмінку.
3. Вираження віку особи.
4. Заміна прямої мови непрямою.
5. **Текст** «Техніка вдома».

Урок 20..... 148

1. Вираження необхідності дії. Структура безособового речення:

Мені треба (потрібно) + інфінітив дієслова.

2. Майбутній час дієслів доконаного виду.
3. **Тексти** «Нічого не забув», «Смачний обід», «Мій робочий день», «Мій вихідний день».

Урок 21..... 161

1. Вираження сумісності дії. Уживання іменників в орудному відмінку (**з ким?**) однини.
2. Уживання особових займенників в орудному відмінку.
3. Уживання іменників в орудному відмінку у значенні професії (**бути ким? стати ким**).
4. **Тексти** «Серйозна проблема», «З ким залишити дитину», «День народження».

Урок 22..... 171

1. Вираження кількості предметів або осіб. Узгодження кількісних числівників з іменниками у родовому відмінку (**скільки кого? чого?**).
2. Вираження часу дії. Уживання іменників – назв місяців у місцевому відмінку.
3. Повторення вивченого.
4. **Тексти** «Місто Кропивницький», «Головна проблема».

Граматичні таблиці..... 183

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**ЦАРУК Антоніна Петрівна
ЛІПАТОВА Марина Валентинівна**

**Українська мова для іноземних студентів
першого року навчання**

Навчальний посібник
В авторській редакції